

Do You Really Know What You Throw?

Senin Değil, Bizim Dünya'mız

L'égalité entre les sexes dans le monde d'aujourd'hui

Özümüze Dönmek

The Hidden Cost of Fast Fashion

Dikkat! Dünya'dan Yardım Çağrınız Var

Climate Crisis and Renewable Energy Sources

1980'lerde Kadın Hakları Mücadelesi

Les gestes simples pour protéger notre planète

Güney Kore'nin Teknolojik Gelişimi

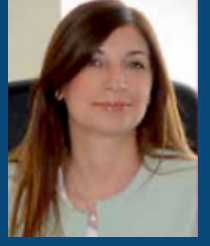

İÇİNDEKİLER

Ön söz – Ebru BEKİL - 3
Özümüze Dönmek- Zeki Buğrahan SAVAŞ- 5
Senin Değil, Bizim Dünya'mız- Aleyna ASKER-9
Dikkat! Dünya'dan Yardım Çağrınız Var-12
75. Berlinale'den Notlar- Alp KARADENİZ-15
Beklenti- Aslı SEVİNDİK-19
Ohayogozaimasu Bayram Şekerlerim- Deniz Şük-
rü ELDEK-20
Güney Kore'nin Teknolojik Gelişimi- Elif Duru
AYANOĞLU-21
The Symbolism Of The Weapons İn Joel Schuma-
cher's Falling Down-Verda Su AŞKAR-22
Cumhuriyet Dönemi'nde Laiklik ve Modernleş-
me: Toplumun Tepkileri ve Devrim Süresi- Defne
KOÇAK- 23
Kendini Yontan Adam- Selin BAYKAN-25
Zaman- Elif Enda KAYA-27
TED Bursa Koleji Çevrenin Genç Sözcüleri-28
Le Printemps De La Francophonie 2025 A Bursa
-30
1980'lerde Kadın Hakları Mücadelesi: Kadın
Örgütlerinin Kamusal Alandaki Etkileri- Ecem
SAYAN-32
Zihimizin Dar ve Karanlık Sokağı :Yalnızlık-Demir
ŞOHOĞLU-33
Casa Batllo- Hazar KANAT-35
Bodrum Hatırası- Deniz TAVUS-37
Taş Basamak- Dilayla ÖZERKAN-39
Artificial Intelligence And Its Harm-Rüzgar ÖZ-
KAN-41
Are We All Mentally Unstable?- Lale Lidya İBA-
DULLAYEV-43
Türk- Yunan Nüfus Mübadelesi Ekonomik ve Sos-
yal Yansımalar-Emma ÇİLİNGİR-44
II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye Ekonomisi ve
Varlık Vergisi Uygulaması-Kadir AY-46
1980 Sonrası Türkiye Ekonomisinde Neolibe-
ral Politikaların Etkileri ve Sonuçları-Kuray ER-
DEM-48
1923-1946 Yılları Arasında Türkiye'de Tek Partili
Dönem Devletçilik, Otoriterlik ve Türkleşme Poli-
tikaları-Melis GENÇOĞLU-50
Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye Etkisi: Ekonomik,
Kültürel ve Siyasi Perspektifler-Timur DEMİ-
REL-52
Cumhuriyet Dönemi'nde Eğitim Reformları Köy
Enstitüleri ve Türkiye'nin Çağdaşlaşma Süreci-
Tuna ÜNER- 54
Matbaanın Avrupa'ya Etkileri-Ali Demir ERTÜRK-
56
Babil'in Asma Bahçeleri-Melis DEMİREZEN-58
19. yy Osmanlı-Alman Dostluğu Berlin-Bağ-
dat-Basra Demir Yolu Projesi- Yusuf HIZLI-
TÜRK-60
SSCB'nin Dağılışı- Batuhan USLU-62
Bir Kızın Gözünden Atlar ve Binicilik Dünyası-Ber-
re Naz ÇALIŞKAN-64

Rönesans Bilim İnsanları ve Yapılan Çalışmaların
Reforma Etkisi-Deniz CİDDİ-66
Yeni Osmanlılar İttihat ve Terakki Cemiyet-Efekan
YAVAŞ-68
Hep Birlikte Kansere Karşı Daha Güçlüyüz-Evren
ÇİÇEKÇİ-70
Coğrafi Keşiflerin Amerika ve Avrupa'ya Sosyal,
Siyasal ve Ekonomik Etkileri-Yağmur TOKATLI-72
Z Kuşağı Dil ve Edebiyatı- Ada Melis AKARSU-74
Korku Türü Edebiyatı- Ali Demir ERTÜRK-75
Atlar Hakkında Bilinmeyenler-Berre Naz ÇALIŞ-
KAN-76
Türkiye'de Müzik Sektörünün Sanattan Uzaklaş-
ması- Dora KIRCALI-78
II. Mahmut Dönemi ve Osmanlı'da Modernleş-
me-Efekan YAVAŞ-79
Sanatçılar ve Gizli Mesajlar- Elifnas TORAMAN-81
Jean Louis Fournier- Dul Eseri Üzerine-Simay
ŞAHİN-82
Dijital Çağın Çocuklarıyız-Gözde YILDIZ-83
Sinema ve Estetik- İmge HACIBABA-84
Is Lab-Grown Meat Revolutionizing Our Future?-
Arda Mehmet YILMAZ-85
The Physics Of Time Dilation : How Motion And
Gravity Alter Time- Melis DEMİREZEN-86
Pythagoras And Music- Kuzey BABAOĞLU-88
Pencere- Aras Deniz KOCABAŞ-89
Advantages Of Artificial Intelligence- Barlas Fİ-
DANSOY-90
Ai And The İmpending Doom Of Creativity- Lemi
YALÇIN -91
Ai And Technology's Impact On Our Society- Srı-
ya Sai Priya-92
Mercedes- Alp ALPER-93
Francis Bacon : Bilginin Işığında Bir Öncü-94
Machiavelli'nin Prens'i Halal Yaşıyor- Bora BU-
RAT-95
Recette De La Ratatouille- Ceylin ÇALIŞKAN- Zeh-
ra YAŞAR-96
Perspective Of Women Throughout The Centu-
ries- Ceylin ÖK-97
Clara Schumann- Ecrin ŞİMŞEK- 99
Lied Insel- Erva DOĞAN-100
Mon Village Cardedeu- Martina Sa Jimenez- 101
Rationalism- Martina Sa Jimenez-103
Devleti Parçalayan Filozof : Montesquieu- Efekan
YAVAŞ-105
Ciftige Maske- Nil TANGAY- Beste BİLGİN- 106
Şehitlerin Destanı- Doruk Kayra UYUŞLU- Batu
Ovacık- Esmay YILMAZ- Melih MUTLU-
Gülce ATASOY-108
Çanakkale İçinde- Masal GÜLER- 109
II. Meşrutiyet Dönemi Uluslaşma Sürecinde Görü-
len Kadın Kimliği- Sude Naz ÖZYİĞİT-110
Bir Başarı Hikayesi-ALYA HÜMA ALTUN- 112

ÖN SÖZ

EBRU BEKİL
ORTAOKUL- LİSE MÜDÜRÜ

Sevgili TEDESKOP Okurları,

Bir derginin sayfalarını çevirdiğinizde yalnızca yazıları değil o yazıların arkasındaki hayalleri, düşünceleri ve duyguları da okursunuz. İşte 57. sayımız da tam olarak böyle bir sayı. Her satırı öğrencilerimizin kaleminden, her fikri onların kalbinden doğmuş; fikirle, emekle ve umutla şekillenmiş özel bir emek ürünüdür.

Bu yılın teması bizlere hem birey hem toplum olarak önemli sorumluluklar yükleyen “sürdürülebilirlik” kavramı oldu. Öğrencilerimiz yalnızca çevresel meseleleri değil insanı, doğayı, geçmişi ve geleceği birlikte düşündüler. Sayfaları çevirdikçe doğayla kurduğumuz karmaşık ilişkiyi sorgulayan güçlü yazılarla karşılaşacaksınız. “Özümüze Dönmek” başlıklı denemede, insanın doğadan ne kadar uzaklaştığını ama aynı zamanda ona ne kadar muhtaç olduğunu göreceğiz doğanın bir sığınak değil, aynı zamanda bir öğretmen olduğunu yeniden hatırlayacaksınız.

Bir başka yazıda, “Bu dünya senin değil, bizim!” diyen bir öğrencimizin sesiyle irkileceksiniz. Çünkü orada, bir su kabının içindeki hayatı, bir ağacın gölgesine muhtaç kalmış canlıları, musluklardan akan suyun aslında hepimize ait olduğunu hatırlatan, sade ama etkili bir dil konuşuyor. Öğrencilerimiz yalnızca teorik bilgiler sunmakla kalmıyor, aynı zamanda içselleştirdikleri değerleri ve gözlemleriyle yetişkin dünyaya da güçlü bir mesaj veriyorlar.

Bu sayının çok kıymetli bir yönü daha var: Yazılar sadece doğayı ve çevreyi korumayı değil, insana dair olanı da kapsıyor. Tarih sayfalarında dolaşırken Cumhuriyet’in ilk yıllarındaki laiklik ve modernleşme çabalarıyla toplumun nasıl dönüştüğünü anlatan çalışmalara rastlayacaksınız. 1980’lerde kadın hakları mücadelesinin kamusal alandaki izlerini süreceğiz, kadın örgütlerinin sesini bugüne taşıyan öğrencilerimizin titiz araştırmalarıyla karşılaşacaksınız.

Bu yazılar yalnızca bilgi vermiyor, düşünceye davet ediyor. Bazen sorguluyor, bazen umutlandırıyor. Her biri öğrencilerimizin dünyayı nasıl gözlemlediğini, geçmişi nasıl yorumladığını ve geleceği nasıl şekillendirmek istediklerini ortaya koyuyor. TED Bursa Koleji öğrencilerinin kaleminden çıkan bu eserler yalnızca birer yazı değil aynı zamanda bir bilinç, bir çağrı, bir gelecek vizyonudur.

Dergimizin her satırında, bir öğrencimizin doğaya duyduğu sevgiye, bir değerinin eşitlik için verdiği mücadeleye, bir başkasının tarihten bugüne taşıdığı derslere tanıklık edeceksiniz. Bu yönüyle yeni sayımız, yalnızca bir dergi değil bir kuşağın dünyaya, ülkesine ve insanlığa sunduğu bir bakış açısıdır.

Bu özel sayının oluşmasında emeği geçen, düşüncelerini bizlerle paylaşan tüm öğrencilerimizi gönülden kutluyorum. Onlara yol gösteren, düşünen bireyler olmaları için çaba sarf eden değerli öğretmenlerimize ve destekleriyle bu süreci mümkün kılan ailelerimize de teşekkür ederim.

Eğitim yalnızca bilgiyi aktarmak değildir; duyarlılığı, sorumluluğu, vicdanı ve estetik bakışı da kazandırmaktır. Öğrencilerimizin kaleme aldığı bu yazılar, bizlere bu değerlere ne kadar sahip olduklarımızı açıkça göstermektedir.

İnanıyorum ki okurken sizler de hem gençlerin bakış açısına hayran kalacak hem de onların bu kararlılığıyla umutlanacaksınız.

Keyifli, düşündürücü ve ilham verici bir okuma dilerim.

DENEME YARIŞMASI

Küresel bir dünyada, sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğanın sürdürülebilirliğinde nasıl etkili olmaktadır?

ÖZÜMÜZE DÖNMEK

DENEME
YARIŞMASI
BİRİNCİSİ

1.

ZEKİ BUĞRAHAN SAVAŞ
TED ÖZEL EGE KOLEJİ

Her ruhun, her nesnenin ait olduğu bir yer vardır bu dünyada. Bilinen odur ki hiçbir ruh, hiçbir nesne dahil olduğu yerde tek başına sürdüremez hükmünü. Kelimeler, öyküler içinde birlikte kuşanırlar anlamın keskin kılıçlarını mesela; damlalar, delemezler kayaları birlikte akmazlarsa; yavru kuşlar, ilk kanat vuruşlarına cesaret edemezler annelerinin kanatları yol göstermezse. Peki ya insan? İnsanı kim kanatları altında özveriyle saklar, özüne ve türüne yaraşır bir varlık olabilmesi için? İnsan; hangi dostunun yanında kendini olduğundan daha güvenli, daha güçlü, daha huzurlu ve daha insan hisseder? Var olmanın dayanılmaz hafifliğini ve türünün eşsiz özelliklerini daha iyi duyumsayıp keşfeder? Hangi varlık, insana yaşamın tüm zenginlik ve nimetlerini bahşedebilir doğanın dışında? Hiç tanımadığı bir dünyaya, cebinde hiçliğin naifliğiyle doğmuş insana kim doğa gibi sahip çıkabilir? Başka hangi ev, doğa gibi güvenli bir sığınak olabilir insana? Kim insanı kendi bedeninden parçalarla besleyecek kadar fedakâr olabilir? Kimse, ilkelliğin karanlığından şimdinin aydınlığına elimizden tutup da taşmaz bizi doğa gibi. Kimse, varlığını tüm canlıların devamı için feda ederken gözünü bile kırpmayacak kadar cesur değildir doğa dışında. Tam da bu yüzden bizler; fedakâr, güçlü, cesur, merhametli “doğa ananın” sayesinde “insanoğlu” olarak var olduk asırlarca.

Gel gör ki insan, ruhunun nitelikleri nedeniyle bu kutsal bağın yıkımının önünü açmaya aday olmuştur geçmişten bu yana. Doğanın ona sunduklarıyla beslenerek onun sıcak kucağında büyüyen insanın karnından daha da aç olan gözünü doyurmak, gün geçtikçe zorlaşmıştır kaçınılmaz olarak. Doymak değil de daha güzel, daha lezzetli olanı yemek; sıcak ve rahat değil de süslü ve gereğinden büyük evlerde yaşamak; güven ve huzur içinde değil de satın alınmış hazlar içinde günlerimizi geçirmek bizim için daha önemli hâle gelmiştir zamanla. Doğa, insanın bu yeni isteklerinin temposuna yetişmeye çalışırken ayakta kalmakta güçlük çekse de insan, onu son sınırlarına kadar zorlamaya; doğanın çirpincasına şifa arayan yaralarına rağmen daha parlak, daha konforlu için boğazından zehirler boşaltmaya; onun kadim ve narin vücudunu betonlara gömmeye devam etmiştir. Takvimlerin hatırlayamayacağı kadar sayısız günlerde bu dünyanın varlık kaynağı doğa anaya acımasızca baltalar sallamış, üzerine alevler salmış, onu giderek yok oluşa sürüklemiştir. Ancak her bir balta darbesi insanın kendi göğsüne de hedeflenmemiş midir? İnsanın doğaya saldırdığı alevler, kendi ciğerinde dumanlar tüttürmemiş midir? Doğadan söküp aldığı her bir parça kendi vücudunun da bir parçası, bir organı değil midir? Doğa ananın üzerine döktüğü, içine üflediği, topraklarına gömdüğü, sularına karıştırdığı zehir insanın kendi kanına da karışmamış mıdır, acı ölümünü hızlandırmak için? Böylece artık doğa ananın insanoğlu gitmiş; yerine zehirlenmiş, efendilere, sistemlere, arzulara köle olmuş ve ölümüne giden yolu vahşice, bencilce kat etmeye çalışan yapayalnız bir insan kalmıştır.

Tamamen insanoğlunun sorumsuzluk ve bencilliğinden kaynaklanan sebeplerle acı çeken hayvanlar, soyu tükenen bitkiler, yükselen sıcaklıklar, yok olan doğanın çılgınlıkları insanda gerekli empatiyi uyandıramamış ise de yaptıklarının sonuçlarını aynada, kendi yansımada görmek, anlatmıştır insana geçmiş eylemlerinin yükünü ve de doğal olarak bildirmiştir haddini. Organlarını dolduran plastik, en temel ihtiyaçlarının içine karışmış zehir, kendi üretimi olan hastalıklar adeta haykırmaktadır insana “Dur! Çok geç olmadan dur!” mesajını. Doğa ananın acısını sonlandırmayı, kendini ve doğa anasını iyileştirmeyi insana görev kılan da işte bu mesajdır. Bu mesajın ışığında insanlar kafa kafaya vermiş, doğanın yaralarını geç de olsa hissetmiş ve bu yaraları kapatacak çözümler tasarlamıştır. Toplantı odalarında, konferanslarda, sokaklarda insanlar doğanın çılgınlığıyla konuşmuş; bilmeyene, duymayana doğanın acısını anlatmış ve bu sefer kendileri için değil de doğa ana için bir araya toplanmışlardır. Buluşlarıyla, araştırmalarıyla, tasarımlarıyla ve kurallarıyla savaşmaya nihayet karar vermişlerdir kendilerini ve doğa analarını tüketen bu yıkım salgınıyla.

Bu kararın gerektirdiği zorlu bir mücadele söz konusu elbette insanın önünde. Ama insanın iradesi, gücü için zor diye bir sıfat var mıdır bu dünyada? Gerçeği görüp hedefi belledikten sonra hiçbir mücadele yıldırılmaz gözünü. Kendiyle, sınırlarıyla bile savaşmayı âdet edinmiş insanın tarafında daima güçlü savaşçılar vardır, tıpkı bir başka savaşın yaktıklarının küllerinden yükselmiş olan Birleşmiş Milletler gibi. 2015 yılında dünya ülkeleri, bu büyük savaşçının bayrağı altında bir araya gelip on beş yıl içerisinde insana ve doğaya eziyet eden her etkeni ortadan kaldırmaya yönelik hedefler belirlemiştir. Belirlenen on yedi hedefi gerçekleştirmiş olmak; insanlığın acıyla dolu, bu soğuk kıştan çıkıp ılık bir yaz akşamı doğa anayla beraber, huzurla, sağlıklı yaşaması demektir. Sadece insanın iyiliği için gibi gözükseler de bu hedeflerin tümü bu iki kadim dostun bir arada kurtuluşu için belirlenmiştir.

Bazıları doğrudan, açıkça doğanın üstüne kol, kanat germek içindir. Kara ve deniz ortamlarındaki yaşamı koruma hedefleri gibi. Bu ekosistemlerde yaşayanlar, doğa ananın bize hediye ettiği ama bizim hak ettikleri değeri gösteremediğimiz masum dostlarımızdan, hayvanlardan başkası değildir. Bu hayvanlar da en az bizim kadar canlıdır; kanatları, toynakları, pençeleri ve patileriyle. Doğanın tehlikeli taraflarına, diğer hayvanlara, yanlış ekosistemlere, en çok da bize karşı korunmaya; ilgimize, bilgimize ve sevgimize en az bizim kadar ihtiyaç duymaktadırlar onlar da. Bunun karşılığını da kimi etiyile, sütüyle, bizi sıcacık tutan yünüyle, kimi de boş bir sokakta yapayalnız yürürken bize eşlik edişiyile, kafasını okşatarak bize gösterdiği sevgisiyle, dostluğuyla vermektedir fazlasıyla. Üstelik onları sağ tutmak, bizi de yaşatmaktadır aynı zamanda. Sonuçta doğanın sistemlerinde onlar da bizim kadar rol oynamakta; doğa, nimetlerini yer yer onlar aracılığıyla bize sunmaktadır.

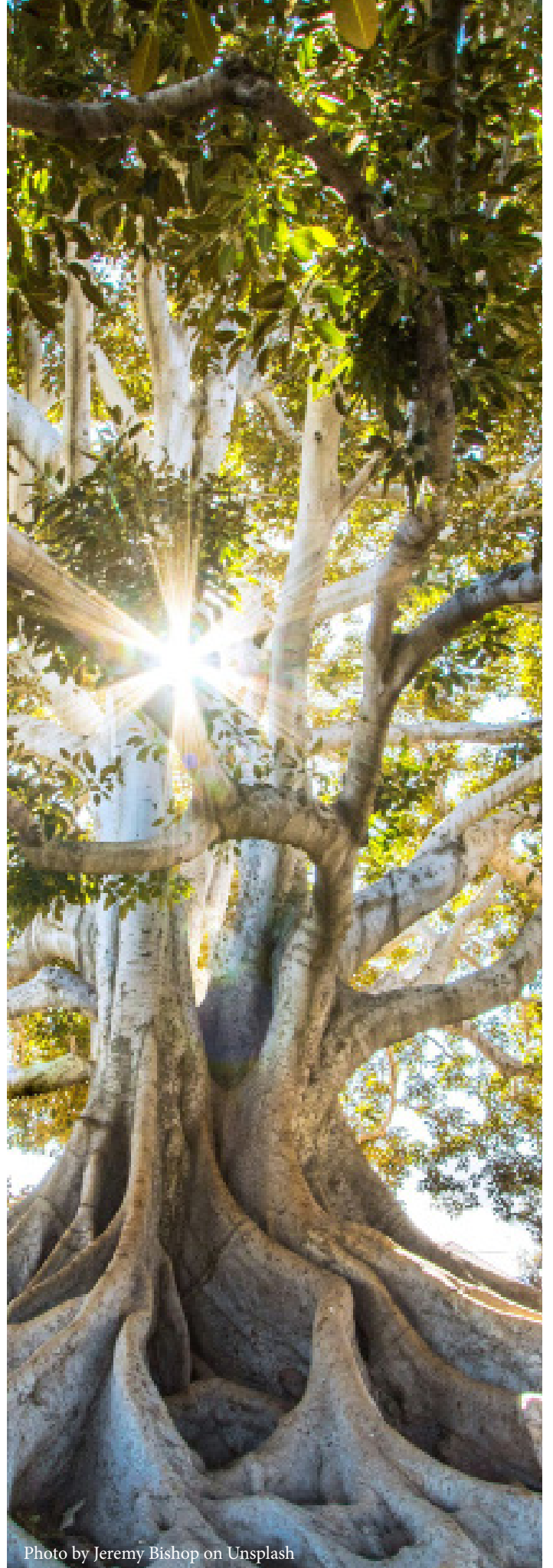

Photo by Jeremy Bishop on Unsplash

Diğer canlılar; en az bizim kadar doğa ananın evlatları, en az başka bir insan kadar insanoğlunun kardeşleridir. Onların iyi yaşaması, bizim sağlıklı ve huzurlu olmamız demektir. Onların neşeyle kuyruğunu sallaması, bizim kahkahamıza; onların yaşama sevinci bizim yaşama sevincimize denktir.

Ancak doğanın yardıma ihtiyacı olan tek tarafı, hayvanları ve ekosistemleri değildir elbet. İnsanın bozduğu sistemlerin zonklayıcı acısıyla da doğa açıkça işkence çekmektedir. İnsanın plastikten hayallerini inşa edebilmek için ihtiyaç duyduğu devasa fabrikalardan göğe üflediği gri dumanlarla dünya arasına sıkışmış; hassas insan tenini, doğanın serin gölgelerini bile kavuran ısının alt üst ettiklerini onarmak da “Birleşmiş Milletler”in hedefidir bu yüzden.

Çünkü doğa ananın pastel renklere boyalı teninde taşıdığı en güzel, en ihtişamlı takılarından biri olan iklimin üzerindeki çatlaklar devasa buzullarda görülebiliyor şimdi. Eskiden doğanın dostu olan iklim, şimdi onun tenini pişiriyor; sıcakın gazabından kaçamayan hayvanlar, bitkiler, engin ovalar, masmavi göller iklime diz çöküyor. Kurtuluşumuzun neye bağlı olduğunu geç de olsa görerek doğayı iyileştirmeye söz vermiş biz insanoğlu, bu kıyamet senaryosuna karşı kılıçlarımızı bir an önce çekmeliyiz. Sıcakın etkisiyle alnımızda her zamankinden çok ter birikse bile on üçüncü hedefi gerçekleştirmeli, iklim krizi bizi kurutmadan biz onun kökünü kurutmalıyız.

Tabii ki sadece duyularımızın hissettiğimiz, gözümüzle gördüğümüz sorunları çözmek yetmez. Görünmeyen, hissedilmeyen ama yine de sinsice içimizi çürüten sorunlarla da savaşmalıyız. Altıncı hedefin peşinde sular için mücadele etmeliyiz mesela. İnsanın ve doğanın sistemlerinin temeli olan suya birilerinin öylece el koymasına, kirletmesine izin vermemeli; hayatımızın en temelinde yatan o şeffaf ve saf hazine için mücadele etmeliyiz. Suyumuzda olduğu gibi enerjimizde, şehirlerimizde, sanayilerimizde, üretimimizde ve tüketimimizde tercihler yaparken artık sessiz dostumuz doğanın adına da onu mutlu edecek tercihler yapmalıyız. Kendi keyfimiz için doğanın sesini kulak ardı etmemeli; kulak ardı eden bir insan gördüğümüzde de doğa adına hesap sormalı, onun sesi olmalıyız.

“İlim, ilim bilmektir/İlim, kendin bilmektir/ Sen kendini bilmezsen ya nice okumaktır?” demiştir Yunus Emre. Eğer hayatın özünü görmezden gelerek hatalarımızdan ders almazsak doğa ananın huzuruna sadece yardım istemek için çıkıp onun “hayır” cevabını idrak edemeyip yardım çılgınlığını görmezden geleceksek ne anlamı var iklim krizini çözenin? Bu hedefler için mücadele eden bilinç, yarın da var olmayacaksa insanlar, doğanın acısı dindikten sonra da iklim krizi, susuzluk tehdidi gibi tehditler hâlâ canlı ve gerçek değilmiş gibi dikkatli davranmayacaksa ne anlamı var çözümler bulmanın? Hangi güce sığınarak devamlı kılabiliriz bu çözümleri peki? Hangi güçle bu mücadelenin ruhunu aşılabiliriz to-runlarımıza yüzlerce yıl sonra bile? Eğitimin güvenilir eli dışında kime emanet edebiliriz bu yüzyıllık deneyimi şanlı taşıma görevini? Bizim öğrenmemizin yüzlerce yıl aldığı “doğrular”ı nesiller sonrasına aktarmak için ancak ve ancak eğitime güvenebiliriz. Sokrates’in dediği gibi Bilgi erdemini eşitidir, doğrusunu bilen insan yanlışını yapamaz. Eğitilmiş insan, doğa anaya da insanoğluna da zarar veremez. Eğitimin gücüne sığınmalıyız o zaman. Çünkü ancak eğitimin meşalesinin alevinde bu doğruları ısıtırsak ve bu meşaleyi din, dil, ırk, ten rengi fark etmeden dünyanın her köşesinde, herkesin zihninde yakarsak ancak o zaman mücadelemizi sonsuza taşıyabiliriz ruhuyla ve ürünleriyle. İşte bu yüzden dördüncü hedefle, eğitimin meşalesini her zamankinden parlak yakmakla mümkün olur mücadelemizin sonsuzluğu.

Ancak insanı sadece doğa için mi eğitmeliyiz? Bu hedefler sadece doğa ana için mi konulmuştur? İnsan neresindedir bunun? İnsan en temelindedir “Sürdürebilir Kalkınma Hedefleri”nin. On yedi hedefin ortak paydası ve çıktısı insandır elbette. Duygularını boyalara, kelimelere, taşlara saklayıp sanatın ihtişamını var eden insandır; merak eden, deneyen, üreten ve bilimle görünmeyen dünyalara hükmetmeyi öğrenen insandır; düşüncenin derin dünyasına korkusuzca adım atarak felsefe kavramını ortaya çıkaran insandır. İnsan; yürektir, ruhtur, doğadır, düşüncedir, duygudur, acıdır, huzurdur, meraktır, üretmektir, yok etmektir. İnsan doğanın en muhteşem hazinelerinden biridir. Cinsiyet eşitliği, insani çalışma şartları, eşitsizliklerin giderilmesi gibi hedefler doğanın bu değerli hazinesine de hak ettiği yaşamı, huzuru ve düzeni sağlayacaktır.

İnsan sonuçta bu dünyaya diğer tüm komşularından geç gelmiş olsa da o da onlar kadar ev sahibidir bu dünyada. Doğanın, dünyanın her ovasına, dağına, ağacına, gölgesine kendinden bir iz bir imza bırakmıştır. Hataların canlısıdır o. Yıkımın, acının, öfkenin, hüznün... Ama aynı zamanda telafisidir de her bir hatası için. Meraklı, yaratıcı, üretken, şefkat dolu doğasıyla narin bir çiçek gibidir. Bu ona öz annesi olan doğa anadan miras kalmıştır belki de. Belki de doğa ananın çiçekleri etrafına dizili dikenleri gibi insanın da iyisi kadar kötüsü vardır ruhunda. Ama artık doğa anamıza yeterince kötülükle muamele ettik bana kalırsa. Artık onun da iyimizi, şefkatimizi, sevgimizi görmesi lazım. Hadi, kapatalım sürekli isteyen, aç ellerimizi ve bir sefer de kocaman yüreğimiz açık gidelim doğa anaya; bir sefer de doğa ananın insanoğlu olalım, huzurla koyalım kafamızı onun kucağına. O yıldızlarıyla, yeşilleriyle, ormanlarıyla, yağmurlarıyla, geceleriyle, gündüzleriyle bekliyor bizi. Peki, bizi ona geri dönmekten alıkoyan ne?

SENİN DEĞİL, BİZİM DÜNYA'MIZ...

DENEME
YARIŞMASI
İKİNCİSİ

2.

ALEYNA ASKER TED RÖNESANS KOLEJİ

Eski zamanlardan beri, tartışmasız tek bir varlık her insanın aklında bir soru işareti yaratmıştır. Bu bilinmezlik, insanlar için bir merak konusu olurken bir taraftan da onları çok heyecanlandırmıştır... Dünya...

“Yaşadığımız yer tam olarak neresi?”, “Yaşam nedir?” gibi pek çok soru; bilgi ve teknolojinin çok zayıf olduğu İlk Çağ toplumlarında bile bireylerin kafalarını karıştırmaya yetiyordu.

Çeşitli dinler onlara bir yol aydınlatınca yanıtı belki de bulmuşlardı. Kutsal kitaplar ve düşünürler bu soruya bir yanıt verebilmişti: “Bizim yaşadığımız yer Dünya.” demişlerdi. Fakat Dünya'nın gizemi bu yanıtlarla sonlanmamıştı, aksine gizem derinleşmişti. Akıllardaki soru işaretleri bir bir artmaya başladı. Dahasını istiyorlardı çünkü merak ediyorlardı. Toplumunu sarsan o soru çoktan gündeme düşmüştü: “Dünya hangi şekil?”

Binlerce insan arasında tartışma yaratan bu soru; bazıların ölümüne, bazıların ise yükselişine sebep olmuştu. Kimileri “Dünya düz.” derken, kimileri “Hayır, Dünya geoid.” diyordu. Kimse de çıkıp “Niye bu kadar önemsiyorsunuz?” dememişti. Diyemezlerdi de! Çünkü ileri gitmek ve geri kalmak bu sorunun yanıtındaydı.

Şimdi ben size soruyorum: Milattan önceki toplumlar, bilimden uzak bu insanlar bu kadar sorgularken biz neden düşünmüyoruz? Dünya ile alakalı sorular bitmiyor, bitmeyecek de! Bilimin gelişmesiyle artık dünyanın şekli, amacı ve düzeni belki sorularımız arasında değil. Çünkü Dünya, artık bizim sorularımız arasında olmaktan çıktı; sorunlarımız arasında var olmaya başladı.

Şimdi ben size yine soruyorum: Dünya kimin? Bu soru belki de bilimin bize yanıtlayamayacağı tek soru. Çünkü bu sorunun yanıtı bizim kalbimizde ve insanlığımızda saklı.

Bazen yolda gezinirken, bir yerlere telaşla yetişmeye çalışırken, hasta olup hastaneye korka korka yürürken... Bazen de güle eğlene arkadaşlarla vakit geçirmeye giderken... İşte, tüm bunlar olurken siz etrafınıza bakıyor musunuz?

Çünkü ben artık bakıyorum. Afallaya afallaya yürüyen o hayvanları, dili dışarda bekleyen kedileri, sıcaktan bunalmış halde yatan o köpekleri görüyorum...

Sonra bir de kendi düşüncelerime kulak veriyorum. İçimdeki ses sıcaktan bunaldığımı ama evde klima olduğunu söylüyor, zihnimde eve gidip serinlemeyi hayal ederken bir daha etrafa bakıyorum ve o gerçeğe yüzleşiyorum: Benim iki evim var, bizim iki evimiz var ama onların tek evi Dünyaları.

“Bu, doğal bir yaşamın parçası.” dediğinizi duyar gibiyim; haklısınız, bir yaz günü havanın sıcak olması oldukça doğal olmalı ama ya yazda değilsek? Şu an o hayvanlara birer kâse su koyabiliyorum, evet, onların önüne “bir kış günü” sularını koyabiliyorum...

Peki, bir gün evlerimizdeki musluktan su akmamaya başladığında, o zaman ne yapacağız? Bu sefer önlerine “Bir kâse su koydum.” deyip gönlümüzü ferah tutamayacağız, öyle değil mi?

Gelecekte hiçbir sorunla karşılaşmayacakmışız gibi, dünya hiç değişmiyormuş gibi, canlılar çeşitliliğini kaybetmiyormuş ve biz daha temiz nefesler alabiliyormuşuz gibi kaygılarımızdan ne zaman arındık da şimdiki geleceği daha iyi inşa etmek için bu kadar umursamıyoruz.

Geçmişimiz günümüzden daha parlak hale gelmeye başladığında geleceği düşünmek için bir neden kalamazdı. Bu sorunlara çözüm bulmaya çalışmak yerine biz neden sorunları yok etmek için çaba sarf etmiyoruz?

Dünya benim değil, senin değil; bizim Dünya'mız... Hayvanların, bitkilerin ve tabii ki biz insanların... İnsan dışında hiçbir canlının bu Dünya'yı kirletmeye gücü yetmez. Sadece bizlerin çöpleri çöp kutusuna atabilme, suları dikkatli harcayabilme ve havayı daha az kirletmek adına bir araç olarak otobüsü seçebilme imkanı var, unutmayalım!

Onlar ne olursa olsun yürüyerek yollarına devam edecek, önlerine konan her suyu ne olduğunu bilmeden içecek ve belki de yerdeki çöplerin üstlerine basıp yaralanacaklar. Şimdi Dünya için, bizim için adım atma vakti.

Ben artık musluktan akan her su damlasının bir canlının serinlemek için kullanabileceğini, denizlere atılan her çöpün bir canlının daha yaşamını bitirebileceğini ve en önemlisi tüm bunların bir gün benim de başıma gelebileceğini bilerek hareket ediyorum.

Eğer hâlâ Dünya'nın tüm canlıların evi olduğunu düşünmüyorsanız; kedileri, köpekleri, balıkları; baharda yeni yeşeren bir ağacı, bir papatyayı önemsemiyorsanız; kendi kanınızdan, canınızdan çocuklarınızı, torunlarınızı, kısacası sizden sonraki nesilleri de mi önemsemiyorsunuz?

Bir gün siz; serin ve temiz bir havada, bir parkta arkadaşlarınızla buluştuğunuzu ve gülüp eğlendiğinizi çocuklarınıza, belki de torunlarınıza bir anı olarak anlatacaksınız. İşte, o zaman o neslin öksürerek ve üzüntüyle sizi dinlemesini gerçekten ister misiniz?

Her gününü hastanede geçiren bir çocuğun gözlerinin içine bakıp tertemiz bir havayı tanımlamak gerçekten ister miydiniz? Tarih kitaplarında “Eski Temiz Dünya” coğrafya derslerinde “Temiz Dünya’ya Geçiş” konusunun yer almasını ister miydiniz?

Küresel sürdürülebilirlik bu geleceği inşa etmenin ana çimentosudur, biz insanlar da bu geleceğin işçileriyiz. En sonunda yarattığımız ev, sadece bize değil bir tapu olarak gelecek nesillere de kalacak ve başkaları yeniden yıkıp inşa etmekle uğraşmayacak. Küresel sürdürülebilirlik doğayı korumaktan çok daha fazlası çünkü küresel sürdürülebilirlik yaşamı ve insan hayatını sürdürmek anlamına gelir.

Biz insanlar, geleceğiz.

Biz insanlar, umuduz.

Biz insanlar, birilerinin kahramanlarıyız.

Biz insanlar, birer damlayız.

Bir damla... İşte, bir damla artık bizim geleceğimiz. Bir tutam çöp yığını, bir damla su, bir fıs parfüm, biraz egzoz... Bir damla bizim gölümüz.

Bir damla soru, bizim tüm çözümlerimizin anahtarı. Şimdi size yeniden soruyorum: “Bir damlayı elimizde tutacak mıyız?”

El ele verdiğimiz o an, ellerimiz birer hayatın anahtarı olacak. Belki de şimdi o parkı, o havayı anlatırken çocuklarımıza “Sana da göstermemi ister misin?” diyebileceğiz. Onları hüzünde ve kederde bırakmadan, anılarımızı sadece anı olarak taşımadan yenilerini yaratabileceğiz. Ama ben bunu kendi başıma başaramam. Sadece kendi neslimi ve kendi evimdeki canlıları düşünerek yol alamam, bu yolda size ihtiyacım var. Elimizden tutan her bir insana ihtiyacımız var. Çünkü benim dünyam sadece kendi çocuklarımdan ibaret değil, benim dünyamda her bir canlının bir yolu ve tutulmaya hazır bir eli var. Çünkü benim dünyam, sizin dünyanız; sizin dünyanız, bizim dünyamız. Bir damla kadar hafif ama değerli bir söz bekliyorum şimdi sizden, bir göl yaratmamız için gerekli o inancı bekliyorum.

Şimdi size son bir sorum var:
“Var mısınız, yok musunuz?”

DİKKAT! DÜNYA'DAN YARDIM ÇAĞRINIZ VAR

DENEME
YARIŞMASI
ÜÇÜNCÜSÜ

3.

ELİF NAZ BARLAS
TED İSPARTA KOLEJİ

Birçoğumuz okuduğumuz bir makalede, bir kitapta ya da bir haber metninde Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini duymuşuzdur. Peki neredeyse hepimizin kulak aşinalığının olduğu ama ne olduğunu tam olarak bilmediğimiz bu hedefler nedir ve ne amaçla belirlenmiştir? Bu amaçların ne olduğunu anlamak için önce sürdürülebilir kalkınma kavramından bahsedelim. Kısaca sürdürülebilir kalkınma, mevcut neslin ihtiyaçlarını giderken gelecek nesillerin de düşünülmesi ve kaynakların kullanımı gibi konularda buna göre hareket edilmesidir.

Sürdürülebilir kalkınma amaçları, Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından dünyadaki mevcut olumsuzluklara çare bulmak amacıyla kararlaştırılmış evrensel nitelikte bir çağrıdır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri nitelikli eğitim, açlığa son gibi insanları sosyal ve ekonomik alanlarda yaşadığı problemlere çözüm bulmayı amaçlamaktadır. Ayrıca bu hedefler yalnızca insanlar için çalışmayı değil çevreye verilen zararları önlemeyi, biyoçeşitliliği, doğal ortamları ve ekosistemleri korumayı da amaçlayan 17 temel hedeften oluşmaktadır.

Hedeflerin tanımından bahsettik ama bunlar ne işe yarayacak buna değinmedik. Bu 17 hedefin amacı yaşadığımız dünyayı korumak, hem bizim hem de gelecek nesillerin refah ve barış içinde yaşayabilmesini sağlamak, doğal kaynakların israf edilmesini önlemektir. Yani bu hedeflerin amacı yalnızca sosyal ve bireysel sorunları çözmek değil doğal çevreyi ve kaynakları da korumaktır. Bu hedeflerin amaçlarını ve önemini anladığımıza göre şimdi neden doğanın sürdürülebilirliğini bu hedeflerle ilişkilendirdiğimize geçelim. Farz edelim ki çok güzel yeni ve büyük bir eviniz oldu. Bu ev hem her ihtiyacınızı kendi karşılıyor hem de size barınma, beslenme gibi konularda olanak sağlıyor. Size sorum şu, bu ev sizin içinde yaşayabilmek için tek şansınız olmasına rağmen elinize geçen her fırsatta bu eve zarar vererek yaşanamaz bir hale gelmesini, bir harabeye dönüşmesini ister miydiniz? Bu sorunun cevabının çok net olduğunu hepimiz biliyoruz. Kimse böyle bir olanağa zarar verip tabiri caizse sahip olduğu bu imkanı baltalamayı tercih etmez eğer bunu tercih eden birini görürse de onun aklını kaçırmış olduğunu düşünür.

Peki biz insanlar bize karşılıksız şekilde yardım eden, türlü türlü nimetler barındıran yaşadığımız bu dünyaya neden elimize geçen her fırsatta zarar veriyoruz? Verdiğimiz örneğe göre aklımızı kaçırmış olmamız lazım ama nedense kimse yaptığı bu davranışın yanlış, yani tam anlamıyla kendi kendimize ve yaşam kaynağımıza ihanet etmek olduğunu kabul etmiyor.

Çoğu insan dünyamızın bize sunduğu imkanları her gün tahrip ettiğinin farkında değil, bazılarıysa verdikleri zararın farkında ama bu onların pek umurunda değil anlaşılıyor üzere. Her ne kadar bir yanlış için bahaneler bulup başkalarını suçlamak insana daha kolay gelse de insan iğneyi kendine çuvaldızı başkasına batırmayı öğrenmeli. Yani “Benim yaptığım bir hareket mi zarar verecek?” şeklindeki gibi dünyamıza verilen zarara yalnızca başkaları sebep oluyor zannetmek yerine herkesin böyle düşünerek davranması sonucunda bu hataların bir çığ gibi büyüdüğünün farkına varmak gerek.

Mesela en basitinden dişini fırçalarken suyu açık bıraktıktan sonra sırf vicdanını rahatlatmak için “benim bir dakikalığıma akıttığım su susuzluğa mı sebep olacak sanki” şeklindeki yanlış düşünce buna örnek olarak verilebilir. Kaba bir hespla bir musluğun dakikada minimum 1 litre su akıttığını varsayarak bu davranışı bir gün içinde 1 milyon kişinin yaptığını düşünürsek yaşamımızı sürdürmemiz için gerekli en temel ihtiyacımız olan suyun 1 milyon litresini bir günde kaybetmiş oluruz. Bu da bir ayda ortalama 30 milyon litreye, bir yılda ise 365 milyon litreye tekabül eder. Bize neredeyse bir hiç gibi gelen bu oran en düşük değerlerle hesaplanmış haliyle bile bu kadar büyük etkilere sebep olabiliyorken acaba gerçek verilerle belki farkında olmadan ne kadar büyük zararlara sebep oluyoruz. Bu doğaya verdiğimiz zararlardan yalnızca bir tanesi aslında ama bu kadar küçük bir zarar bile çok büyük sonuçlar doğuruyor.

Verdiğimiz zararların hepsini saymaya kalksak buna mürekkebiz de nefesimiz de yetmez. Çünkü insanın israf gibi davranışlarının yanı sıra hayat kalitesini yükseltmek için yaptığı hemen hemen her şey de doğaya zarar veriyor. Örneğin arabalar için üretilen kuvvetli bir boyanın atıklarını imha etmek için onu bir akarsuya dökmek ya da toprağa akıtmak zorunda kalınması insanların kendisi için yaptıklarının bir sonucu.

Aslında işin özü herkes kendini düzeltmeye başlarsa dünyamız için çok şey değiştirmiş olacağız. Eğer kendimizi düzeltebilirsek başkalarına da rol model olup onları da olumlu şekilde etkileyebileceğiz. “İyi de bu nasıl yapacağız?” sorusunun cevabını bahsettiğimiz gibi o 17 hedefte saklı. Bu hedeflerin doğanın sürdürülebilirliğine katkı sağlamak için ne yapmayı amaçladığını daha iyi kavramanız adına giriş kısmında kullandığım sıradan olan ve ilgi çekmeyen bilimsel kavramlardan söz etmeyeceğim.

Şöyle anlatalım, neredeyse herkesin gördüğüne emin olduğum bir karikatür var. Hani bir adamın ağaç dalında otururken elindeki testereyle oturduğu dalı kestiği bir karikatür. En başta bahsettiğimiz Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ise bu karikatürdeki adamın elindeki testereyi alıp oturduğu ağacı sulayarak meyve vermesini ve bu meyvelerden hem adamın hem de gelecek nesillerin faydalanmasını sağlamaktır. Her ne kadar resmiyette bu testereyi almak için çalışmalar yapanlar direkt insanlar değil, ülkeler olsa da aslında bireylere de en az yöneticiler kadar sorumluluk düşmekte. Çünkü bu çalışmalar için yöneticiler ne kadar uğraşırsa uğraşsın, insanlar olayın önemini bilincinde olmazsa bu çabalar hiçbir iş yaramaz.

Fakat elbette ki insanların yetkisi belirli bir yere kadar olduğu için yöneticilerin yani ülkelerin daha büyük adımlar atarak insanlara yol göstermesi gerekir. “Peki bu hedefleri kabul eden ülkeler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ni hayata geçirmek için nasıl bir yol izliyor?” dediğinizi duyar gibiyim. Bu 17 hedefi kabul eden ülkeler küresel ısınma, iklim krizi, kontrolsüz doğal kaynak kullanımı gibi çevresel sorunların önüne geçebilmek için fosil yakıt kullanımını, atmosfere salınan sera gazlarının miktarını azaltmaya yönelik politikalar geliştiriyor. Bu projelere ek olarak bilinçlendirme etkinlikleri için hem ülkeler hem de sivil toplum kuruluşları gibi topluluklar tarafından yapılan çalışmalar da buraya sığdıramadığımız çabalar içinde.

Uzun lafın kisası Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri bize dünyamızın verdiği savaşta onun karşısında değil yanında yer alabileceğimizi ve bunu hem bizim hem de bizden sonra dünyaya gelecek misafirlerin daha iyi koşullarda yaşamaları için yapmamız gerektiğini öğütüyor. Daha iyi bir dünya anlayışıyla gerçekleştirilen birçok eylemden biri olan bu hedeflerin altında biz insanlara büyük bir görev düşüyor. Eğer biz geçici süreliğine geldiğimiz bu dünyaya karşı ‘borcumuzu’ ödeyemezsek bu hem bizi hem de insanlığı derinden yaralayacaktır. Yani dünyamızın yardım çığlıklarına kulak tıkamaya devam edersek yakın gelecekte izlediğimiz bilim kurgu filmlerinden aratmayacak bir dünyada yaşamaya mahkûm olacağız. “Bir suça göz yumanlar da en az suçu işleyen kadar hatalıdır” cümlesini benimseyip dünyamızın yardım çağrısına kulak vermeyi öğrenebilmemiz dileğiyle...

75. BERLİNALE'DEN NOTLAR

ALP KARADENİZ
12/D

Geçen sene bu zamanlar internette, 2025 yılının Şubat ayında uğruna yollara düşmeyi planladığım 75. Berlinale'de bana kılavuzluk edebilecek bir yazı arıyordum. Daha önce bir film festivali için hiç seyahat etmemiştim. Birçok soru vardı kafamda. Bilet nasıl alınır, fiyatları nasıldır, kaç gün Berlin'de kalmak gerekir, yüzlerce film arasından izlenecekler neye göre seçilir vesaire. Bu yazıyı yazmamın bir sebebi de geçen yıl bu vakitler cevabını aradığım sorulara, internet üzerinde -benim beceriksizliğimden olacak- doğru dürüst cevap bulamayıp aradan bir sene ve unutulmayacak bir film festivali deneyimi geçtikten sonra kendi kendime cevap vermek istemem aslında; hem yazıda hem hatırdaki kalması için. Hem belki Berlinale ya da başka bir film festivali için seyahat etmek isteyip bu yazıya denk gelenlere de yardımım dokunmuş olur.

Öncelikle film gösterimlerinin biletlerin nasıl alındığından bahsedeyim. Kaynak neresiydi inanın hatırlamıyorum ama internet üzerinde denk gelebileceğiniz Türkçe bir yazıda Berlinale için Berlin'e giden bir çift, bilet almak için sabahın çok erken saatlerinde -tabiri caizse "sabahın köründe"- rejisör sandalyeleriyle sıraya girip belediklerini yazmışlar. Eğer siz de sözünü ettiğim yazıya denk gelerseniz dert etmeyin, artık öyle alınmış biletler. Çok basit bir işleyişi var bilet prosedürünün. Herhangi bir gösterimden üç gün önce, saat 10.00'da internet üzerinden satışa açılıyor biletler. Benim size tavsiyem film listesi ve gösterim programları açıklanır açıklanmaz bütün seçkilerin filmlerini gözden geçirip bir "aday listesi" çıkarmanız. Zaten Berlinale'nin internet sitesinde ilginizi çeken film ve seansları favorilere ekleme butonu var, onu kullanabilirsiniz. Seçtiğiniz film veya seanslara bilet almak istediğinizde yine festivalin resmi web sayfasını kullanabilirsiniz. Şunu belirtmiş olayım, oradan da aracı biletleme şirketinin sayfasına aktarıyorlar. O nedenle biletlerinin hızlı tükenebileceğini düşündüğünüz bir film varsa o seans için aracı şirketin internet sitesinde "pusu kurmanızı" tavsiye edebilirim. Fakat endişelenmeyin, yarışma filmleri ve Berlinale Palast'taki gösterimler hariç biletlerin saniyeler içinde tükendiğini ben pek görmedim. Bir öneride daha bulunacak olursam sanırım sonradan karşınıza çıkma ihtimali daha az olan filmleri tercih etmeniz daha faydalı olabileceğini söylemek isterim. Özellikle kısalar.

13 Şubat sabahı, ağırlığını ilerleyen günlerde kat kat giymek zorunda kalacağım kazaklardan ve festival boyunca evlerinde kalacağım aile dostlarımız (Ya da “aile fertlerimiz” de yazabilirim zira Atlas aramızda kan bağı bulunmadığını daha yeni, 10 yaşında öğrendi.) Pınar abla, Flo amca ve Atlas’a yurttan götürdüğüm ufak tefek hediyelerden alan bavulum eşliğinde Berlin’e indim. Uçmaya bir türlü alışamayıp uçağa binmeden hâlâ azıcık tedirgin olduğumdan uçak yolculuğu gerektiren hiçbir seyahatten önce kendimi seyahat etmenin heyecanlı havasına kaptıramıyorum. Berlinale için Berlin’e uçarken de aynı durumu yaşa(yama)dım. Ta ki pasaport kontrol kuyruğuna girene kadar. Daha öncesini duymadım ama önümdeki dört kişinin Berlin’e gelme nedenlerine kulak misafiri oldum. Hepsi festival için oradaydılar. İkisi gazeteci, biri seyirci, diğeri ise ismini duymadığım bir oyuncunun menajeriydi. Sanırım şehri kuşatan festival havası beni, pasaport kontrol kuyruğunda sıramın gelmesini beklerken yavaş yavaş içerisine çekmeye başladı. Ardından şehir merkezine giden trene binip yolculuk boyunca farklı farklı insanların festival hakkında konuştuğunu duyduğumda daha da büyüdü içimdeki heyecan. Karlar altında kalmış Treptower Park İstasyonu’nda trenden indikten sonra bindiğim ve on gün boyunca (grev günleri hariç) Hızır gibi yetişip beni dışarının soğuşundan kurtardığı için nezdimde bir dost mertebesine ulaşacak olan M43 otobüsü Pınar ablanın evine kadar götürdü beni. Avlusu beyaza bürünmüş apartmanının dördüncü katındaki dairende beni bekleyen ve birkaç aydır yüz yüze görüşemediğim Pınar abla beni her zamanki içten kakhahalarıyla karşıladığında; onunla geçireceğim şiir, öykü, caz, azıcık da Bülent Ortaçgil dolu on gün ve Berlinale’de izleyeceğim filmlerin heyecanı beni baştan aşağı kuşatmış durumdaydı artık, hazırdım.

Festival boyunca 20 uzun metraj, 8 de kısa film izledim. Bunlar arasından beğendiklerim, hayranlıkla izlediklerim olduğu gibi sıradan bulduklarım da oldu. Ama bir tanesine bayıldım filmlerin. Bayıldım derken ciddi anlamda söylüyorum, izlerken uyuyakalmışım.

Olur da daha sonra bir yerlerde denk gelerseniz diye ben seyrettiklerim arasından sevdiğim ve beğendiklerimi sizlerle paylaşmak isterim. Film isimlerinin bir kısmı henüz Türkçeye çevrilmediğinden hepsini orijinal adlarıyla yazacağım.

Yunan - Ameer Fakher Eldin

Yunan, benim (Pınar ablanın da) Altın Ayı adayımdı. Tüm yarışma filmlerini -Altın Ayı’ya layık görülen Dreams (Sex Love) filmi de dâhil olmak üzere- izleme şansı bulamadım fakat izlediklerim arasında ilk sıraya yazdığım film Yunan’dı. Hamburg’da yaşayıp intihar düşüncesiyle Almanya’nın kuzeyindeki bir adaya giden Arap yazar Munir’in orada geçirdiği zamanı anlatan Yunan, alt metninde birçok evrensel temaya değiniyor. Adada tanıştığı Valeska isimli yaşlı kadın ile kurduğu bağ ve annesinin anlattığı, aklından hiç çıkmayan bir öykü etrafında ilerleyen film; bana başından beri Angelopoulos’un çok sevdiğim eseri Sonsuzluk ve Bir Gün’ü anımsatıyordu. Zaten genç yönetmen de filminin son sahnesiyle büyük ustaya ve başyapıtına açık bir saygı durumunda bulunmuş.

O último azul - Gabriel Mascaro

Jüri Büyük Ödülü ile Gümüş Ayı kazanan yapım, şüphesiz ki benim en keyif alarak izlediğim filmlerden birisi oldu. Devletin getirdiği, belirli bir yaşın üzerindeki bireylerin ömürlerinin son demlerinin “tadını çıkaracakları” kampa toplanmasına dair kararname nedeniyle yaşlıların peşine düşen memurlardan kaçan Tereza isimli bir kadını konu ediniyor O último azul. Bu rengârenk film, yaşlılık ve özgürlük temalarını büyümlü bir biçimde işleyerek izleyiciye hoş bir deneyim sunuyor. Tereza’nın Amazon boyunca mavinin binbir tonu ve unutulmaz maceralarıyla dolu iç ısıtan hikâyesini tekrar izlemeyi iple çekiyorum.

El Mensaje - Iván Fund

Berlinala Palast'ta izleme şansı bulduğum tek filmin El Mensaje olması beni sevindiriyor. Asla unutamayacağım güzellikteki, Jüri Ödülü Gümüş Ayı'sına layık görülen bu filmin dünya prömiyerinde orada olmak gerçekten unutulmaz bir histi. Film, hayvanlarla iletişim kurabilen Anika adlı bir kızı anlatıyor. Annesinden ayrı, bir koruyucu aile ile Arjantin kırsalında yaşayan Anika'nın bu özel yeteneği ve onu kâr kapısı olarak gören koruyucu ebeveynlerinin hikâyesi, izleyiciye alışlagelmışin dışında bir yol filmi sunuyor. Gösterimden sonra film ekibiyle birlikte sahneye çıkan yönetmen Iván Fund, kendisine örnek aldığı isimlerin de zamanında üzerinde bulunduğu o sahnede olmanın yaşattığı hislerden söz edip Arjantin kırsalından Berlinala Palast'a seyahat etmelerini sağlayan yedinci sanata teşekkür kelimelerini dizerken oyuncu Mara Bestelli gözyaşlarını tutamamıştı. Daha sonra ben de Bestelli'ye katılırken buldum kendimi. En sevdiğim yönetmen diyebileceğim Aki Kaurismäki'nin "Sinema öldü! Sanırım 1962'nin Ekim ayıydı." diye meşhur bir sözü var. El Mensaje'yi izledikten sonra Berlinala Palast'tan çıkar çıkmaz aklıma gelen bu söze, beni en sevdiğim yönetmenle zıt düşürecek şu cümleyle cevap verdim içimden: "Sinema yaşıyor!"

Was Marielle Weiß - Frédéric Hambalek

Beni sahiden derinden etkileyen bu film, okulda yediği tokat sonrası anne ve babasının gün boyunca yaptıklarını görmeye, konuştuklarını duymaya başlayan bir genç kızı konu ediniyor. Başarılı bir absürt sinema örneği kabul edilebilecek eser; izleyiciyi ahlâk, dürüstlük ve erdemlilik gibi konularda düşünmeye davet ederken basit ama çarpıcı sahneleriyle Berlinala'nın bu yılki yarışma filmleri arasında en çok dikkat çekenlerden biri oldu ve başarısını aldığı bir mansiyon ödülüyle taçlandırdı. Denk gelerseniz kaçırmayın.

Listy z Wilcezej - Arjun Talwar

Yönetmen Arjun Talwar, film okulu için Hindistan'dan Polonya'ya taşınan bir göçmen. Genç yönetmenin çektiği bu otobiyografik sayılabilecek belgesel, Talwar'ın yaşadığı caddeyi odak alarak Varşova'yı, Polonya'yı, göçmenliği muzip ve etkileyici bir biçimde ele alıyor. Konusunu okuduktan sonra filmin, Gogol'un Nevski Bulvarı öyküsünün başlarının belgesel hâli gibi olacağı yönündeydi beklentim. Gelgelelim Talwar beklentilerimden farklı fakat olağanüstü bir iş çıkarmış ortaya. Tüm salonun ayakta ve kesintisiz alkışladığını hatırladığım tek yapım Listy z Wilcezej. Hareket etmeyen canlıları ve cansız varlıkları ana odak hâline getiren sanat eserleri hep ilgimi çeker. Hâl böyle olunca, sinemanın çıkışındaki bir masanın yanında içeceğini yudumlayıp izleyicilerin sorularını cevaplayan yönetmene şu soruyu sormak geldi aklıma: "Cansız bir varlık olan sokağı, canlı hâle getirmenin en önemli sırrı nedir?" Yaşadığı sokağın tabelasını da kendisiyle birlikte Berlin'e getirip yanında gezdiren sanatçı, çabucak ve kendinden emin cevapladı sorumu: "Doğru insanları keşfetmek."

Zizi (ou oração da jaca fabulosa) - Felipe M. Bragança

Listy z Wilcezej'den bahsederken hareket etmeyen canlıları veya cansız varlıkları odağına alan yapımları sevdiğimi söylemişim. Zizi de böyle bir film. Fakat bu sefer çok daha durağan bir öznesi var bu kısa filmin: yönetmenin ninesinin avlusundaki ağaç. Bu ağacı konu alan şiirsel kısa belgesel, hem anlatım tarzı hem de renkleriyle benim çok hoşuma giden bir film oldu. İzlerken sanki Vasconcelos'un Kayıgım Rosinha'sındaki herhangi bir hikâye beyaz perdeye aktarılmış izlenimi veren bu film, Güney Amerika'dan çıkan etrafa duyarlılıkla donatılmış sanat eserlerine çoğu zaman büyük hayranlık besleyen beni mest etmeyi kolaylıkla başarmıştı.

Autokar- Sylwia Szkiładź

Autokar, Agata adlı küçük kızın yalnız başına çıktığı Polonya-Belçika arası otobüs yolculuğunu anlatan 14 dakikalık bir kısa. Film 14 dakika fakat tesiri 14 gün sürebilecek kadar yoğun, başarılı bir eser. Korku, endişe, çocukluk ve yabancılık gibi kavramları bir otobüs yolculuğu ve bir iki nesne üzerinden işleyen Autokar, aynı zamanda imgesel bir boyuta da sahip. Agata ve salyangozlu kaleminin kendilerinden çok daha büyük vahşi hayvanlarla birlikte yaptıkları bu yolculuğa umarım bir yerlerde denk gelirsiniz.

Tales from the Magic Garden - David Súkup

71 dakika içerisinde yüzüme 71 farklı duygu ifadesi asan Tales from the Magic Garden, Arnošt Goldflam'ın bir kitabından uyarlanmış. Hasır şapkasını torunlarının önüne koyup içerisine üç nesne bırakmalarını isteyen ve ardından o üç nesneyi kullanarak masallar anlatan ninelerini kaybeden üç torun, ninelerinin vefatından sonra dedeleriyle ilk hafta sonlarını geçirmektedir. Üç torundan biri olan Suzanne, hasır şapkayı eline alarak hem masalcılık geleneğini devam ettirmeyi hem de ailesinin acısını hafifletmeyi amaçlar. Çok beğendiğim bu stop-motion filminin ne şanslıyım ki ekip katılımlı dünya prömiyerinde Zoo Palast sinemasındaydım. Film bittikten sonra oyuncular, yani kuklalarla sahneye çıkan ekip arasında yazar Goldflam'ın da görünmesiyle tüm salon ufak bir şok yaşadık. Çünkü bu şirin ve tonton adam, filmdeki dedenin tıpatıp aynıydı! Birkaç dakika sonra da yönetmene küçük bir çocuğun yönelttiği "Oyuncuları satın alabiliyor muyuz?" sorusuna yönetmenin, "Hayır ama gelip doku-nabilirsiniz." demesiyle sahneye doğru bir çocuk akını gerçekleşmesiyle söyleşi bitmek zorunda kalmıştı...

Maya, donne-moi un titre - Michel Gondry

Adına çoğumuzun Eternal Sunshine Of The Spotless Mind filmi nedeniyle aşına olduğu yönetmen Michel Gondry bu sefer de kızı için çektiği bir çocuk filmiyle karşımızda. Gondry, işi nedeniyle evden uzakta olduğu zamanlarda kızı Maya'yı arar ve şöyle der: "Maya, bana bir başlık ver." Kızı Maya'nın önerdiği zaman zaman absürd olabilen her başlık için bir renkli kâğıtlar kullanarak birer stop-motion filmi çeken Gondry, bu kısa eserlerini Maya, donne-moi un titre'da birleştirerek eğlenceli bir esere imza atmış.

Al mosta'mera - Mohamed Rashad

Mısırlı yönetmenin ilk kurgusal filmi olan Al mosta'mera, Rashad'ın daha önceki yapımları gibi toplumcu bir nitelik taşıyor. İskenderiye'de geçen film; babası iş cinayetine kurban giden 23 yaşındaki Hossam'ın, aileye verilen tazminat olarak babasının çalıştığı ve öldürüldüğü fabrikada çalışmaya başlamasını konu ediniyor. Yalnızca Hossam değil, 12 yaşındaki kardeşi Maro da daha sonra fabrikada işe başlayınca abi kardeş, babalarının katilleri ile her gün bir araya gelmek zorunda kalıyorlar. Film gösteriminden iki gün sonra Potsdamer Platz'ta karşılaşp sohbet etme şansı bulduğum yönetmen, bence çok başarılı bir iş çıkarmış. Umarım daha nice kurgusal film çeker ve biz de izleme şansı buluruz.

Wish You Were Ear - Mirjana Balogh

Festival başlamadan içerisinde kırkı aşkın film bulunduran bir "aday listesi" hazırladım. Bu listenin içinden 28 filmi izleyebildim. 5-10 dakika geciktiğim gösterim oldu, Pınar ablayla otostop çekerek arabasına bindiğimiz Filistinli dünya tatlısı bir adamın bizi ucu ucuna yetiştirdiği film oldu, toplu taşıma grevdeyken buz tutmuş yollarda düşe kalka bisiklet sürerek ulaştığım, yine grev günleri eksi bilmem kaç derecede üşümek için dans ede ede uzun uzun yürüyerek vardığım, otobüsü kaçırdığım için birkaç kilometre koşmak zorunda kaldığım seanslar oldu. Fakat bilet alıp da gidemediğim yalnızca bir seans oldu. O da daha festival başlamadan yaptığım 40 filmlik listede en merak ettiğim film olan Wish You Were Ear'ın da gösterileceği kısa film programıydı. Seansın başladığı zamanı ajandama Türkiye saatiyle yazdığım için izleyemedim. Tek hayal kırıklığım bu festivale dair (Ha... Bir de Blue Moon filmi var tabii... Aramızda kalsın, yazının başında izlerken uyuyakaldığımdan söz ettiğim film Blue Moon'du.), en merak ettiğim filmi izleyemeden dönmektir. Kristal Ayı ödülü alan bu kısa filme başka bir yerde rastlamayı umarak heyecan ve düş kırıklarıyla bekliyorum...

BEKLENTİ

ASLI SEVİNDİK 9/A

İnsanlar her zaman imkânsız dilemişlerdir. Şu an bile, dünyamızı güzelleştirmek yerine farklı bir dünya arıyoruz. İnsanların ütopyik hayallerine ve bunların sonuçlarına rastlamamak imkânsız gibi. Daha çok halk arasında ne kadar çok konuşulmasa bile nedir bu olmayan sevgili? Bilinçaltımızın bizi rahatlatmak için uydurduğu bir yalan mı? Geçmişe duyulan özlem mi? Geçmişteki insanlara bağladığımız gelecek mi? İnsanlarının çoğunun da bildiği gibi bu uydurma bir şey. Bu yüzden adı olmayan sevgili. Belki de imkânsız olduğu için insanlar bu kadar bağlanıyordu. Kaybedilen bir şeyi tekrar kaybedemezsin. Çoğunlukla internette belirtilen bu terim çoğunlukla adı platonik aşk olarak geçiyor. Fakat ben burada aşkı değil insanların yalnızlığa olan sevgisi ve nefreti hakkında düşüncelerimi anlatmayı tercih ediyorum.

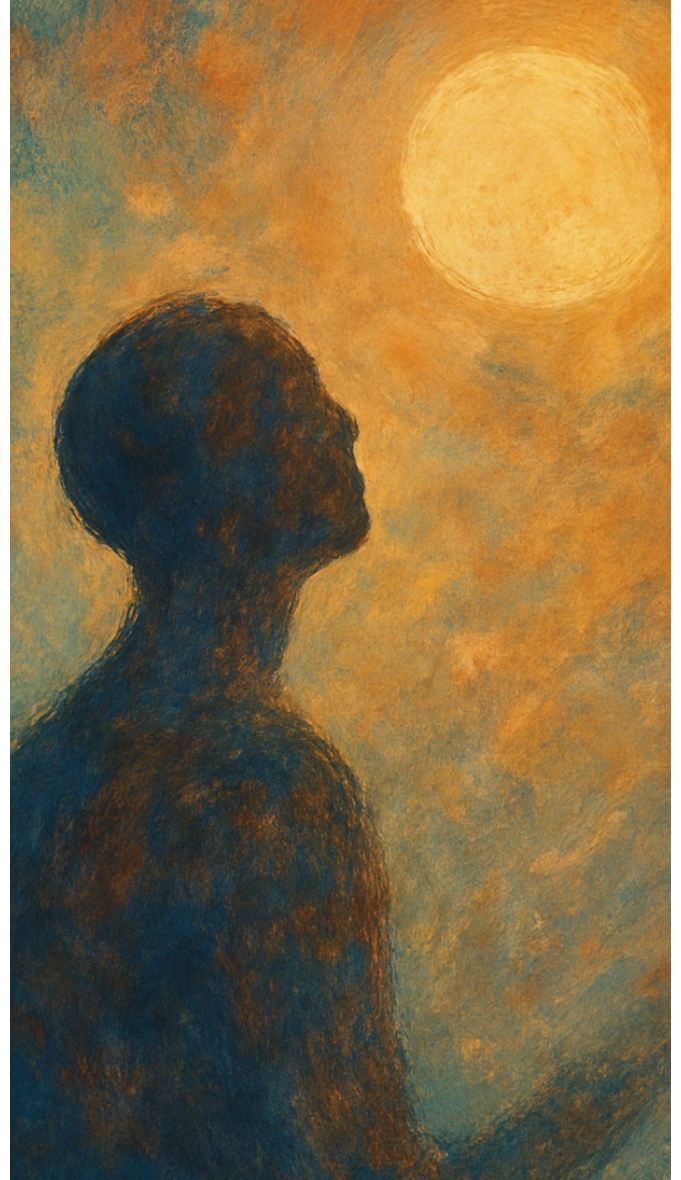
Rüyalarınızda hiç tanımadığınız biri ile tanıştınız mı? Bu olaya müdahil olan insanlar tanımadığı belki de kendisinin uydurduğu bir kurguya âşık oluyor. İnsanoğlu hala beynin tam olarak nasıl işlediğini bilmiyor. Açıkça söyleyebiliriz ki vücudumuzda olduğu gibi beynin de bir koruma mekanizması var. Çoklu kişilik bozukluğu ne kadar konumuz ile alakalı olmasa bile nitelikli bir örnek.

Doğduğumuzdan beri herkesin bir bardağı olduğunu düşünün. Yaşadığımız onca şey bardağımızı doldurur. Büyüdükçe suyun taşmaması için doğal olarak bardağımız genişler. Bardakları büyümeyen insanlara ne olur peki? Hayatlarında yardımcı olabilecek biri onlar ile bardağını paylaşır ya da kendine yeni bir bardak oluşturur. Çoklu kişilik bozukluğu da buna benzerdir. Beyin kendini yaşananlardan korumak için kendine yeni bir kişilik oluşturur. Düşünüyordum da olmayan bir sevgili yaratıp sevmek de bunun gibi midir? Sonuçta yalnızlığına ve yaşadıklarına karşı kendini korumak için seni seven biri yaratıyorsun. Senin için ideal olan biri. Kirpi ikilemini hiç duymuş muydunuz? Kirpiler soğukta birbirine yaklaşmak ister. Fazla yakınlaşırsa dikenleri birbirine batar. Ama uzak kalırlarsa da üşürler. Bu yüzden belli bir mesafede durmaları gerekir. Hedgehog's bu felsefeyi anlatıyor. Konumuzu en iyi açıklayan teorilerden biri. Yalnızlık insana birçok şeyi yaptırabilir. İnsanlardan korkan ve bir o kadar da çok onunla olmak isteyen birisi kendisine ideal bir kişi yaratabilir.

Çok yakın olan birisi ise sonunda çektiği acıdan sonra güven sorunları yaşayıp kendine yeni birisi oluşturabilir. Bunun o kadar çok ihtimali var ki. Hayat bu karmaşık ihtimaller yumağının çözülmesiyle anlam kazanır.

Kaynakça:

Kirpi İkilemi (Hedgehog's Dilemma) Alman filozof Arthur Schopenhauer
<https://philosophybreak.com/articles/porcupine-dilemma-schopenhauer-wistful-parable-on-human-connection/>
<https://sinanhan.com/kirpi-ikilemi-nedir-hedgehogs-dilemma/>
The Dissociative Identity Disorder Sourcebook

OHAYÖGOZAIMASU BAYRAM ŞEKERLERİM

DENİZ ŞÜKRÜ ELDEK
5/A

Bence bayram çocukların maaş günüdür. Herkes için değil tabii. Biz bayramlarda kuzenlerimle buluşuruz. Onlar onlarca para toplar. Bana ise hayatımda hiç görmediğim ve muhtemelen beni rüyasında torunu sanan, “Beni hatırladın mı yavrum?” diyen teyzenin “Hadi yine iyisin” deyip elime tutuşturduğu eciş bücüş beş lirayı vermesini izlerim. Bence adil değil!

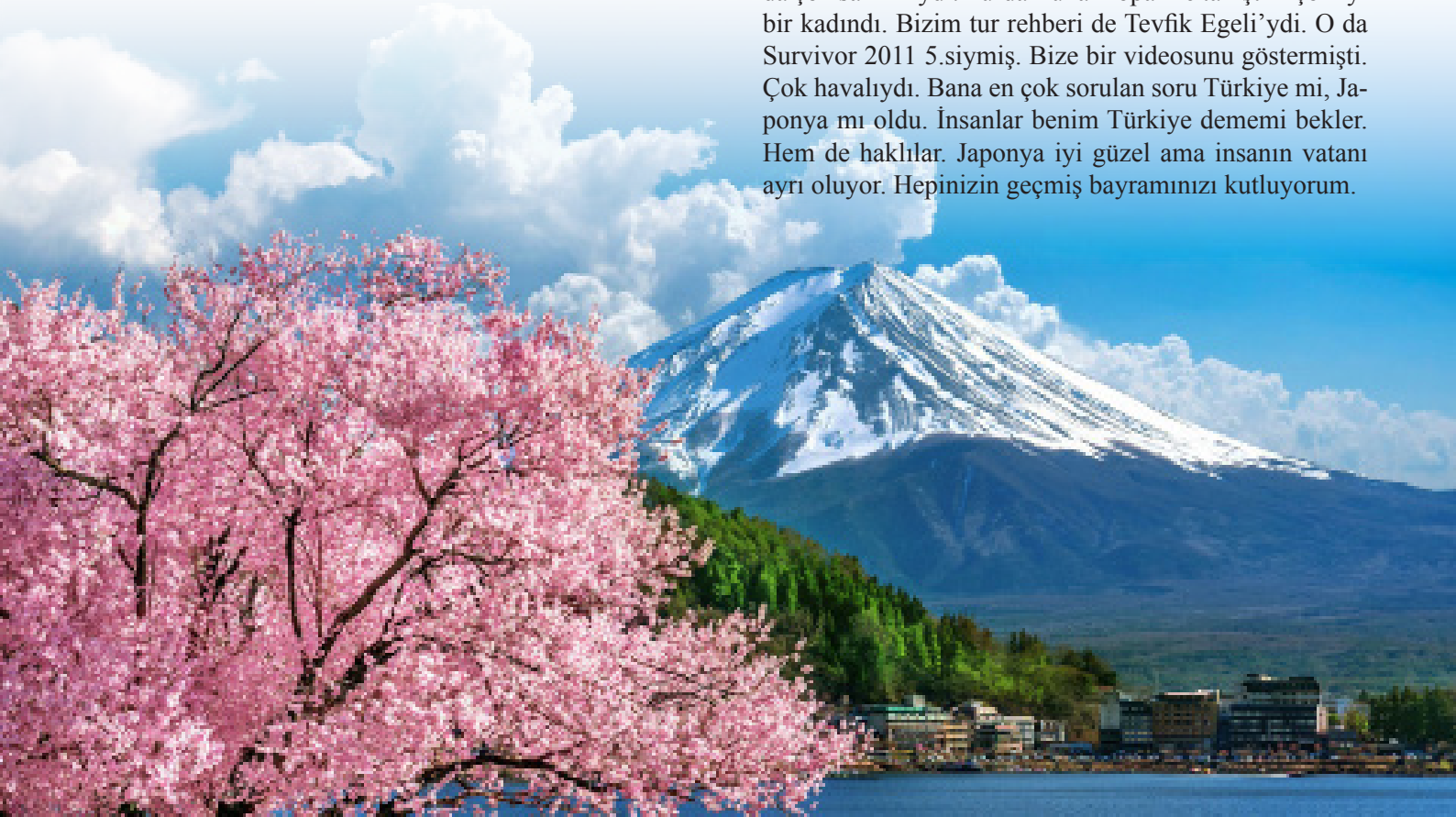
Ben tatilimde Japonya’daydım. Sırayla Osaka, Hiroşima, Kyoto, Tokyo’yu gezdik. Önce Osaka, sokaklar sakın, tenha ve çok az araba var. Herkes sizinle ilgileniyor. Masum masum ramen yiyebileceğinizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Oradan bir garson, “Oishi (Lezzetli mi) ?” diye soruyor. “Abi hem de ne oishi” diyesi geliyor insanın. Ama nedense benden balık gibi bomboş bakıp “Hihhıh” diyebilmek geliyor. Bu arada internette görmüşsünüzdür. Tuvaletler benden daha işlevli. Oturunca beni ısıtmaya başlıyor, müzik modu sayesinde Âşık Veysel bile dinleyebiliyorsunuz.

İkincisi Hiroşima. Duygusal bir şehir. Atom bombası müzesi çok fenaydı. İnsanların son sözleri, kıyafetleri ve fotoğrafları çok kötüydü. Unutmak elde değildi.

Üçüncü olarak Kyoto. Doğal bir şehir. Çok güzel ama yemekleri değil. Öğlen yemeğinde tofu (Bir çeşit kokusundan tadına bakamadığım peynir.) yedik. Ruhum afalladı. Kendi kendime sipariş veriyormuşum, “Bir döner dürüm. Sadece et. 200 gram. İçecek istemiyorum. Yol ücreti yetmiyorsa 2 süt helvası.” diye ağlıyormuşum. Gerçekten kendimde değildim. Olsam hatırlardım. Gereksiz bilgi: Sokak hayvanı yok ama sokakta geyikler var. İlk gördüğümde çok egzotik gelmişti ama son görüşümde keçiye benzetmeye başlamıştım. Çok acınası bir durumdaydım.

Son olarak Tokyo. Tokyo’yu anlatsam anlayamazsınız. Çünkü ben de anlayamadım. Kalabalık, ışıklı mışıklı binolar ve uyku problemleri. O uyku problemleri benim. Nedense zor uyanıyordum. 2 saat uyusam da 10 saat uyusam da uykumu alamamış bir şekilde uyanıyordum. Ama onun dışında güzel bir yerdi. Bu arada söylemeyi unuttuğumu sanmayın her yerde otomatlar var. Fiyatlar uygun mu bilmem onunla yetişkinler uğraşsın. Ama yoğun çalışanlar için iyi.

Sonuç olarak benim bayramım çok iyi geçti. Turumuz da çok samimiydi. Turda Zuhâl Topal ile tanıştım çok iyi bir kadındı. Bizim tur rehberi de Tevfik Egeli’ydi. O da Survivor 2011 5.siymiş. Bize bir videosunu göstermişti. Çok havalıydı. Bana en çok sorulan soru Türkiye mi, Japonya mı oldu. İnsanlar benim Türkiye dememi bekler. Hem de haklılar. Japonya iyi güzel ama insanın vatani ayrı oluyor. Hepinizin geçmiş bayramınızı kutluyorum.

GÜNEY KORE'NİN TEKNOLOJİK GELİŞİMİ

ELIF DURU AYANOĞLU
9/B

Güney Kore 20.yüzyılın ortalarında savaşla yıkıma uğramış bir ülke iken bugün dünyanın en gelişmiş teknoloji merkezlerinden biri haline gelmiştir.

Bu dönüşüm, eğitim, inovasyon ve devlet destekli sanayi politikalarıyla mümkün olmuştur.

1960'lerden itibaren teknolojiye yapılan yoğun yatırımlar ve Ar-Ge teşvikleri, ülkenin kalkınma sürecini hızlandırdı. Samsung, LG ve Hyundai gibi küresel markalar, bu sürecin öncüsü oldu.

Hükümet, genç nüfusu bilim ve mühendislik alanlarında eğiterek teknolojiye yönlendirdi. Üniversiteler ve özel sektör arasında güçlü iş birlikleri kuruldu. 5G, yapay zekâ ve yarı iletken teknolojilerinde Güney Kore günümüzde lider konumundadır. Ayrıca, dijital altyapıdaki başarıları sayesinde akıllı şehirler ve sürdürülebilir teknolojiler geliştirme konusunda da öne çıkmaktadır.

Küresel çapta teknoloji ihracatı yapan Güney Kore, aynı zamanda kültürel ihracatı da teknolojiyle birleştirerek "K-tek" etkisini yaratmıştır. Bu başarı hikâyesi, azim planlamaya yeniliğe verilen önemin bir göstergesidir." Güney Kore, teknoloji sayesinde ekonomik kalkınmanın nasıl sağlanabileceğinin örneklerinden biridir.

Bu teknolojik ilerlemenin arkasında yatan diğer bir önemli unsur da toplumsal disiplin ve çalışma kültürüdür. Güney Kore halkı teknolojik yeniliklere hızlı adapte olma konusunda oldukça başarılıdır. Eğitim sistemi ise öğrencileri erken yaşlarından itibaren bilimsel düşünceye teşvik etmektedir. Ayrıca teknoloji girişimlerine sağlanan devlet destekleri sayesinde genç girişimciler yenilikçi fikirlerini hayata geçirme fırsatı bulmaktadır. Tüm bu unsurlar Güney Kore'nin teknoloji alanındaki yükselişini sürekli ve sürdürülebilir kılmaktadır.

Kaynakça:

https://lh3.googleusercontent.com/gps-cs-s/AB5caB8_SuD2BIE-CuBNc30M3jRBd1rhIBTFckR-7yjPsNPZRlErysmn_-AXziQbjtj-bKJrzgvTV6SzVXgwPM9AXaPZl6bokgubPhiQql2v8QRQm7y-9YWkggyEihDjJnfMrwusuyC3I5A=w1080-h624-n-k-no
<https://gezimanya.com/asya/guney-korenin-ekonomisi>
<https://eksisozluk.com/guney-korenin-zengin-olma-sebebi--7699939>

THE SYMBOLISM OF THE WEAPONS IN JOEL SCHUMACHER'S FALLING DOWN

VERDA SU AŞKAR
10/C

Falling Down (1993), starring Michael Douglas, is a psychological thriller about an isolated man named William (Bill) Foster. The movie escalates after the opening scene, in which William abandons his car out of nowhere after being stuck in traffic and begins his journey to “go home.” Joel Schumacher’s Falling Down unravels Bill’s unhealthy mental state and his violent actions to complete his task of going home. After Bill’s act of violence to “bring justice” in his own way to this society of injustice, a soon-to-retire cop, Sergeant Prendergast (Robert Duvall), goes after him as Bill descends into madness step by step.

Bill is a recently laid-off defense engineer who is divorced and restrained from seeing his daughter, whom he cares about the most and defines as “coming home.” He is portrayed as someone who feels left behind and disconnected in this rapidly changing world. He is angry about everything, from economic instability to immigration. He is a middle-aged, middle-class racist white man who believes he is the victim of an unfair system, and he sees himself as a warrior for justice. However, he is anything but a hero. Bill believes that he is standing up for himself through his violent actions. His actions are justified in his mind**,** nevertheless, it doesn’t matter how violent he gets because he thinks that he is always right and that he is doing a favor to humankind by enforcing his ideas through violence.

Throughout the film, Bill uses different weapons to display his violent actions. This change in weapons represents his ethical and psychological falling down into madness. Each shift in weapons reflects one more step into chaos, more parts of his determined roles disappearing into indescribable emptiness. In the beginning, he carries a briefcase, symbolizing his ordinary and white-collar identity. It represents a man trying to hold onto his old role in society; he carries that briefcase daily as if he is going to work but has already been fired. He still plays by the rules as long as he holds that briefcase. But after an argument with a Korean shop owner over the price of soda, he takes a bat and trashes the store. The bat symbolizes a shift from verbal frustration to action, and he starts to “correct” the world around him increasingly aggressively. Then he encounters a bunch of violent gang members and manages to take their bag full of guns. This is a significant turning point. Bill is now armed like a soldier, but unlike a soldier, he’s chosen this war himself. The bag of guns also symbolizes the delusion of control, as they give insecure men the illusion of power. Once, he even used a rocket launcher, representing the situation’s absurdity and his detachment from logic and reality**,** as he also learned how to use it from a child. In the climax, Foster pulls a gun on Prendergast, but it turns out to be a water gun. This is the ironic twist. The water gun reflects how powerless Foster actually is. It serves as a metaphor for the false sense of control he believed he had. It also tragically humanizes him. Bill Foster was never the force he thought he was**,** he was just a man drowning in delusion.

In conclusion, it is not wrong to say that Falling Down is not just a thriller; it’s a social critique that raises uncomfortable questions about race, class, gender, and violence in America. The film delves into what happens when people feel powerless in their own lives, while the shift in Bill Foster’s weapons symbolizes his psychological descent into chaos and delusion.

The adventures of
an ordinary man
at war with the
everyday world.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE LAİKLİK VE MODERNLEŞME: TOPLUM TEPKİLERİ VE DEVRİM SÜRESİ

DEFNE KOÇAK
12/D

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla birlikte laiklik ilkesi, Atatürk ve Cumhuriyet kadrosu tarafından benimsenmiştir. Laiklik, devlet ile din işlerinin birbirinden ayrılması ve bireylerin din ve vicdan özgürlüğünün güvence altına alınması olarak tanımlanmıştır. Osmanlı Devleti, çağın reform hareketlerinden geri kalarak modernleşme konusunda büyük zorluklar yaşamış ve Batı'daki yenilik hareketlerinden etkilenememiştir. Ancak Türkiye Cumhuriyeti, Batılılaşma ve sekülerleşme ilkeleriyle temellendirilmiş bir yönetim anlayışı benimsemiştir. Osmanlı'nın daha çok geleneksel ve din temelli yönetim anlayışına sahip olması, halkın bazı kesimlerinin cumhuriyetin yeni laik yapısına uyum sağlamasında zorluklar yaşamasına yol açmıştır. Atatürk, Batı'daki bilimsel ve sosyal gelişmeleri olumlu bir şekilde değerlendirmiş, Batılılaşmayı bir ilerleme hareketi olarak görmüştür. *"Efendiler milletimizin mefkuresi, bütün cihanda tam manasıyla medeni bir hey'et-i içtimaiye olmaktadır."* diyerek, halkı modernleşme yoluna teşvik etmiştir. Bu dönemde halkın desteği büyük önem taşımıştır çünkü yapılacak devrimler toplum hayatının bir parçası haline getirilmek istenmiştir. Atatürk, geleneksel anlayışı reddederek dinin devlet işlerinden ayrılmasını savunmuştur. Bu bağlamda, Osmanlı Dönemi'nin en önemli simgelerinden biri olan halifelik makamı, 1924 yılında kaldırılmış, yerine Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur. Ayrıca, Saltanat 1922 yılında kaldırılmış ve 1923'te Cumhuriyet ilan edilmiştir. Bu adımlar, laikliğin ve modernleşmenin temellerini atmıştır.

Halkın büyük bir kısmı, dinin siyasetten ayrılmasını ve özellikle halifeliğin kaldırılmasını sert bir şekilde karşılamıştır. Halkın bir kısmı bu değişiklikleri "dinsizlik" olarak yorumlamış ve Cumhuriyet yönetimini bu anlamda eleştirmiştir. Atatürk ve dönemin Cumhuriyet kadrosu, Batılılaşma ve sekülerleşme hareketlerini gerçekleştirmek için cesur adımlar atarken toplumun bazı kesimleri bu yeniliklere karşı direnmiştir. Bu dönemde, halkın geleneksel inançları ve yaşam tarzlarına müdahale edilen çeşitli reformlar uygulanmıştır. 1925 yılında tekke, türbe ve zaviyelerin kapatılması, şapka devrimi gibi sosyal alanda yapılan reformlar, halkın tepkisini çekmiştir. Özellikle şapka devrimi sonrasında, devrim karşıtı tepkiler artmış ve bu dönemde bazı kişilere yönelik idamlar gibi sert müdahaleler yaşanmıştır.

Cumhuriyet yönetimi, demokratikleşme adına ilk adımlarını atarken çok partili hayatı denemek istemiştir. 1924 yılında Kazım Karabekir'in başkanlığında kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Cumhuriyet Halk Fırkası'na muhalefet etmek amacıyla kurulmuş ancak kısa süre sonra halk arasında artan hilafet yanlısı tepkiler nedeniyle kapatılmıştır. Aynı dönemde Şeyh Said İsyanı gibi din eksenli isyanlar, Cumhuriyet yönetimini karşıt gruplarla başa çıkmak konusunda zor durumda bırakmıştır. Bu gelişmeler, Türkiye'nin modernleşme sürecinde toplumun her kesiminden farklı tepkilerin yükselmesine neden olmuştur. 1930'larda ise ikinci bir çok partili hayat denemesi olarak Ali Fethi Bey'in önderliğinde kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası, dönemin baskıcı yönetimine karşı halk arasında kısa sürede büyük bir destek kazanmış ancak din karşıtlığı ve laiklik nedeniyle bu parti de kısa sürede kapanmıştır.

Bununla birlikte, laikleşme ve modernleşme adımları, kadın hakları konusunda da önemli değişiklikler getirmiştir. 1927'de Medeni Kanun kabul edilerek kadın-erkek eşitliği sağlanmış, tek eşlilik ve miras hakları gibi yenilikler getirilmiştir. 1930 yılında kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmış, bu adımlar halkın bir kesimi tarafından rahatsızlıkla karşılanmıştır. Geleneksel yapıya bağlı olan kesimler, kadının toplumdaki rolünü sorgulayan bu değişiklikleri tehdit olarak görmüş ve karşı çıkmışlardır. Bu, kadınların toplumsal statülerinin arttığı dönemde yaşanan toplumsal gerilimlerden biridir.

1928'deki Harf Devrimi de halkı adapte etmesi en zor olan yeniliklerden biriydi. Yeni alfabenin kabul edilmesi, okuryazarlık oranı düşük olan halk arasında büyük zorluklar yaratmış ve bu durum devletin üzerindeki baskıyı artırmıştır. Ayrıca, 1932'deki Türkçe ezan tartışması, halkın dini değerleriyle laikliğin çatıştığı bir dönüm noktasını temsil etmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından alınan karar ile ilk kez Türkçe ezan okunmuş, ancak bu durum birçok kişi tarafından dini değerlere karşı bir saygısızlık olarak algılanmıştır.

Bütün bu reformlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin modernleşme yolunda büyük adımlar atmasını sağlamış olsa da halk arasında her zaman bir karşıt kesim bulunmuş ve bu karşıtlık, Cumhuriyet'in kurulduğu ilk yıllarda toplumsal çatışmalara yol açmıştır. Laiklik, modernleşme ve Batılılaşma hareketlerinin halk arasında doğru anlaşılmadığı durumlar olmuş, bu da dönemin yönetimini ve halkı birbirine karşı kutuplaştırmıştır. Ancak Atatürk, tüm bu karşıtlıklara rağmen, laiklik ilkesini hayata geçirme konusunda geri adım atmamış ve Cumhuriyet'in temel ilkelerinin topluma benimsetilmesi için kararlı bir tutum sergilemiştir.

Kaynakça:

- Aslan, Seyfettin, and Mehmet Alkış. "Osmanlı'dan Cumhuriyete Geçişte Türkiye'nin Modernleşme Süreci: Laikleşme ve Ulusal Kimlik İnşası." 2015.
- Batur, Esra Buket. "Türk Modernleşmesinde Laisizm-Sekülerizm Tartışmasının İki Durağı: Niyazi Berkes ve Şerif Mardin." 2018.
- Davidson, Andrew. Türkiye'de Sekülerizm ve Modernleşme. İletişim Yayınları, 2020.
- Erdal, İbrahim. "Türk Modernleşme Sürecinde; İttihat ve Terakki'den Demokrat Partiye Siyasal Parti Programlarında Laiklik Anlayışı." Nisan 2017.
- Ergil, Doğu. "Laiklik Üzerine Düşünceler 'Türkiye Örneği.'" Mardin, Şerif. Türk Modernleşmesi . İletişim Yayınları, 2020.
- Mertcan, Hakan. "Karşılaştırmalı Olarak Türkiye'de Laiklik." Mumcu, Ahmet. "Cumhuriyetin İlk Dönemlerinde Laiklik."

KENDİNİ YONTAN ADAM

SELİN BAYKAN
10/C

Bir heykel hayal edin. Fakat öyle bir hayal edin ki Goethe'nin "Yaşamak kendi kendini adam etmektir. Zekâ bilgini kullanarak etinden kemiğinden kendi heykelini yapmaktır. İnsan yaşamı boyunca kendi heykelini yontar." sözünü kanlı canlı bir şekilde gözlerimiz önüne sersin. Ve öyle bir sersin ki baktıkça düşüncelere dalalım, sorgulayalım, pişman olalım fakat bu pişmanlıkları hayallere evrirtelim. Neyden mi bahsediyorum? Bobbie Carlyle'in yarattığı ve ruhuna üflediği orijinal adıyla "The Self-made Man", Türkçe ismiyleyse "Kendini Yontan Adam" heykelinden bahsediyorum. Bir adam düşünün güçlü, kaslı ve dirayetli olduğu her halinden belli. Devasa bir kayanın içinden yavaş yavaş, bir elinde çekiç, öbür elinde bir keskiyle çıkmaya çalışmakta. İnatçı olduğu, asla pes etmeyeceği alnındaki kırışıklıklardan belli. Evet bu yolda çok yorulmuş, yaşlanmış hatta belki zaman zaman bıkmış fakat asla ama asla durmamış, hep savaşmış.

Saçları yürüdüğü yolun borasında savruluyor, adeta rüzgârın feryadına karşı bir direniş içinde savaşıyor. Kayadan çıkmış üst gövdesi, ihtişamı ve zarafetiyle göz alıyor lakin bu yolda feda ettiklerinin hikâyelerini kasları bize anlatıyor. Kayanın altındaki alt gövdesinin durumu ise bir muamma. Ancak gözlerindeki azim, sert ve kararlı bakışlarını dikkate alırsak geçmişi her ne olursa olsun, o kayanın altındaki bacakları ne halde olursa olsun o kayadan tamamen kurtulduğunda, bu yolculuğu son bulduğunda kendisiyle tamamen barışık ve tatmin olmuş olacağı şüphesiz. Kendini yontarak var eden bu savaşçı acaba aslında kulaklarımıza hangi öyküyü fısıldamak istiyor? Sizleri bu heykelin, bu yorgun ama her gün daha da güçlenip yoluna devam eden savaşçının varlığını ruhumuzda hissedip hikâyesini zihnimizde yazmaya davet ediyorum.

Hayat, ölüm, yaşam, nefes almak... Bunlar gibi kavramlar tarih boyunca insanlık tarafından hep irdelenmiş ve anlaşılmaya çalışılmıştır. Tarihin kanlı sayfalarında biz burdayız dercesine yer edinmeyi başarmış insanların ortak özellikleri ise hayatı anlamak zorunda olmadığımızın, sadece yaşamamızın fakat gerçekten, dolu dolu her anıyla yaşamamızın farkındalığına varmış olmalarıdır. Yaşam adeta bir sanattır. Kendimizin farkına vardığımız ilk andan itibaren ölümümüze kadar her anımızı sanki tuvale resim yapacakmış gibisine detaylı ve anlayarak yaşamalıyız. Her gözyaşımızdan ders çıkarmalı, her gülüşümüzde o anın değerini anlamalı ve daha fazla gülmek için çabalamalıyız. İçtiğimiz her yudum suda daha fazla ümitle dolmalı, her nefesimizde yaşadığımızı daha fazla hissetmeliyiz. En önemlisiyse her düştüğümüzde daha güçlü bir şekilde kalkmasını ve yeni bir biz yaratmasını bilmeliyiz. Hayat kişinin kendini şekillendireceği ve yoktan ver edeceği bir sanatsa, bu yolun sonunda oluşan kişi de sanat eseridir. Peki, ben bunları neden anlatıyorum? Çünkü bence bu heykel bizlere aslında son nefesimizi kendimizden emin ve kendimizi tatmin etmiş şekilde vermek istiyorsak izlememiz gereken yolu çiziyor yani büyürkenki yolculuğumuzu anlatıyor. Hatta bu heykel aynı zamanda Vilvaldi'nin "Dört Mevsim" eserinin kulaklarımda yankılanmasını sağlıyor. Çünkü o eser de tıpkı bu heykel gibi hayatı ve doğanın döngüsünü bizlere sunuyor.

Büyüme nedir? Kimi için aile kurmak kimi için hedeflediği ekonomik düzeye gelmek, kimi için eğitimi tamamlamak, kimi içinse sadece mutluluğu yakalamaktır. Bu liste kişiden kişiye değişir ve böyle uzayıp gider. Her insan evladı bu yolda kimliğini, benliğini ve karakterini bulur. Bazen kendi kendisini yaratır bazense dış faktörlerin etkisinde kalır ve yaratılır. Bu süreçte herkesin iniş ve çıkışları olur, kimse için kolay olmaz. Tabi ki bazıları hayata önde başlar fakat onlar da bir noktada yaşadıkları hayata göre sınav vermek durumunda kalırlar. "Kendini Yontan Adam" heykeli bence bu yolda bize kılavuzluk etmek için oldukça elverişlidir.

Biz yolculuğumuz boyunca kendimizi geliştirdiğimiz, ilerlettiğimiz, kendimize ve topluma fayda sağladığımız kadarızdır. Korkularımıza ve zaafımıza göğüs gerip ilerleyebildiğimiz kadar ilerlemek amacı hayatımıza yön vermelidir. Bizi öbür insanlardan ayıracak, bir basamak üste taşıyacak adımlar atmamız elzemdir. Ne yazık ki eğer kendimizi kendimiz var etmezsek kendimizi yaratmak yerine yaratılan duruma düşmüş bulmamız kaçınılmaz bir hal alır. Büyümenin kolay bir süreç olduğunu kimse iddia edemez. Heykelin suratından bile okunur nasıl zor nasıl meşakkatli olduğu bu yolun. Bir sabah kalkıp kimse ben artık oldum diyemez, dememeli. Aksi takdirde oldukça yanılmış ve yarıştan elenmiş olur. Kendini inşa etmek sürekli bir mücadeledir ve aslında her seçim de bir vazgeçişdir. Yolumuzu şekillendirenler de bunlardır aslında.

Bu değil midir büyüme zaten? Hedeflediğimiz sona ulaşmak, ama düz yoldan ama zikzaklı yoldan. Bence bir insanın en büyük başarısı yolculuğu son bulduğunda yani ölüm kapıyı çaldığında, kaç yaşında olursa olsun iyi ki yaşadım diyebilmesidir. "İyi ki yaşadım, iyisiyle kötüsüyle kendimle gurur duyuyorum. Hataysa ben yaptım başarıysa da benim başarımdır. Her ne olduysa iyi ki oldu." diyebilmenin verdiği huzur ve tatmini bu hayatta verebilecek hatta taklit edebilecek nitelikte bile hiçbir şey yoktur. Yaşayamadığımız hayatların yasını tutmak kolaydır. Zor olansa idealimizdeki hayatları dışımızla tırnağımızla kazıyarak elde etmektir. Son olarak Charles Baudelaire'in "Kendini yontmayı unutma der Zeus... Sen insansın. Sen kabuğunu kendin soyabilirsin. Kendi özgürlüğünü kendin dışarı çıkarabilirsin. İnsan biraz da kendi emeğidir!" sözüyle bitirmek istiyorum. Bu heykelin sizlere de bir yol haritası niteliğinde olması ve ruhlarımızda yankılanması dileğiyle...

ZAMAN

ELİF ENDA KAYA
9/B

Hayatımızın illaki bir noktasında herkesin içinden bir “keşke” geçer. “Keşke 10 dakika daha uyuma şansım olsa.”, “Keşke hayatımda böyle bir yol izlemeseydim.” veya “Keşke onu demeseydim.” şeklinde ifadeler beynimizin içinde uçuşur. O ifadeler ki size nefes aldırılmaz, rahat vermez. Pişmanlıklarımız, dileklerimiz, isteklerimiz, gerçek olmayacağını bile bile kurduğumuz düşler açığa çıkar. Bazen öyle düşünceler ağırlaşınca, fazlalaşınca “ben” demek bile ağır gelir. Böyle durumlarda bir kalem alır başlarım yazmaya. Ne olduğunun pek bir önemi yoktur; şiir, günlük, deneme... Beni en çok ne rahatlatırsa. Keşke cümlelerimin arasında kaybolsam derim içimden. Kâğıda döktüğüm kelimeler gibi ben de dökülsem. Bir otobüse binip hiç inmesem. Tabii ki de ölüme benzer bir his değil bahsettiğim şey. Ölüm ve kaybolmak çok farklı iki konu. Ölüm bir son, kaybolmak ise bir mola. Kaybolmak, ölümden daha acımasızdır çünkü geri dönme ihtimalin var. Mola demişken, uyku kadar tatlı bir mola olduğunu düşünmüyorum. Uykudan daha çok sevdiğim az uğraşım vardır. Arada kendimi keşke uyusam da bir süre o şekil kalsam rüyalarımın, düşlerimin içinde kaybolsam diye düşünürken yakaladığım oluyor.

Uzun, rahat bir uyku. Uykudan daha uygun bir boşluk bulamıyorum hayatta. Her şey donup kalmış gibi. Sürekliliğini yitirmemiş tek unsur, zaman. Uykudan sonra gelen bir şey de kaçmak. Bir süreliğine kimsenin seni tanımadığı, daha da iyisi kimsenin olmadığı, önemsenmediğim bir yere gidip amaçsızca, avare avare dolaşmak. Buna bir örnek ormanlar veya ağaçlık alanlar olabilir. Doğa insanı yadırgamaz çünkü. Pencereden dışarı bakarken, ağaçların arasında eriyip gitmeyi hayal ederim. Bir ağacın yaprağı olsam ve sonbaharda usulca yere süzülsem kimse fark etmeden. Ne de olsa doğa kaybolanları yadırgamaz. Zamanı durdurabilme şansım olsa keşke. Ya da belki zamanın beni durdurmasına izin versem.. Gerçeklikten uzaklaşıp hayali bir dünyaya dönüyorum. Kitaplarıma, yazılarıma ve defterlerime dönüyorum. Rahatlığı olası yerlerde arıyorum.

TED BURSA KOLEJİ ÇEVRENİN GENÇ SÖZCÜLERİ

BİR NOKTADAN SONRA GERİ DÖNÜŞ YOK! İŞTE TAM O NOKTADAYIZ.

Sıfır atık kavramının ilk kez 1970'lerde Amerikalı Kimyager Paul Palmer tarafından kullanıldığı düşünülmektedir. Palmer; Silikon Vadisindeki işletmelerin yeniden kullanılabilir temiz ve değerli kimyasalları atıklarını fark etmiş, bunun üzerine bu maddelerin ticaretini yapan "Sıfır Atık Sistemleri Anonim Şirketi"ni 1973'te kurmuş ve kavramın herkes tarafından duyulmasını sağlamıştır. P. Palmer'in sıfır atık anlayışı; maddelerin bir kez kullanılması ve atılması yerine, tekrar/yeniden kullanılması yakma veya depolamaya alternatif olarak geri kazanılması anlayışına dayanmaktadır. Öğrendiklerimiz, bizleri atık yönetimi konusunu derinlemesine araştırmaya sevk etti. Günümüzde çok büyük atık oluşturan ürünlerin başında popüler kültür sebebiyle sinsi hayata giren ve son iki yılın ünlüsü olan yüzey temizliği için kullanılan deterjanlı ıslak mendillerin olduğunu gördük.

Kentleşme, sanayileşme, nüfus artışı ve popüler kültürü temel alan üretim ve tüketim süreçleri büyük miktarlarda atık ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu atıkların çevre ve insan sağlığını riske atmadan yönetilmesi hatta yönetilmeden de öte bu kadar atık oluşmaması gerektiğine inancımız ile yola çıkarak doğayla uyumlu atık yönetim sistemlerinin geliştirilmesini araştırmaya başladık. Atıkların doğayla uyumlu bir şekilde yönetilmesine ilişkin arayışlar, insanları bizzat doğanın kendisine yöneltmiştir. İşte tam o sınırdaki geri dönüşün olmadığı noktadayız. Bu nedenle, geri döndürmeli ve bundan da önemlisi az tüketmeliyiz.

Peki, neyi az tüketelim? Bizler son iki yılda temizlik amacıyla tercih edilen ıslak mendillerin kullanımının çok fazla artış gösterdiğini tespit ettik. Daha sonra bu tespitimizi ispatlamak için velilerimiz ve arkadaşlarımızdan oluşan yakın çevremize katılımın gönüllülüğünde dayandığı bir anket düzenledik. Anketimizin sonucunda birçok tespit dikkat çekerken %80'lik bir dilimin çok sık bu mendili kullandığı görülmüştür.

Anketimizi yapmaktaki ana amacımız ilk olarak durum tespiti yapmak ve yol haritası çizmektir. Daha sonrasında ankete katılım sağlayanların verdiği cevaplardan yola çıkarak güzel bir farkındalık oluşturduğunu fark ettik.

Aklımızdaki soruları sormak adına uzmanlara ihtiyacımız oldu ve Mudanya Belediyesinde çalışan Atık Yönetim Uzmanı Çevre Mühendisi Emin Öner Bey'i okulumuza davet ederek güzel ve verimli bir toplantı gerçekleştirdik. Toplantımızın sonunda bu ıslak mendillerinin çoğunun doğada çözünmediğini aksine uzun yıllar atık oluşturabileceğini öğrendik. Kullanıcıların bilinçsizliği sebebiyle atık halindeki ıslak mendilleri çöpe atmak yerine tuvaleti silerek doğrudan klozete atan bir kesimin de varlığı bizleri tedirgin etti. Islak mendiller, bebek ıslak mendilleri ve diğerleri, su ortamında biyolojik olarak parçalanmadığı/bozunmadığı için kanalizasyon sistemine dökülen bitkisel ve hayvansal atık yağlarla birleşerek kanalizasyonun iç yüzeylerine yapışmakta, sertleşmekte ve blokajlar (tıkanmalar) oluşturmaktadır, atık suyun dışarı sızmasına ve taşmasına neden olmakta, terfi merkezlerinde ızgaralara ve pompalara zarar vermektedir. Islak mendillerin ve bebek ıslak mendillerin doğada biyolojik bozulma süresi yaklaşık 100 yıldır. Dünya genelinde bir yılda üretilen 300 milyon ton plastiğin yaklaşık 8 milyon tonu rüzgâr, akıntı, kanal ve gelgit yoluyla okyanuslara taşınıyor. Bu plastiklerin okyanusta çözünmesi 1000 yılı bulabiliyor. Okyanus yüzeyinde kalan veya küçük parçacıklara ayrılan plastikler, deniz canlıları tarafından yiyecek olarak algılanıp tüketilebiliyor. Bu da zamanla canlıların ölümüne sebep oluyor. Bazen de plastikler canlıların vücutlarına takılıp kalabiliyor. Bu durum canlıların yaralanmalarına sebep olurken hareket etmelerini de engelliyor. Okyanuslardaki plastik kirliliğinden en çok deniz kaplumbağalarının, yunusların, balıkların, köpek balıklarının, yengeçlerin ve deniz kuşlarının etkilenmesi gibi çarpıcı bilgiler ışığında bu farkındalıklarımızı herkese duyurma ihtiyacı doğdu.

Toplantı sonrasında bilinçlenme çalışmalarının artırılması ve dönüştürülebilirlik oranının araştırılması, mümkün olduğunca kullanımının azaltılması üzerine çalışmalarımızı hızlandırdık. Okul IT (Bilgi İşlem) birimimizden yazılımcı Sayın Ahmet YILMAZ ile birlikte çalışarak sitemizde herkesin görünür halde kullanabileceği "Karbon Ayak İzi Testi2" tasarladık. Bu sayede genel karbon salınımımızı azaltmayı hedefledik. Çünkü bilincin toplu gelişmesi gerekmekte olduğuna inanıyor, genelden özele doğru bir akışın olması gerektiğini biliyoruz. Tahminimize göre insanlar doğaya günlük faaliyetleri sonucunda ne kadar karbon ayak izi bıraktıklarını öğrenir ve bunu azaltmaya çabalarsa otomatik olarak ıslak mendil kullanımını da azaltacaklardı. Testi uyguladığımız kişilere test sonuçlarına göre büyük veya küçük karbon ayak izleri hediye ettik. Bunları görünür bir yere asmalarını ve günlük faaliyetlerini yaparken bu izin doğuracağı sonuçları akıllarına getirmeleri gerektiğini dile getirdik.

Bu testin okulumuzda çok yankı yapması üzerine daha çok kişiye ulaşmasına adına Bursa Olay Gazetesi'nde, okul sosyal medyalarımızda ve sitemizde haber yapılmasını ayrıca Mudanya Belediyesinin kendi sayfasında4 da bu teste yer vermesini sağladık. Böylece çok daha fazla kişinin duymasını ve farkındalık oluşmasını sağladık. Emin Bey ile yaptığımız toplantıda "Acaba bu ıslak mendiller, başka bir alanda toplanılarak yeniden kullanım mantığında geri dönüşüm merkezlerinde elyafa veya ipliğe dönüştürülebilir mi?" sorusu aklımıza gelmişti. Bu doğrultuda yaptığımız araştırma sonuçlarında Bursa'da petlerden iplik yapan bir fabrika olduğunu fark ettik. Hemen iletişime geçerek ERTONA Fabrikasına (Resim 1) bir gezi düzenledik. Tüm tesisi kimya mühendisleri ile gezdik. Projemizi anlattığımızda ıslak mendillerin içerisinde var olan pet miktarına göre geri dönüştürülebileceğini, yeniden kullanılabilir hale gelebileceğini görmek ve duymak bizi mutlu etti. Gezi boyunca gördüğümüz plastiklerden yapılan iplik ve elyafların, (Resim 2) üretim süreci bizi hayrete düşürdü ve geleceğe dair güzel fikirlerle geri döndük. Gezide görüşme yaptığımız fabrika sahibinin teknoloji ve kimya sektöründeki gelişmeleri anlatması bizlerde atık sorununun çözebileceğine ilişkin bir inancın oluşmasını sağlamıştır. Burada en etkili değişimin tüketimde olması gerektiği vurgulanmıştır. Tüm gereksiz tüketimler gibi ıslak mendillerin de gereksiz kullanımı ülkelerin ekonomilerine çok büyük hasarlar bırakmaktadır. Tüketim, ihtiyaç dâhilinde olursa işte o zaman sınırdadır olduğumuz noktadan geri dönebilir ve geleceğimizi dönüştürmüş oluruz.

Biz "Çevrenin Genç Sözcüleri" olarak bu projemizin takipçisi olacak çeşitli etkinliklerle çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Kaynakça:

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1263727>

<https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/97108/T09224.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

<https://www.xsights.co.uk/wp-content/uploads/2024/07/ıslak-havlu-kullanım-arastirmasi.pdf>

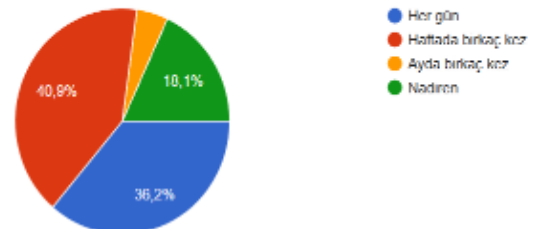
<https://www.ekoloji.com/ekoloji/biyobozunurluk-nedir/>

<https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/okyanus-kirliliginin-canlilara-etkisi>

<https://www.indyrturk.com/node/325591/t%C3%BCrki%C3%87yeden-sesler/kanalizasyonda-%C4%B1slak-mendil-ve-bebek-%C4%B1slak-mendili-tehlikesi>

Ne kadar sıklıkla kullanıyorsunuz?

127 yanıt

LE PRINTEMPS DE LA FRANCOPHONIE 2025 A BURSA

La Francophonie désigne l'ensemble des pays et des personnes qui parlent le français. La Francophonie est célébrée chaque année le 20 mars. L'Organisation internationale de la Francophonie (OIF) regroupe plus de 80 pays membres et observateurs. Elle promeut la langue française, la culture francophone, la coopération entre les pays membres et les droits de l'homme. La Francophonie est aussi une communauté qui partage des valeurs comme la diversité culturelle, la solidarité et la paix.

L'Association des Professeurs de Français à Bursa et l'Alliance Française de Bursa ont organisé la Francophonie le 28 mars à Bursa. Notre école y a participé avec quatre belles chansons que nos lycéens ont chantées.

En plus de cela, nous avons participé au concours de couvertures par ces associations pour illustrer un recueil francophone.

Quatre étudiants de notre école ont remporté des prix lors de ce concours.

Meilleures couvertures de livre de la Francophonie :

Catégorie « collège »

1er prix : Yonca GACAL

2e prix : Nehir GÜN

Catégorie « lycée »

1er prix : Verda Su AŞKAR

2e prix : Kayra Eray MERMER

Notre-Dame de Paris

Victor Hugo

Yonca GAZAL
TEC BURSA KULSÜ

LE PHARE DU BOUT DU MONDE

Jules Verne

Nanır RÖN
TEC BURSA KULSÜ

Notre Dame de Paris

Yonca GAZAL
TEC BURSA KULSÜ

Albert Camus

Veda EY ASKAR
TEC BURSA KULSÜ

1980'LERDE KADIN HAKLARI MÜCADELESİ: KADIN ÖRGÜTLERİNİN KAMUSAL ALANDAKİ ETKİLERİ

ECEM SAYAN
12/D

1980'lerde Türkiye'de kadın haklarının kamusal değişiminde kadın örgütlerinin rolü, dönemin toplumsal ve siyasi dinamiklerine bağlı olarak önemli bir dönüşüm süreci oluşturmuştur. Bu dönemde kadın örgütleri, farklı ideolojik ve politik geçmişlerden gelen bireylerin bir araya gelerek oluşturdukları ortak platformlarla, kadınların toplumsal hayatta daha görünür olmasını sağlamış, kadın hakları konusunda farkındalık yaratmayı amaçlayan çeşitli kampanyalar düzenlemiştir. Kadınların, toplumsal cinsiyet rollerine karşı duyduğu eleştiriler, bu hareketlerin temelini oluşturmuş ve feminist bakış açısı, toplumsal ve ekonomik yapıları değiştirmeyi hedeflemiştir.

Kadın örgütleri, toplumsal dönüşümdeki rolünü yalnızca yasal düzeydeki değişikliklerle sınırlı tutmamış, aynı zamanda kadınların kamusal alanlardaki varlıklarını güçlendirmek için önemli adımlar atmıştır. Bu dönemde kadın hareketi, şiddetle mücadele, eşitlik ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi temel meselelerde mücadele etmiş, eylemlerle ve derneklerle toplumsal değişim taleplerini duyurmuştur. Kadın örgütlerinin başarılı eylemleri, hem kamusal alanda hem de kültürel olarak önemli değişimlere yol açmıştır. Örneğin, 1980'lerin sonlarında kurulan Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, kadınların karşılaştığı şiddetle mücadele ederek önemli bir farkındalık yaratmıştır.

Kadın örgütlerinin toplumsal değişimdeki etkisi yalnızca feminist hareketle sınırlı kalmamış, aynı zamanda sosyalist ideallerle birleşen kadın hakları savunusu, kadınların ekonomik ve politik eşitsizliklere karşı ortak bir mücadelesini sağlamıştır. 1980'lerden sonra kurulan kadın kuruluşları, toplumsal cinsiyet eşitliği için kapsamlı çalışmalar yapmış, kadınların seslerini duyurmuş ve yasal düzeyde bazı önemli değişikliklerin önünü açmıştır. 2002 yılında yürürlüğe giren Medeni Kanun, kadın-erkek eşitliğini yasal temele oturtarak önemli bir dönemeç olmuştur. Kadın örgütlerinin faaliyetleri sadece kadınların haklarını savunmakla kalmamış, aynı zamanda toplumsal yapıları sorgulayan bir feminist perspektifin kamusal alanda yankı bulmasını sağlamıştır. Bunun yanı sıra, kadınlar için eğitim, politika ve toplumsal yaşamda kurulan kurumlar, kadınların kamusal alandaki etkilerini artırmış ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik adımların atılmasına zemin hazırlamıştır.

Ayrıca, İslami kadın hareketlerinin de toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesine katkı sağladığı ve dini temelli kadın hakları savunularının, kadınların toplumsal rolleri üzerindeki etkisi dikkat çekmiştir.

Sonuç olarak 1980'lerde Türkiye'de kadın haklarının kamusal değişiminde kadın örgütlerinin rolü, toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde güçlü bir itici güç olmuş ve kadınların toplumsal, ekonomik ve siyasi alandaki statülerini güçlendiren önemli bir zemin oluşturmuştur. Kadın örgütlerinin faaliyetleri, kadınların daha adil ve eşit bir toplumda yer alabilmesi için büyük bir katkı sağlamıştır.

Kaynakça:

- Tekeli, S. (2011). 1980'ler Türkiye'sinde Kadın Bakış Açısından Kadınlar. İletişim Yayıncılık A.Ş.
- Çaha, O. (2010b). Sivil Kadın Türkiye'de Sivil Toplum ve Kadın. Savaş Yayınevi.
- ÜNDÜCÜ, Yrd. Doç. Dr. Cemile ARIKOĞLU ve Doç. Dr. Fahri TÜRK. "KAMU HAYATINDA TÜRK KADINI". Türklük Bilimi Araştırmaları, sy. 31, 2012, ss. 31-53.
- Kongar, E. (1985), "Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği", Remzi Kitabevi, İstanbul.
- İlyasoğlu, Aynur, "Kadınların Yaşam Tarihi Anlatılarına Kadın Çalışmaları Açısından Bir Bakış," Yerli Bir Feminizme Doğru, Sel, İstanbul, 2001
- Koray, Meryem, Türkiye'de Kadınlar, Yeni Yüzyıl Kitaplığı, İstanbul, 1995.

ZİHNİMİZİN DAR VE KARANLIK SOKAĞI: YALNIZLIK

DEMİR ŞOHOĞLU
9/B

Yalnızlık, APA Dictionary of Psychology içinde “Yalnız olmak veya kendini yalnız, tek başına algılamak nedeniyle oluşan duygusal ve bilişsel rahatsızlık, huzursuzluk.” şeklinde tanımlanırken Harvard GSE tarafından yayınlanmış bir araştırma ve makalede bu tanım, “İzolasyon veya yetersiz anlamlı bağlantılardan kaynaklanan, kişinin tercih ettiği deneyim ile gerçek deneyimi arasındaki uyumsuzluk ya da karşılanmamış ihtiyaç anlamına gelen yetersizlik durumunda ortaya çıkan öznel ve rahatsız edici bir deneyim.” olarak tanımlanmıştır.

Aynı zamanda, University of California’da Psikiyatri ve Sinir Bilimleri bölümlerinde profesörlük ve başyazar görevinde bulunan Dr. Dilip Jeste, yalnızlıktan şu şekilde bahsederek Harvard araştırmalarını desteklemiştir:

“Unutulmaması gereken bir şey var: Yalnızlık öznel bir deneyimdir. Yalnızlık, fiziksel olarak yalnız olmak anlamına gelmez; yalnızlık, arkadaşların olmaması da değildir. Yalnızlık, öznel bir sıkıntı olarak tanımlanır. İstenilen sosyal ilişkiler ile sahip olunan sosyal ilişkiler arasındaki farktır.” Yani anladığımız üzere, yalnızlık kavramı tek bir tanım altına sığdırılamaz. Yalnızlık, kelime olarak “kimse bulunmama durumu” veya “yalnız olma durumu” olarak geçse de kesinlikle yaşayıp deneyimlediğim için rahatlıkla söyleyebilirim ki ne kadar insan tanıdığınızla arkadaş çevrenizin genişliğiyle ya da ilgili ebeveynlere sahip olup olmamanızla doğrudan ilgili değildir.

Yalnızlığın çözümü, çok insan tanımak veya kalabalık ortamlarda bulunmak gibi görünse de ne bu gerçek bir sosyalleşme anlamına gelir ne de yalnızlığı ortadan kaldırır. Bence, içimizdeki yalnızlık duygusunu geçirmek için ilk adım insanlara değil, kendimize odaklanmaktır. Çünkü kalabalık içinde bile yalnız hissedebilmemizin sebebi, bizi belki de çok kalabalık bir “yalnıza” dönüştüren sadece kendi başına olmak algısıdır.

Kafamızda durmaksızın dönen ve genellikle sorunlarımızı büyüten, aşırı ayrıntıya odaklanan düşünceler; bizi içten içe tüketir adeta yer bitirir. Günün sonunda yine yalnız, düşüncelere boğulmuş halde, hiçbir şey yapmadan tembellemiş, boş boş ve karamsar bir halde oturmaktan başka bir şey kalmaz elimizde. Bu durum, yaşadığımız dünya ne kadar renkli olursa olsun o renkleri görmemizi engeller; geçmişi, geleceği ve ihtimalleri düşünürken “an”ı kaçırmamıza neden olur. İçimizde sahip olduğumuz mutlulukları dışarı, en azından yüzümüze yansıtmaktan alıkoyar. Bir şey, bir iş yapacak potansiyelimizi yani yapabileceklerimizi kısıtlarken o işe koyulma, başlama hevesimizi de kırar.

İşte tam da bu döngüde kaybolduğumuzda yalnızlığa kapılırız. Yalnızlık, bu yüzden bir “kimsesizlik” değil, bir “kaybolmuşluk” duygusudur. Kendimizle barışık olamaktan, yetersiz hissetmekten, depresif ruh hallerinden, fazla düşünmekten ve ait hissedememekten beslenen aynı zamanda bu duyguları besleyen bir boşluktur. İnsanlardan ziyade, kendimizden ve dünyadan kopukluk hissidir.

Hatta şu anda bile bu tanımları yazarken, üstünde çok düşünmeye başladım ve farkında olmadan daha da karamsarlaşıyorum. O yüzden iyice karamsarlaşmadan, artık bu anlat anlat bitmeyen duygunun çözümlerine geçelim.

Yalan yok, bu duyguyu henüz ben de çözemedim. Çözüm yollarını tanıdı kadar iyi bilsem de hayatıma başarıyla entegre edebilmiş olduğumu sanmıyorum. Aksine, şu an bu yazıyı “*Acaba duygularımı yazıya döksem, onlar hakkında ne öğrenirim? Bu duygulardan kurtulmama yardımcı olabilir mi?*” diye düşünerek yazıyor olurdum.

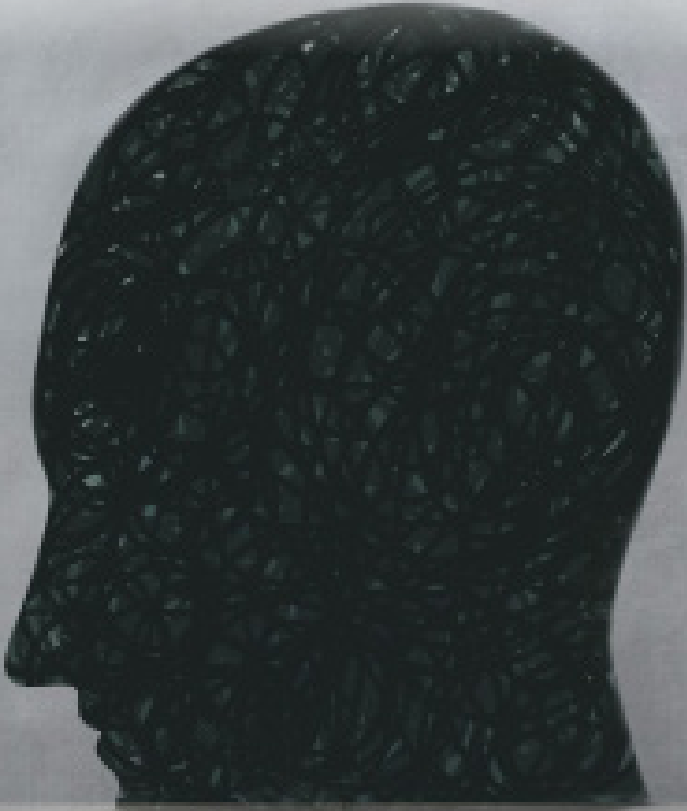
Bu çözüm, sadece zamana bırakmakla ilgili değil. “Zaman her şeyin ilacıdır” lafı, hiçbir şey yapmayarak geçirdiğimiz zamanların yıllar sonra dönüp baktığımızda birer kayıp ve pişmanlık olduğunu fark etmemizden başka bir şeye yaramıyor. Bence, bu çözüme kendimizi sevmekle başlamalıyız. Kendimizi fark etmeli, tanımalı, özgüvenimizi kaybettiyssek geri kazanmalı, bir boşlukta kaybolduysak yani yalnızlığa kapıldıysak silkelenecek yolumuzu aramaya başlamalıyız.

Yolumuzu aramak derken “nasıl” ve “nereye” gibi kaygı dolu sorularla yine ayrıntılarda boğulmamamız gerekiyor, yanlış anlaşılacak istemem. Bu arayış öyle bir arayış olsa kendimle çelişir ve sizi yine bu düşünceler karmaşasına sürüklerdim. Arama sürecinde tek odak noktamız, kendimizi geliştirmek olmalı. Çünkü kendimizi geliştirmek hem geleceğimize yapabileceğimiz en büyük yatırım hem de şu anki düşüncelerden kurtulmanın en güçlü yollarından biri.

Kendimizi geliştirmek zaman alır, emek ister. Ancak sürekli çalışan bir zihin ve beden, boşluğa kapılma ihtimalini azaltır. Bir uğraş edinmek, plan ve program yapmak, uyku düzeni oluşturmak ve dönem dönem hedefler belirlemek, amaç kazanmak yalnızlıkla baş etmenin çok etkili yollarıdır. İnsanları affetmeyi öğrenmek ve başkalarına yardım etmek de bazı araştırmalarda yalnızlığın çözümleri arasında görülmüştür. Bazı insanları affetmek aslında düşündüğümüz kadar zor olmayabilir. Gurur yapmak diye düşündüğümüz duygu, uzun zaman sonra keşkelere dönebilir ya da belki de bugün “gurur” deyip barışmayı aklımızdan geçirmedığımız insanlar yine bugün kafamızdaki bazı düşünceleri, en azından belirsizlikleri ve yarım kalmışlıkları yatıştırabilir. Bu yüzden belki affetmek bu kadar da uç bir çözüm yolu olarak görülmemelidir. Ayrıca, gönüllü çalışmalarda yer almak, yaşlıların, engellilerin ve ihtiyaç sahiplerinin seslerini duymak, duyulmasını sağlamak, görmek ve görülmelerini sağlamak, hem iç dünyamıza iyi gelir hem de insani yönlerimizi besler. Bu yüzden yardım etmeyi denemek yalnızlığa iyi gelebilir, denemeden bilemeyiz. Sonuçta yalnızlık kavramı sadece fiziksel bir yalnızlık değil, içsel bir kaybolmuşluk halidir. Kalabalıklar arasında bile hissedilebilen bu duygu, dışarıdan gelen desteklerle değil, içsel bir dönüşümle aşılabılır. Kendimizi tanımak, geliştirmek, hayatımıza yeni hedefler ve amaçlar koymak, insanları affetmek ve başkalarına yardım etmek, bu zorlu döngüyü kırmamızın temel yollarıdır. Unutulmamalıdır ki yalnızlıktan kurtulmanın yolu, önce kendimizle barışmak ve kendimize değer vermektir.

Kaynakça:

Harvard GSE: Harvard Graduate School of Education
APA: American Psychological Association

CASA BATLLO

HAZAR KANAT
11/A

Casa Batllo, Antoni Gaudí'nin mimarlık dünyasına kazandırdığı en önemli yapılarından biri olarak günümüze kadar hayranlık uyandıran bir başyapıt olmuştur. Hem estetik hem de yapısal olarak çağının çok ötesinde bir yapı olan Casa Batllo, Gaudí'nin organik form anlayışının, sembolizmin ve doğa ile olan güçlü bağının etkileyici bir örneğidir. Günümüzde UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan bu eser, sadece Barselona'nın değil, dünyanın en değerli kültürel miraslarından biri olarak kabul edilmektedir.

Casa Batllo, Barselona'nın ünlü Passeig de Gracia bulvarında yer alan ve modernist mimarının başyapıtlarından biri olarak kabul edilen bir yapıdır. 1904-1906 yılları arasında ünlü İspanyol mimar Antoni Gaudí tarafından tasarlanmış olan bu bina, özellikle organik formları, renkli seramik mozaikleri ve yenilikçi yapısal özellikleriyle dikkat çeker. Casa Batllo, Gaudí'nin yaratıcı dehasını ve Katalan modernizminin zirveye ulaştığı dönemi temsil eder. Başlangıçta 1877 yılında inşa edilen bina, 1904 yılında Batllo ailesi tarafından satın alınmış ve büyük bir yenileme sürecine girmiştir. Bu yenileme projesi, Gaudí'ye verilmiştir. Gaudí, binanın geleneksel mimarisine radikal bir şekilde müdahale ederek eserini yeniden şekillendirmiştir.

Casa Batllo, sadece bir konut değil, aynı zamanda bir sanat ve mimarlık manifestosudur. Bina, Gaudí'nin hayal gücünün sınırlarını zorladığı, doğadan ilham aldığı ve felsefi mesajlar verdiği bir platforma dönüşmüştür.

Casa Batllo'nun en dikkat çekici özelliklerinden biri, tamamen organik formlara dayalı tasarımıdır. Bina, geleneksel mimari formlardan uzaklaşarak akışkan hatlar, dalgalı yüzeyler ve doğa unsurlarını içeren bir yapıya bürünmüştür. Gaudí, yapının cephelerinde ve iç mekânlarında organik ve hayali şekiller kullanarak doğanın formlarına, özellikle deniz yaşamına ve hayvan figürlerine atıfta bulunmuştur. Binanın dış cephesi, en tanınan özelliğidir. Bir "deniz canavarı" gibi tasarlanmış olup dalgalı yüzeyler, renkli seramikler ve cam parçalarıyla kaplanmıştır. Özellikle seramik mozaikleri, yeşil, mavi ve mor tonlarında sıralanmış ve dinamik bir görünüm elde edilmiştir. Bu renkli mozaikler, binanın cephesine büyümlü bir atmosfer katarken, aynı zamanda deniz kabukları, balina omurgası gibi doğal şekilleri yansıtmaktadır. Cephenin tepe kısmında yer alan "kertenkele" figürü, yapının sembolizmini tamamlar ve Gaudí'nin doğa ile kurduğu güçlü bağı gösterir.

Casa Batllo'nun iç mekânları da dış mekânındaki kadar etkileyicidir. Gaudi, her detayda estetik ve fonksiyonelliği bir arada kullanmıştır. Bina, çok katmanlı ve karmaşık bir planlamaya sahip olup, her bir odanın tasarımında doğadan ilham alınmıştır. İç mekânlarda kullanılan kıvrımlı hatlar, tavanlar ve kapı kolları, mimarın organik yapısını güçlendirir. Gaudi, ışığın mekânda nasıl hareket edeceğini düşünerek pencereler ve avizeler için özel şekiller tasarlamıştır. Ayrıca, Casa Batllo'da kullanılan renkler ve malzemeler, yapının iç mekânının hem estetik hem de işlevsel açıdan birbirini tamamlamasını sağlar.

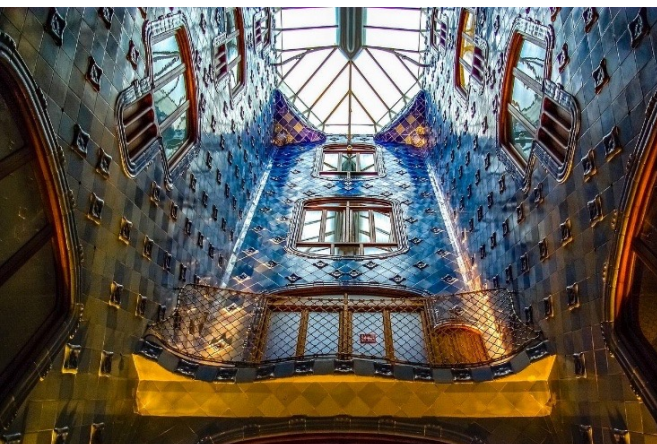
Casa Batllo'daki en büyük yeniliklerden biri, binanın yapısal tasarımındaki devrimsel unsurlardır. Gaudi geleneksel yapı tekniklerini terk ederek daha özgür ve dinamik formlar yaratmıştır. Yapının taşıyıcı sistemi, büyük ölçüde tuğla ve demir yapı elemanlarından oluşturulmuştur, ancak bu elemanlar geleneksel düz çizgiler yerine kıvrımlı ve akıcı formlar şeklinde tasarlanmıştır. Bina, özellikle ışık ve hava akışı gibi doğal unsurların mekân içinde etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayacak şekilde inşa edilmiştir. Casa Batllo'nun her bir özelliği, Gaudi'nin derin sembolizmi ve felsefi bakış açısını yansıtmaktadır.

Yapının dış cephesindeki renkler ve şekiller, endüstriyel devrimin yarattığı teknolojik değişimlere karşı bir tepki olarak, doğanın mükemmel ve dinamik yapısını insan yapısal tasarımlarına bütünleştirme amacını taşır.

Casa Batllo, Katalan modernizminin en güçlü örneklerinden biri olarak, Gaudi'nin stiline ve dönemin tasarım anlayışının zirveye ulaşmasını simgeler. Modernist mimarlık, estetik açıdan yenilikçi olduğu kadar, işlevsel ve doğa ile uyumlu olmayı da amaçlamaktadır. Casa Batllo, bu anlayışı somutlaştırarak, sadece görsel bir şölen değil, aynı zamanda derin bir anlam taşıyan bir yapı olarak Barselona'nın modernist mirasının önemli bir parçası haline gelmiştir.

Kaynakça:

- Casa Batlló Official Website. (n.d.). History and Architecture. Retrieved from: <https://www.casabatllo.es>
- Zerbst, R. (2004). Antoni Gaudí: 1852-1926: A Life Devoted to Architecture. Taschen.
- Permanyer, L. (1997). Gaudí of Barcelona. Thames & Hudson.
- Bassegoda Nonell, J. (2002). Gaudí or Space, Light and Structure. Ediciones Universidad de Navarra.
- UNESCO World Heritage Centre. (n.d.). Works of Antoni Gaudí. Retrieved from: <https://whc.unesco.org/en/list/320>
- Crippa, M. A. (2005). Gaudí: The Complete Buildings. Taschen. https://www.stirworld.com.translate.googleusercontent.com/translate/see-features-a-look-back-at-antoni-gaudi-s-bold-and-magical-design-for-casa-batllo-in-spain?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=tc

BODRUM HATIRASI

DENİZ TAVUS
10/A

...Ben avluya girdim, sokak kapısını kapattım. Avludan denize açılan kapıyı açtım ki ne göreyim, evin önündeki sahil sahil değil çöplük. Eski ve kırılmış kayık parçaları, çöpler, kıyıya vurmuş ölü canlılar. Yosunlardan bahsetmiyorum bile. İhtiyaçları çoktu buranın ama ben de bu işi hallederim. Öncelikle iş bulmak lazım malum cepte para yokken el, kol bağlı.

Karakola gittim, çantamı aldım ve eve dönüp etrafı toplamaya başladım. Çantamdaki eşyalarımı yerleştirdim. Sonra çıktım denize açılan cama, başladım eksikleri ve ihtiyaçları not almaya. Kendimce ufak bir iskele kursam bir kayık alsam benden iyisi yok. Balığa çıkmak şart çünkü hem kafası rahatlatıyor hem de suyun üstünde sallana sallana geziniyor insan. Üstüne bir de güzel balık bulursa bizim oltaya akşama ziyafet var demektir. Yalnız adamım ne de olsa haftada bir balığa çıksam hem ruhumu hem karnımı doyurmaya yeter.

Listeyi tamamlayıp çıktım meydana, sağa sola bakındım ama ne iş var ne başka bir şey. Cebimde kalan son parayla içecek bir şeyler, birkaç meyve sebze alıp kolumun altına bir gazete sıkıştırdım ve başladım salına salına yürümeye bu boş sokaklarda.

Her köşesi ayrı güzel bu sokakların. Her köşe çok sade ama bir o kadar da çekici. İnsan anlayamıyor geçen zamanı, bilemiyor bu sokakların sonu nereye varıyor. Böyle insanın içinde garip garip hisler uyandırıyor. Tanımsız hisler. Aşk değil, sevgi değil, huzur, hüznün, nostalji hiçbirisi değil sadece garip hisler. Böyle akşamlarda âşık olmak istiyor insan, sahi geçti bizden o tarz işler ama yine de ömrü uzar insanın böyle akşamlarda.

Ben böyle değişik ve karmaşık duygularla ilerlerken geldik yolun sonuna, eve. Aldıklarımın ufak bir masa hazırladım avluya. Açtım arkadan radyoyu. Hafif esen ılık rüzgâr tenimde. Ben ise düşlerimde, derinlerde. Açtım gazetedeki iş ilanlarını, hem evime yakın hem de bana uygun üç tane iş ilanı kestirdim gözüme. Yarının planı belli olmuştu. Şu an için kafamda sadece dinlediğim müziklerin tınısı, elimde kalemim ve önümde kağıdımla başşayım.

Bugün hava bir ayrı güzeldi, deniz bir başka parlak, kuşlar bir ayrı cıvıltılı. Bugün benim günümdü sanki. Çıktım evden içimde büyük bir hevesle. Üç mekân ile tek tek görüştüm ama hiçbiri içime sinmedi. Teklif edilen paralar ne gözümü ne de karnımı doyumazdı. Yüzümden hafif bir buruklukla yürüdüm o sokaklarda yeniden. Bir dükkân ilişti gözüme o an, sarı ışıklar süzülüyordu kapının boşluklarından. Sanki güneşi saklamışlardı içerisine. Bu görüntü yine bende tanımlaması zor hisler uyandırdı. Ayaklarım benden izinsiz ilerledi oraya. Birden o büyük kapıyı aralarken buldum kendimi. Bir kadın vardı. Loş ışıklarla bezenmiş büyük alanın camına yaslanmış düşünüyordu derin derin. İçeri girdiğim esnada kapıdaki çanların çıkardığı sesi bile fark etmemiş olacak ki asla kıpırdamadı. Güzel, dalgalı, beline kadar uzanan kızıl saçları ve o asil duruşu beni çok etkilemişti. Bir başka güzel geldi gözüme. Aşık oldum sanki ama nasıl olabilirdi ki? Daha yüzünü bile görmediğim biri bana nasıl böyle şeyler hissettirebilirdi?

Benim ona bakıp daldığım sırada döndü bir anda yüzünü. Nabzım yükselmişti. Normal değildim. Yüzümün hatta tüm vücudumun cayır cayır yandığını hissedebiliyordum. Yüzüm de kızarmış mıydı acaba? Ben böylesine heyecanlı iken o ise oldukça üzgün bir haldeydi. Hemen ne var ne yok diye sordurdum. Onu böylesine üzen, o güzel yüzündeki çiçekleri solduran şeyi öğrenmem gerekiyordu. Biraz konuştuktan sonra sorun netleşti. Küçük-
lüğünden beri en büyük hayali sakin bir deniz kıyısında kendi restoranını açıp elinin lezzetiyle insanları mutlu etmekmiş. Fakat hayatın ona başka sürprizleri olmuş. O gün bu gündür bir sağa bir sola savrulup durmuş, çok zor şeyler yaşamış. Tam her şey düzeldi, bütün zorluklar geride kaldı derken restoranla ilgili sorunlar çıkmış. Balıkları tedarik ettiği yer açılışa çok az kalmışken bir anda anlaşmayı bozmuş. Bütün siparişler iptal edilmiş. Üstüne bir de ustalar mekânın tadilatını açılışa yetiştiremeyeceklerini söyleyince bütün umutları yıkılmış kadıncağızın.

Photo by Igor Pyrig on Unsplash

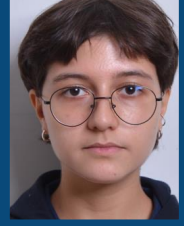
O bu sorunlardan bahsederken benim aklıma çok güzel bir plan geldi. Ben tekneyle denize açılır ihtiyaç duyulan kadar balığı taze taze tutar getirirdim. O da mutfak ile ilgilenirse sorunların büyük bir kısmı çözüldü. Tadilat işine gelirsek de benim elimden çoğu iş gelir. Zaten çok az bir kısım kalmış beraber onu da hallederdik. Bu teklifimi ona sunduğumda ilk önce şaşkınlıkla yüzüme baktı kaldı. Sonrasında elleriyle dolmuş olan gözlerini silip gülümsemeye başladı büyük bir mutlulukla. O birkaç saniye ayrıldım dünyadaki fani bedenimden. Böyle bir güzellik gerçek olamazdı.

Tam da tahmin ettiğim gibi iki hafta içinde tüm pürüzler halledildi ve açılışı yaptık. O kadar yoğun ilgi gördük ki hepimizin içine yeniden umut doğdu başarabileceğimize dair. Gelen müşterilerin büyük bir çoğunluğu bizi evli bir çift zannedip ne kadar uyumlu olduğumuzdan bahsettiler. Biz ise sadece gülümseyip birbirimize bakabildik. Açılışın ilk depdebeli, yoğun zamanları geçtikten sonra artık duygularımı söyleme vakti gelmişti. Büyük bir heyecanla kendimi zar zor ifade ettiğim sırada ellerimden tutup onun da bana karşı hislerinin olduğunu söylediği an büyüdü gözlerim. Kocaman kucaklayıp döndürmeye başladım onu. Bu esnada bizi gören müşterilerin birkaçı bizi alkışlamaya başladı. Bir nevi evlenme teklifiydi bu çünkü. Artık yapılan o yakıştırmalar gerçek oluyordu, biz evleniyorduk.

Sakin bir yaz akşamında, değer verdiğimiz birkaç kişiyle birlikte yapılan törenle gerçekleşti düğünümüz. Artık hem bir işim hem de bir ailem vardı. Şu an eşim 7 aylık hamile, ikinci çocuğumuzu kucağımıza almayı bekliyoruz. Eskiden kendi halinde geçinip giden bir adamdım ama şimdi kocaman ailesi olan bir adam, bir eş ve bir babayım.

TAŞ BASAMAK

DİLAYLA ÖZERKAN
9/A

Kış, kasabanın ciğerlerine işlemişti. Gökyüzü gri ve solgundu, kar taneleri savrulularak iniyor, yere değdikleri anda neredeyse hiç iz bırakmadan eriyordu. Rüzgâr, istasyon binasının çatlaklarından sızıyor, eski ahşap kapılardan inilti çıkarıyordu. Adeta dili var gibiydi; sert, keskin ve merhametsiz... Raylar boyunca uzanan o eski istasyon, zamandan bağımsızdı sanki. Ne gerçek anlamda yaşayan vardı içinde ne de tam olarak terk edilmiş sayılırdı. Arada kalmış, unutulmuş bir yerdeydi burası. Tren istasyonunun kıyısında, dökülmüş taş basamakların hemen üstünde, her sabah aynı yerde, aynı saatte gelen bir çocuk otururdu. Gün henüz griyken hava tam aydınlanmadan önce. Üzerinde ona büyük gelen, incecik, rengi çoktan solmuş bir mont, başında ise yetişkin bir adamın takacağı türden yıpranmış bir şapka... Elleri sürekli cebinde ya da kucağında, dizlerinin üzerinde birbirine bastırılmış olurdu. Bazen cebinden bir mendil çıkarır, bir süre elinde sıkı sıkı tutardı.

Bunun bir anlamı var mıydı, yoksa sadece ellerini ısıtma çabası mı, kimse bilmezdi. Umursamazdı da. Zaman daha yüzüne işlememiş; o umut dolu, çocuksu tebessüm hala duruyordu.

Adı Ömer'di. Kimse bilmezdi ama adı buydu. Zaten ona kimse soru da sormazdı. Kimse onunla konuşmazdı. İnsanlar sabahın köründe istasyona gelir, trene biner ve giderlerdi.

Yolcular, onu arada göz ucuyla görür ama bakışlarını hemen başka yöne çevirirdi. Çocuk oradaydı, görünürdü.

Her gün aynı yere oturur, trenlere bakardı. Gözlerinin içi boşmuş gibi görünse de dikkatle izlerdi gelenleri, gidenleri. Bazense o gözleri bir şeyi, hatta birini bekler gibi izlerdi etrafı. Ama yüzünde beklentiye dair bir telaştan eser yoktu. Sorulsa neyi beklediğini kendisi de söyleyemezdi belki. Zaten soran olmazdı hiç. Belki bir trenin içinde bir yüz, belki bir ses, belki de hiçbir şey. Sadece beklemektir onun yaptığı. Gelir, oturur ve beklerdi.

İstasyonun bekleme salonuna bazen sobanın üstünde pişen sıcak çay kokusu sinerdi. Ama Ömer kapıdan içeri hiç adım atmaya bile aklından geçirmezdi. Kapının ardı ona ait değildi. Onun yeri, rüzgârla savrulan gazete parçalarının uçtuğu, karla kaplanmış boşluktu. Orada sessizce durur, zamanın soğuk adımları altında ezilmeden var olmaya devam ederdi.

Kimi zaman yaşlı bir kadın yaklaşır gibi olur ama yanına varmadan yön değiştirirdi. Bazen trenin içinden inen bir adam ona doğru bakar, sonra düşüncelerine dalıp uzaklaşırdı. Herkesin bir uğraşı, bir yönü, bir hedefi vardı. Sadece Ömer'in yoktu. Bir de kedinin. O da gelirdi bazen istasyona. Ömer'in varlığına karşı yolunu değiştirmeyen tek o vardı.

Gece çöktüğünde istasyon iyice yalnızlaşırdı. Rüzgâr daha hiddetli eser, lambaların loş ışığı buğulu camlara düşerdi. Ömer o zaman yavaşça kalkar, oradan ayrılırdı. Nereye gittiğini kimse bilmezdi. Kimse merak etmezdi. Ama ertesi sabah kar yeniden yağarken, Ömer yine orada olurdu. Aynı basamak, aynı sessizlik, aynı bekleyiş. Ve her gün, dünyada biraz daha az yer kaplardı. Sanki varlığı, bir gölgenin sınırlarında eriyordu. Belki de Ömer, sadece orada olmayı sürdürerek bu dünyaya varlığını hatırlatıyordu.

Bir gün, kar diğer günlerden farklı yağmaya başladı. Daha iri taneli, daha sessizdi. Tren istasyonunun çatısında oluşan buz sarkıtları kalınlaşmış, camlar buğulanmıştı. İşte o sabah, Ömer gelmedi.

İlk başta kimse fark etmedi ya da umursamadı. Çünkü eksiklik ancak bir süre sonra hissedilir. Bu günü, Ömer'in gelmediği birkaç gün daha takip etti. Üçüncü gün, çaycının çırağı "Her gün şu basamakta oturan çocuk gelmedi," dedi kendi kendine, bir süre sonra o da unuttu. Yaşlı biletleçi göz ucuyla baktı basamağa, sonra önüne döndü. Kimse sormadı, kimse aramadı.

Günler geçti. Karlar eridi, bahar geldi. Kışın o kasvetinden eser kalmamıştı artık. Yerini, kuşların cıvıltısı ve yeni açan çiçeklerin renkleri almıştı. Ömer'in oturduğu taş basamak, yosun tutmuştu. Üzerinde, eskiden parmaklarının değdiği yere yakın, sanki insan eliyle yapılmamış gibi duran küçük bir iz oluştu. Bir kuş gagasıyla oyulmuş gibi belirsiz ama inatçı bir iz.

Kış gibi, sonunda bahar da bitti. O yaz, istasyon yeniden boyandı. Duvardaki çatlaklar kapatıldı. Ama Ömer'in oturduğu basamak değiştirilmedi. Belki de usta, her ne kadar farkında olmasa da o taşa "bir şey" olduğunu hissetmişti ya da umursamamıştı sadece...

Yıllar geçti. Kasabanın istasyonu artık kullanılmıyordu. Daha yakına yeni bir istasyon inşa edilmişti, trenlerin rotaları değişmişti artık. Ama birileri hâlâ arada o eski istasyona gelir, o taş basamağa bakardı. Kimse ona ad vermemişti, ama herkes orayı "çocuğun yeri" diye bilirdi. Bazıları oraya küçük taşlar koyardı, bazıları mendil bırakırdı. Kimse nedenini açıklayamazdı.

Ömer'in neyi beklediğini kimse öğrenemedi. Belki o da bilmiyordu ya da beklediğini bulmuştu sonunda. Kim bilir?

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ITS HARM

RÜZGAR ÖZKAN
8/B

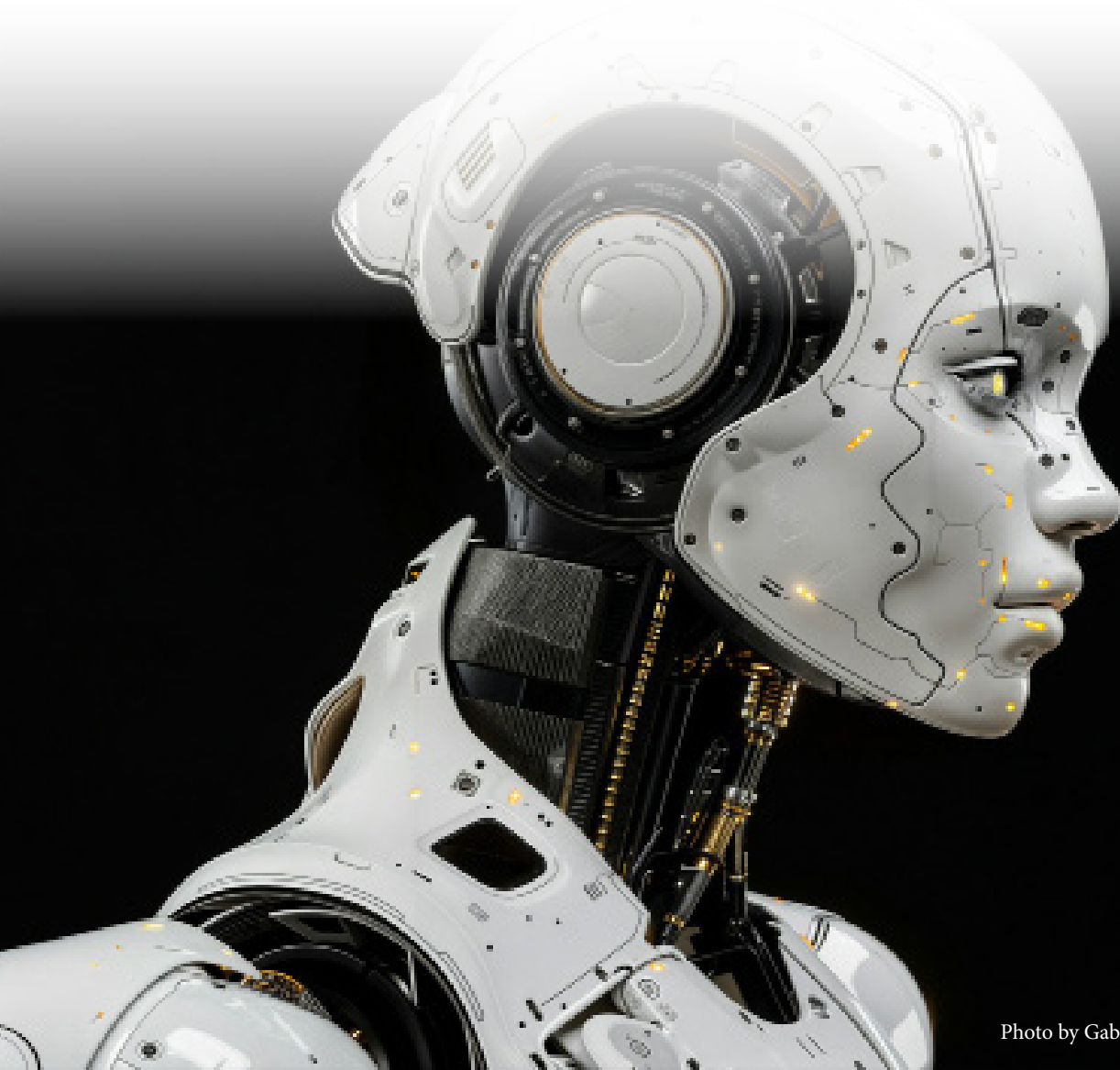
Is Artificial Intelligence impactful to our day-to-day lives? Artificial Intelligence -or AI for short- is basically a complex network of scripts and data, purposefully designed to imitate human intelligence in an efficient way. In recent years, AI has become a huge talking point everywhere in the world. From finance to customer support, companies are attempting to take advantage of AI in every sector, while also making investments into AI centered companies. However, is AI advantageous to us like it is for companies? Will it be beneficial for us in the future? I believe that AI is not only not meaningfully useful to us as it is and that it will be even more harmful to us in the future because of three reasons: the lack of beneficial uses it provides for the public, how it is harming creativity and art and how it will be harmful to us in the future. Firstly, AI is not beneficial enough for the general public's use. Chatbots are a type of AI that you can interact with via text. You can give a prompt to a chatbot and get an answer from the AI as a response to that same prompt. However; most of the time, asking them to create a paragraph about a certain topic will result in them replying with an exact copy of a paragraph from a website on their data base (referring to the internet). They might also retrieve misinformation by taking reference from untrustful sources. Instead of asking the AI about a certain topic, you can search the same topic on the internet yourself and get better and more trustful results than the AI could ever provide you with, the only setback is that you would get those results slightly slower than you would with AI. This is mostly true for other AI types besides chatbots. To simplify, AI cannot really provide anything meaningful to day-to-day technology usage, like searching for information for an essay. AI simply does not add anything to these day-to-day tasks other than creating more, meaningless steps.

Secondly, AI causes a lot more harm to art and creativity than most people realize. AI image generation is a type of AI which can attempt to generate images and videos related to a given topic. AI image generation has many limits, and will often output poor quality material that looks glaringly unnatural. A great demonstration of this type of AI's limits would be to give it a prompt asking to generate an image of a wine glass overflowing with wine. No matter what wording you use, AI can never generate the image of a wine glass overflowing. It can only generate an image of a wine glass that is only half full. Now, to get back to my point; even though image generation is still very primitive, it has a different quality that gets people's interests. That quality is how fast image generation is. It can draw basic, but decent looking graphics in seconds. No digital artist can even dream of being that fast. Thus, companies cheap-out by using AI generated imagery for advertisements and promotions, entirely skipping the need to hire an artist or a graphic designer. This is not just the case for companies; content creators, event organizers and even some artists take advantage of image generation. However, talented artists get overshadowed by image generation because it causes them to lose most job opportunities. On top of that; AI's output speed forces these artists to fight for the public's attention, pressuring them to release their work quickly to keep up with the pace. Also mentioned before; AI creates unnatural and inhuman material, making people who consume said material through whatever means start adjusting their view of art towards such material, embracing it in a way while also swaying their attention away from real, talented art. All this directly damages creativity by lowering its value in society and making people perceive creativity as a useless skill to have.

Lastly, AI is forming a future that will not be beneficial for us in the long term. AI may cause many people to lose their jobs, or job opportunities that they may have wanted to have. In fact, this is not a prediction because it is already beginning to happen. As mentioned before, artists are beginning to lose their status, but it is not just artists. Job titles such as management, customer support, and even retail fast-food employees are all starting to experience this. This will only get worse over time. The reason for this is simple: AI is very cheap. Shockingly cheap, in fact. Why would any employer want to hire someone and have to pay them in return, when you can have a robot do the same thing, although in a much worse manner, nevertheless for practically free? This thought process could be more harmful than it seems and might have quite a lot of consequences: The services previously provided to us by real employees, might now be provided by soulless AI bots which might lack the skills to be able to serve our needs. It will become harder and harder to find suitable jobs for people with low experience, this might lead to economical instabilities. The worst part is that this situation will only serve to benefit the people of power in society, like company executives. If we do not stop this before it can even properly begin, our lives may be changed in ways we would not be happy with.

In conclusion, I strongly believe that AI will harm our society in many ways because of three main reasons: the little amount of advantageous usage AI currently has, how AI is harmful to artistic creativity and how AI might worsen our life in the future. Artificial Intelligence is currently not very impactful to our lives; however, we cannot ignore the fact that AI may become a threat to the life quality we currently have. I think that people should take action even a little bit, to show companies that we do not want cheap, AI-made products. We should show that we will not believe in any AI supporting propaganda and that we will stay firm with our beliefs of a world not fueled by automated services. There may be bigger problems to deal with right now, but people should still keep this in the back of their heads for when the time arrives.

ARE WE ALL MENTALLY UNSTABLE?

LALE LİDYA İBADULLAYEV
10/B

The public opinion usually regards mental health as being black or white, meaning that one is classified strictly as being either mentally ill or not. This is not true, there is so much more complexity to the nature of mental being. Just as in physical health, mental health and mental disorders are observed and treated on a spectrum. So, even if a person is not directly classified as having a distinctive psychological disorder, there is still a remarkable chance that they have some aspect or extent of it within themselves, meaning that possibly all of us are somewhat mentally ill.

According to the data from the World Health Organization (WHO), every 1 person out of 8 is currently considered to be mentally ill; and throughout their lifetime, around 85% of all individuals are considered to have gone through one specific mental illness. Anxiety, depression, bipolar disorder, PTSD, schizophrenia, eating disorders, behavioral and neurodevelopmental disorders (such as autism or ADHD) are all considered to be among distinct mental disorders. When we view these disorders from outside, we usually draw a certain line between individuals being affected by them or not. However, experts nowadays observe each one of these conditions on a continuum, highlighting that there is not a direct classification to determine if someone is mentally 'healthy' or 'unhealthy'. Each disorder connects with different aspects of mental health and they all vary on a different spectrum. For example, social anxiety is a commonly recognized mental issue. However, the extent of its effects on people varies on a spectrum starting from being socially comfortable to extremely anxious, only a certain amount up in the continuum actually being recognized as a 'disorder'. Yet, this highlights that everybody can relate and fall victim to this issue up to an extent.

This scale also relates to another aspect of mental stability commonly referred to as highly-functioning mental illnesses. Some people struggle with problems signaling depression, OCD, autism, and more on a daily basis; yet while silently coping with the outcomes of such conditions, they manage to continue their flow of daily life, or even sometimes use this to excel in some areas. As a result, their internal conflict (which is also very common in society) usually goes unnoticed, or many do not seek assistance as they are not critically regarded as having a direct 'disorder'.

Both of this information together emphasizes that in the modern understanding of psychopathology, there is more complexity in understanding if someone is mentally stable or not. There is also a change in the traditional misconception of the "mental illness" stereotype, dissociating people with mental disorders away from society for being unstable. For most of the time, mental struggles are incorporated and unnoticed in our own lives. So, returning to the question in the title of the essay: "Are we all mentally unstable?" An appropriate answer would be, "to an extent." Even if it would be a strong expression to say that we are all undeniably unstable, it is clear that we all have our spot on the mental health spectrum that can fluctuate throughout our lifetime. What should be done instead is to recognize and be comfortable with this information. It is important to remember that we all lean towards some aspects of a mental condition even if we are not openly diagnosed.

Bibliography:

Krueger, R. F., Kotov, R., Watson, D., Forbes, M. K., Eaton, N. R., Ruggero, C. J., Simms, L. J., Widiger, T. A., Achenbach, T. M., Bach, B., Bagby, R. M., Bornova, M. A., Carpenter, W. T., Chmielewski, M., Cicero, D. C., Clark, L. A., Conway, C., DeClercq, B., DeYoung, C. G., . . . Zimmermann, J. (2018b). Progress in achieving quantitative classification of psychopathology. *World Psychiatry, 17*(3), 282–293. <https://doi.org/10.1002/wps.20566>

Wikipedia contributors. (2025, March 26). Hierarchical Taxonomy of Psychopathology. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Hierarchical_Taxonomy_of_Psychopathology?utm_source

World Health Organization: WHO. (2022, June 8). Mental disorders. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-disorders>

TÜRK-YUNAN NÜFUS MÜBADELESİ EKONOMİK VE SOSYAL YANSIMALAR

EMMA ÇİLİNGİR
12/D

1. Dünya Savaşı, Türkiye'nin iç ve dış ilişkilerini derinden etkileyen büyük bir dönemeçtir. Savaş sırasında, özellikle 1915-1918 yılları arasında, farklı etnik kökenlere sahip topluluklar, milliyetçi akımların etkisiyle ayrımcılığa ve baskılara maruz kalmışlardır. Bu durum, savaşın sona ermesiyle birlikte, Türkiye'de etnik kimlikler ve toplumsal yapıyı yeniden şekillendirecek önemli gelişmelere yol açmıştır. 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti, çok kültürlü bir yapıya sahip olmasına rağmen, etnik ve dini farklılıkların yarattığı gerginlikleri çözmek amacıyla ciddi reformlar gerçekleştirmiştir.

Cumhuriyetin ilanının hemen ardından, Atatürk önderliğinde modernleşme ve batılılaşma hamleleri hız kazanmış, bunlar arasında eğitim, hukuk sistemi, laiklik ve kadın hakları gibi toplumsal alanlarda önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin etnik çeşitliliğini yansıtan toplum yapısındaki farklılıklara uygun bir şekilde, Türkçe üzerinde dil reformları yapılmış ve Latin harflerine geçiş sağlanmıştır. Ancak bu dönemde yükselen milliyetçi akımlar, azınlıklara karşı daha da sertleşmiş, özellikle Yunanistan ile imzalanan Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi gibi süreçlerle etnik gruplar arasında büyük değişimler oluşmuştur.

Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi, 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması ile hayata geçmiştir. Bu mübadele, karşılıklı olarak Türk ve Yunan nüfuslarının yer değiştirmesini öngörüyordu. Yunanistan'dan gelen Türk göçmenler ve Türkiye'den göç eden Yunanlılar kültürel, ekonomik ve sosyal birçok zorlukla karşı karşıya kalmışlardır. Türkiye Cumhuriyeti, göçmenleri yerleştirebilmek için bir dizi kurum kurmuş ve yerleştirme sürecini organize etmiştir. Ancak ekonomik kaynakların kısıtlı olması ve devletin yeterli önlemleri almamış olması, süreci zorlaştırmıştır. Bu göçmenlerin büyük kısmı tarıma dayalı işlerle uğraşan kırsal kesimden gelmişken Yunanistan'dan göç edenlerin çoğu sanayi ve ticaretle ilgili alanlarda çalışmışlardır. Bu mesleksel farklılıklar, yerleşim ve entegrasyon süreçlerini daha da zorlaştırmıştır.

Türkiye'nin ekonomik yapısı, mübadele sırasında önemli değişimlere uğramıştır. Yunanistan'dan gelen Türk mübadele nüfusunun büyük kısmı tarım sektöründe faaliyet gösterirken yerleştirildikleri bölgelerde yeni tohumlar ve tarım teknikleri getirmiştir. Bu durum, Türkiye'nin tarım sektöründe ürün çeşitliliğini artırmış ve ekonomik bir canlanma yaratmıştır. Ancak Yunanistan'dan giden Rum nüfusunun Türkiye'deki sanayi ve ticaret sektörlerindeki ağırlığı nedeniyle Türkiye'nin bu sektörlerde ciddi bir iş gücü kaybına uğraması söz konusu olmuştur.

Mübadele sonrası her iki ülkede de toplumsal yapılar değişmiş ve ekonomilerinde ciddi boşluklar oluşmuştur. Türkiye, mübadeleden önce dahi sınırlı bir bütçeye sahipti ve göçmenlerin entegrasyonu için gerekli olan kaynaklar yine yetersiz kalmıştır. Buna karşın Yunanistan, Milletler Cemiyetinden aldığı maddi destek ile ekonomik olarak daha avantajlı bir konumdaydı. Bu durum, Türkiye'nin mübadele sürecinde daha fazla zorluk yaşamasına neden olmuştur.

Sonuç olarak Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi, sadece etnik bir nüfus değişimi değil aynı zamanda ekonomik ve sosyal yapıyı da derinden etkilemiştir. Türkiye, bu sürecin zorluklarına rağmen göçmenlere yönelik ekonomik ve sosyal destekler sunmuş ancak yerleşim ve entegrasyon sürecinde büyük güçlükler yaşamıştır. Aynı zamanda, ekonomik olarak büyük bir boşlukla karşılaşan Türkiye, bu dönemde sanayi ve ticaret alanında ciddi bir kayıp yaşamış, bu kayıpların yerine geçecek yeni çözümler aramıştır.

Kaynakça:

- Arı, K. (2023). Büyük Mübadele. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
A. A. Pallis, "The Exchange of Populations in the Balkans", The Nineteenth Century and After, cilt XLVII, sayı 576, Şubat 1925
Arslaner, Ö. S. (2016, October 19). Yunanistan ile Mübadelelerin Nedenleri ve Sonuçları. İstanbul; Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
KARA, B. (2005) "Dramatik Bir Huzur Mücadelesi: Mübadele", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 5, Sayı 1
Sofracı, İ. E., & Kayam, M. (2019, December 12). Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Ekonomiye Olan Etkileri. Çukurova; Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi
Tepealtı, F. (2019). Lozan Nüfus Mübadelesi Göçleri ve Türk Mübaddillerin İskânı. Dergi Park.
Yıldırım, O. (2006). Diploması ve Göç: Türk Yunan Mübadelesinin Öteki Yüzü. İstanbul Bilgi Üniversitesi.

II. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA TÜRKİYE EKONOMİSİ VE VARLIK VERGİSİ UYGULAMASI

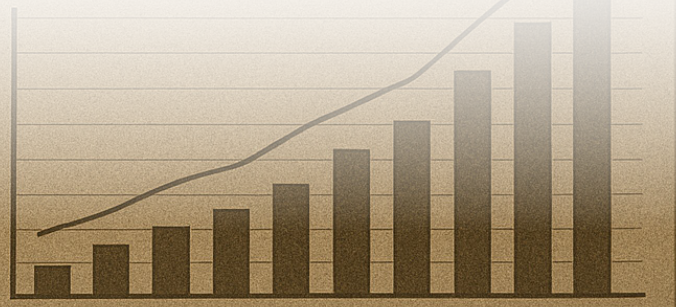
KADİR AY
12/B

II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye, savaşın dışında kalmasına rağmen ekonomik açıdan ciddi sıkıntılar yaşamış, savaş ekonomisinin gerekleri doğrultusunda seferberlik ilan etmiş ve büyük bir orduyu hazır tutmuştur. Bu durum tarımsal üretimin azalmasına, ürün fiyatlarının yükselmesine ve ithalatın kısıtlanmasına neden olmuş, karaborsa ve stokçuluk gibi olgular yaygınlaşmıştır. Refik Saydam Hükümeti, bu dönemde piyasayı kontrol altında tutmak amacıyla üreticilere düşük fiyatlardan ürün satma zorunluluğu getirmiş ve Milli Korunma Kanunu ile hükümete olağanüstü ekonomik yetkiler tanımıştır. Ancak tüm bu önlemler, savaşın ağır ekonomik baskısını hafifletmekte yetersiz kalmıştır.

Refik Saydam'ın ölümünden sonra başa geçen Şükrü Saraçoğlu Hükümeti, farklı bir ekonomik yaklaşım benimseyerek piyasadaki sıkı kontrolleri gevşetmiş, hububat alım fiyatlarını artırmış ve çiftçilere ürünlerini piyasa fiyatlarından satma serbestisi tanımıştır. Ancak bu serbestleştirme, beklenen üretim artışını sağlamamış, aksine fiyat artışları hızlanmış ve halkın yaşam maliyeti ağırlaşmıştır. Artan enflasyon ve stokçulukla birlikte hükümete duyulan güven de azalmıştır.

Bu ekonomik zorlukları aşmak amacıyla 1942 yılında Varlık Vergisi çıkarılmıştır. Verginin resmi gerekçesi, savaş zenginlerinin yüksek kazançlarının vergilendirilmesi ve devlet bütçesine katkı sağlanması olarak açıklanmıştır. Ancak uygulamada vergi özellikle gayrimüslim vatandaşlara yöneltilmiş, mükelleflerin gelir ve varlıkları yerine yaşam tarzları ve etnik kimlikleri ölçüt alınarak yüksek vergiler tahsil edilmiştir. Gayrimüslimler ağır vergi yükü altında, mülklerini düşük bedellerle elden çıkarmak zorunda kalmış, bu süreçte Müslüman Türk girişimciler yeni ekonomik imkânlar elde etmiştir.

Araştırmacı Bali'ye göre Varlık Vergisi yalnızca ekonomik bir önlem değil, aynı zamanda Türkiye'de bir "Türk burjuvazisi" yaratma projesinin parçasıydı. Saraçoğlu Hükümeti, basın aracılığıyla verginin faydalarını halka anlatmış ve muhalif sesleri bastırmıştır. Bu süreçte, vergi ödeyemeyen gayrimüslimler devlet tarafından kurulan çalışma kamplarına gönderilmiş, bu da verginin toplumsal etkilerini daha da ağırlaştırmıştır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ VARLIK VERGİSİ UYGULAMASI

Vergi uygulaması sırasında birçok gayrimüslim, ellerindeki taşınmazları ve işletmeleri satmak zorunda kalmış, bu mülkler düşük fiyatlarla Türkler tarafından satın alınmıştır. Bu durum, İstanbul'un sermaye yapısının Türkleşmesine önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Varlık Vergisi ile amaçlanan gelir tam anlamıyla elde edilemediği için devlet daha sonra para basmak zorunda kalmış ve bu da enflasyonu artırmıştır. Ayrıca verginin hedefi olan karaborsacılık ve fiyat artışları da önlenememiştir.

Varlık Vergisi'nin kaldırılması, Türkiye'nin savaş sonrası uluslararası konjonktürdeki konumunu yeniden düzenleme ihtiyacıyla bağlantılıdır. Türkiye, savaşın bitiminde Müttefik Devletlere yaklaşarak demokratikleşme sürecine adım atmış ve azınlıklara yönelik baskıcı uygulamalardan uzaklaşma mesajı vermek istemiştir. Ancak Varlık Vergisi'nin yarattığı yapısal değişiklikler, özellikle sermayenin Türkleşmesi sürecinde kalıcı etkiler yaratmış, bu süreç 6-7 Eylül Olayları gibi sonraki gelişmelerle daha da pekişmiştir.

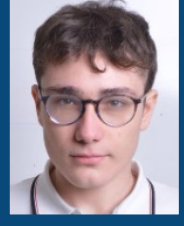
Varlık Vergisi, savaşın getirdiği olağanüstü ekonomik koşullara bir yanıt olarak sunulsa da uygulamada ekonomik milliyetçiliğin ve toplumsal mühendisliğin bir aracı haline gelmiştir. Türkiye'de sermaye yapısının etnik temelde yeniden şekillenmesinde kritik bir rol oynamış, gayrimüslim toplumlar üzerinde kalıcı sosyo-ekonomik etkiler bırakmıştır.

Kaynakça:

- Bali, Rıfat N. "Cumhuriyet Yıllarında Türkiye Yahudileri Bir Türkleştirme Serüveni (1923-1945)" İletişim Yayınları, 2000
- Dokuyan, Sabit. "Savaş Ekonomisi ve Varlık Vergisi Üzerine Bir Değerlendirme" Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Aralık 2014. s.23-55 <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/113440>
- Ergeç, Deniz. "Milli Burjuvazi Yaratılma Sürecinde Varlık Vergisinin Rolü." Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul, 2005.
- Yeşilyurt, Ş. (2016) Varlık Vergisi Hakkında Bir Değerlendirme. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, Cilt 12, Sayı 27, 293 - 310.

1980 SONRASI TÜRKİYE EKONOMİSİNDE NEOLİBERAL POLİTİKALARIN ETKİLERİ VE SONUÇLARI

KUTAY ERDEM
12/B

1980 sonrasında Türkiye’de uygulanan neoliberal politikaların ekonomik etkilerini daha iyi anlayabilmek için öncelikle bu politikaların ülkeye ilk nasıl entegre edildiği ve uygulandığı dönemin sosyo-ekonomik bağlamı incelenmelidir. 1979’un sonlarına gelindiğinde Türkiye ekonomisi ciddi bir bunalım içindeydi. Enflasyon oranları hızla yükselmiş, işçi sınıfı sendikalar aracılığıyla mücadele ederken çiftçi sınıfı da 1977 seçimleri sonrası verilen destekleme fiyatlarının hızla erimesi nedeniyle sıkıntıya girmişti. Sermaye çevreleri ise ekonominin başıboş bir şekilde ilerlemesine karşılık çözüm önerileri getirmeye başlamıştı. Ülke, aynı zamanda sağ-sol çatışmalarıyla da sarsılmakta siyasi istikrarsızlık ekonomik krizi daha da derinleştirmekteydi.

Bu ortamda, dönemin Başbakanı Bülent Ecevit istifa ederken görevi Süleyman Demirel devralmış ancak uygulanan programlar başarısız olunca Turgut Özal’a yeni bir istikrar programı hazırlama görevi verilmiştir. Özal, Sabancı Holding ve MESS ile olan bağlantıları sayesinde uluslararası sermaye ile güçlü ilişkiler kurmuş ve bu sayede Türkiye’nin ekonomisine dair neoliberal dönüşüm sürecinin öncüsü olmuştur. 24 Ocak 1980 tarihli kararlar, Türkiye’nin ekonomik tarihini değiştiren bir dönüm noktası olarak kabul edilebilir. Bu kararlar, dışa açılma ve özelleştirme gibi neoliberal politikaları benimsemiş ve Türkiye’yi dünya ekonomisiyle entegre etme amacını gütmüştür.

Özal’ın önderliğinde, 24 Ocak Kararları’yla birlikte fiyat denetimlerinin kaldırılması, iş gücü piyasasının esnekleşmesi ve dışa açılma gibi adımlar atılmıştır. Bu kararlar, Türkiye’nin yerel ekonomisini sadece düzenlemekle kalmamış, aynı zamanda dışa açık bir ekonomik modelin temellerini atmıştır. Ancak bu dönüşüm sürecinde bazı eleştiriler de gündeme gelmiştir. İthalat fiyatları konusunda uygulanan politikaların dış ticaretin daralmasına yol açacağı ve ekonominin batacağı yönündeki endişeler, devletin bu denetimleri kaldırmaya kararlı tutum sergilemesiyle aşılmıştır. Neoliberal sistemin hedefi, emek aleyhtarı bir ekonomi yapısı oluşturmak ve sermaye sınıfının çıkarlarını öncelemektir.

Özal’ın öncülüğünde 12 Eylül 1980’deki darbe, bu neoliberal dönüşüm sürecinin önündeki engelleri kaldırmış ve askeri yönetim ekonomiyi tamamen denetim altına almıştır. Askeri yönetimin getirdiği istikrar, aynı zamanda ekonomik politikaların daha etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamıştır. 24 Ocak Kararları, 1988’e kadar süren bir dönem boyunca devam etmiş, Türkiye’nin ekonomik yapısında köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Ancak bu politikaların uygulama sürecinde, yerel ve uluslararası düzeyde benzer ekonomik politikalarla karşılaşıldığı görülmektedir. 1970’lerin sonunda IMF tarafından empoze edilen neoliberal paketler, Türkiye’de de uygulanmaya başlamıştır.

Bu ekonomik dönüşüm sürecinde, Türkiye'nin ihracat ve ithalat rakamlarında büyük artışlar yaşanmış, milli gelirden belirgin bir yükselme görülmüştür. 1979 ve 1988 yıllarına ait veriler incelendiğinde, milli gelirdeki artışın yüzde 45.1 olduğu gözlemlenmiştir. Bu büyüme, büyük ölçüde dış açılma ve ihracat teşvikleriyle sağlanmıştır. Ancak bu büyüme yalnızca varlıklı kesimlere hitap eden malların üretimine yönelik olmuştur. Emekçi sınıfı, bu büyümeden yeterince faydalanamamış ve temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmıştır. Özal döneminde uygulanan "emek aleyhtarı" yasalar, işçi sınıfını olumsuz etkilemiş ve sınıflar arası uçurumun daha da derinleşmesine yol açmıştır.

İthalatın hızla artması ve dış borçların yükselmesi, Türkiye'nin ekonomik büyümesinin temelsiz bir şekilde sürdüğünü gösteriyor. 1979-1988 arasında dış borçlar yüzde 200 oranında artmış, bu da Türkiye'yi büyük bir borç yükü altına sokmuştur. Dış borçlar, Türkiye'nin büyümesinde önemli bir rol oynamış olsa da uzun vadede bu büyüme sürdürülebilir olmamıştır. 1990'lar itibarıyla borç krizi ve ekonomik dalgalanmalar yaşanmış, Türkiye'nin ekonomisi büyük bir sarsıntıya uğramıştır.

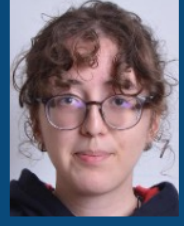
1980-1990 arasında uygulanan neoliberal politikalar, Türkiye ekonomisini kısa vadede büyütse de uzun vadede sürdürülebilir bir ekonomik yapının inşa edilmesine olanak tanımamıştır. Bu dönemde gerçekleştirilen dış açılma ve özelleştirme politikaları, ekonomik kalkınmayı sağlamış ancak bu büyüme yalnızca sermaye sınıfının yararına olmuştur. İşçi sınıfı, artan fiyatlar ve zorlayıcı iş yasaları nedeniyle daha da zor bir duruma düşmüştür. Türkiye, dış borçlar ve kısa vadeli büyüme ile ilerlemiş, ancak uzun vadede borç krizi ve ekonomik daralmalarla karşı karşıya kalmıştır.

Kaynakça:

- PAMUK, Şevket (2019). Türkiye'nin 200 Yıllık İktisadi Tarihi. 10. Baskı. İstanbul: İş Bankası Yayınları
- ÇAKIR, Sabri. "Türkiye'de Göç, Kentleşme/Gecekondu Sorunu ve Üretilen Politikalar." Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi 2011
- DARICAN, Mehmet Fatih. "Ekonomik krizler ve Türkiye." İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi 2013
- YENTURK, N. "Türkiye'de Yoksullara Yönelik Hacemalar", ODTÜ Gelişme Dergisi, Cilt 40, Sayı 2, 2013
- TOPRAK, Z., "Türkiye'de Milli İktisat (1908-1918)", Yurt Yayınları, Ankara, 1982.
- BORATAV, K., TÜREL, O. ve YELDAN, E., "The Turkish Economy in 1981-1992: A Balance Sheet, Problems and Prospects", METU Studies in Development, 1995, 22/1.

1923–1946 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’DE TEK PARTİLİ DÖNEM DEVLETÇİLİK, OTORİTERLİK VE TÜRKLEŞTİRME POLİTİKALARI

MELİS GENÇOĞLU
12/D

1923’te Cumhuriyet’in ilanıyla başlayan ve 1946’da Demokrat Parti’nin kurulmasıyla sona eren Tek Partili Dönem, Türkiye’de Cumhuriyet Halk Fırkası’nın (CHF) mutlak siyasi hâkimiyet kurduğu, yönetimde otoriter eğilimlerin belirginleştiği bir dönemdir. Bu süreçte hükümet, Kemalist ilkeler doğrultusunda bir ulus-devlet inşasına yönelmiş, bu doğrultuda devletçilik, milliyetçilik ve otoriter yönetim anlayışı temel politikalar olarak öne çıkmıştır.

Devletçilik; yalnızca ekonomik bir model değil, aynı zamanda siyasal bir kontrol aracı olarak da işlev görmüştür. Hamit Emrah Beriş’in tanımıyla devletçilik, rejimin otoriter yapısını kurumsallaştırmak için kullanılan en önemli aygıtlardan biri olmuştur. Devlet, yasama ve yürütme gücünü baskıcı bir biçimde kullanarak toplumu şekillendirme hedefini benimsemiştir. Bu bağlamda basın, muhalif düşünce ve siyasi örgütlenmeler ciddi kısıtlamalara maruz kalmıştır.

Bu dönemin muhalefet hareketlerinden en önemlisi, 1924’te Kazım Karabekir tarafından kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası’dır (TPCF). Parti, halkın CHF’nin reformlarına adapte olmakta zorlanması ve hükümetin değişmesini istemesi üzerine destek bulmuştur. Ancak parti içinde hilafet ve saltanat yanlısı görüşlerin varlığı, hükümetin TPCF’yi bir tehdit olarak görmesine neden olmuş, Şeyh Said İsyanı sonrasında parti kapatılmıştır. Raymond Fendrick’e göre kapatmanın asıl sebebi, ordu içindeki bazı subayların partiye destek vermesi ve bu durumun Mustafa Kemal’in otoritesini tehdit etmesidir.

İsyan sonrası çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu, yalnızca siyasi muhalefeti değil aynı zamanda basını da hedef almış, çok sayıda gazete kapatılmıştır. Bu gelişmeler, devletin toplumsal denetim araçlarını güçlendirerek muhalefeti tamamen etkisiz hale getirme sürecinin bir parçası olmuştur.

Tek Parti Dönemi'in bir diğer dikkat çeken yönü, milliyetçilik ilkesi çerçevesinde yürütülen Türkleştirme politikalarıdır. Bu politikalar; toplumsal, kültürel ve ekonomik düzeyde sistemli bir şekilde uygulanmıştır. 1922 tarihli Nüfus Mübadelesi, 1.2 milyon Anadolu Rum'u ile 400 bin Rumeli Müslümanı'nı karşılıklı olarak yer değiştirmesini kapsayan bir etnik temizlik politikasıdır. Aylin Kılıç, bu uygulamayı "ulusal güvenlik" adına yürütülen bir nüfus mühendisliği olarak değerlendirmiştir. 1928'de başlatılan "Vatandaş Türkçe Konuş!" kampanyası, başta gönüllü katılımı teşvik etmiş olsa da zamanla baskıcı bir hal almış, Türkçe konuşmayan azınlıkların dışlanmasına ve hatta sınır dışı edilmesine yol açmıştır. Azınlık basınına yönelik sansür ve baskılar bu dönemde yoğunlaşmıştır. Yahudi gazeteci Samuel Halevi'nin sınır dışı edilmesi bu sürecin bir örneğidir.

Varlık Vergisi ise 1942 yılında savaş dönemi ekonomik koşullarında çıkarılmış ancak uygulamada özellikle gayrimüslim azınlıkları hedef almıştır. Aşırı yüksek vergilerle azınlıkların mal varlıklarına el konulmuş, bu durum ekonomik Türkleştirme politikasının bir yansıması olmuştur.

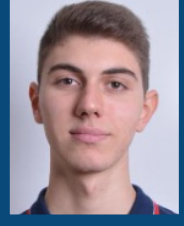
Genel olarak değerlendirildiğinde Tek Partili Dönem; devletin kutsallaştırıldığı, muhalefetin baskı altına alındığı ve azınlıkların sistemli şekilde dışlandığı bir dönemdir. Bu yapısal özellikler, Avrupa'daki faşist rejimlerle benzerlikler taşımaktadır. Ancak dönemin koşulları, yeni bir devlet inşası süreci ve iç güvenlik kaygıları da dikkate alınarak bu benzerlikler bağlam içinde analiz edilmelidir.

Kaynakça:

- Beriş, H. Emrah. Tek Parti Döneminde Devletçilik: Türkiye'De Otoritarizmin Siyasal ve Ekonomik Temelleri. Tezkire, 2014.
- Atatürk, M. Kemal. Nutuk. Kültür Bakanlığı Yayınevi, 1927.
- Fendrick, Raymond. Turk Dictator Crushes Only Enemy Party. Chicago Tribune, 1925.
- Öztürk, Ahmet. Tek Parti Döneminde Basın Özgürlüğü. Marmara İletişim Dergisi, Sayı:5, 1994.
- Kılıç, Aylin. "Cumhuriyetçi Erdem" Kavramı Ekseninde Türkiye'de Tek Parti Dönemi Uygulamaları. 2012.
- Subay, Özlem Özdeşim. Tek partili dönemi gazeteciliğinde faşizan söylem: Varlık vergisi örneği. 2020
- Türkan, Coşkun. Tek parti döneminde Türkiye'de iktidar-azınlık ilişkileri ve kamuoyu. 2022

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN TÜRKİYE'YE ETKİSİ: EKONOMİK, KÜLTÜREL VE SİYASİ PERSPEKTİFLER

TİMUR DEMİREL
12/B

Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki ilişkiler, özellikle Kurtuluş Savaşı döneminde başlamış ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında gelişmiştir. Sovyetler, Türkiye'nin henüz Batı demokrasileri tarafından tanınmayan yeni bir devlet olarak zor durumda olduğu bir dönemde, stratejik ve ideolojik bir yakınlık sergilemişlerdir. Türkiye de savaş sırasında kendisine yardım eden Sovyetler'e karşı olumlu bir tavır takınmış ancak bu ilişkiler sadece ideolojik yakınlıkla sınırlı kalmamış, ticari ve kültürel bir boyut da kazanmıştır.

1920'lerin başında, Sovyetler Birliği'nin yaşadığı ekonomik sıkıntılar, Türkiye ile ticari ilişkilerin gelişmesini gerektirmiştir. SSCB, İstanbul limanını transit olarak kullanarak Orta Doğu ve Balkan ülkeleriyle ticaret yapmayı amaçlamış ve Türkiye'yi tahıl ithalatı için önemli bir merkez olarak görmüştür. Ancak Türkiye'nin liberal ekonomi politikası, Sovyetlerin devletçi ticaret yöntemleriyle uyuşmamış ve bu durum, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin istikrarsız kalmasına yol açmıştır. 1927'de imzalanan ticari anlaşma, Sovyetlerin Türkiye ile ticaretini daha düzenli hale getirmiş ve iki ülke arasındaki ticaretin artmasına olanak tanımıştır. Ancak bu dönemde Sovyetler, Türkiye'deki Türk boylarının yaklaşmasından endişe etmiş, Türkiye'nin doğusundaki etnik yapıdan faydalanarak stratejik çıkarlar elde etmeye çalışmıştır.

Sovyetler, aynı dönemde kültürel etkileşimi de artırarak, Türkiye'deki sanat ve entelektüel alanlarda faaliyet göstermiştir. VOKS (Halklar Arası Kültürel İlişkiler Kurumu), Sovyet ideolojisini yaymak amacıyla Türkiye'deki sanatsal etkinliklere katılmış ve gençler ile kadınlar gibi toplumsal grupların farkındalıklarını artırmıştır. Sovyet yanlısı Türk sanatçılar, bu kültürel etkileşimi destekleyerek Türk toplumunun kültürel gelişimine katkı sağlamıştır.

1920'lerin sonlarına doğru, Sovyetler Birliği'nin Batı ile olan bağlarının zayıflaması, Türkiye'yi alternatif bir pazar olarak daha da önemli kılmıştır. Sovyetler, Türkiye ile İran gibi ülkelerle ticaret anlaşmaları yaparak Doğu'daki ekonomik ilişkilerini güçlendirmeyi hedeflemişlerdir. Bu dönemde, Türkiye ve Sovyetler arasındaki ilişkiler, ticaretin ötesine geçerek ideolojik ve stratejik bir hal almıştır. Ancak Sovyetler'in Türkiye'deki komünist faaliyetlere yönelik tutumu, Türk hükümeti tarafından hoş karşılanmamış ve sol görüşlü gruplara yönelik baskılar artmıştır.

1930'lara gelindiğinde Sovyetler Birliği, Büyük Buh-
ran'ın etkisiyle daha kapalı bir ekonomi modeline yö-
nelmiş ve Türkiye de Sovyetlerin 5 yıllık kalkınma plan-
larını örnek alarak devletçilik modeline geçiş yapmıştır.
1932'de Türkiye, Sovyetler ile iş birliği yaparak kendi
kalkınma planını başlatmış, bu süreçte Sovyetler'den
alınan kredilerle tarım, tekstil, madencilik ve kimya sek-
törlerinde gelişim sağlanmıştır. Ancak Sovyetler Birli-
đi'nin ekonomik planlamasına dayalı devletçilik modeli,
Türkiye'de sınırlı bir başarıya ulaşmış ve ülke ekonomi-
si dışa bağımlı kalmıştır.

1930'ların sonunda, Sovyetler Birliği'nin dış politikada-
ki sertleşmesi, Türkiye ile Sovyetler arasındaki ilişkile-
rin gerilmesine yol açmıştır. 1934'te Sovyetler'in karşı
çıkmasına rağmen Türkiye'nin Balkan Antantı'na katıl-
ması ve 1936 Montrö Antlaşması'nda Türkiye'nin Batı
ile işbirliği yapması, Sovyetlerin Türkiye'ye yönelik
tutumunu olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, 2. Dünya Sava-
şı'na doğru, Sovyetler Birliği'nin genişleme politikası-
nın etkisiyle iki ülke arasındaki ilişkiler daha da gergin-
leşmiş, Türkiye Batı blokuyla yakınlaşmaya başlamıştır.

Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye olan etkisi, hem eko-
nomik hem de kültürel açıdan belirgin bir şekilde gö-
rölmüştür. Sovyetler, Türkiye'ye ekonomik yardımda
bulunmuş, kültürel alanlarda etkileşimde bulunmuş ve
ideolojik olarak Türkiye'nin sosyalist hareketlere yönel-
mesine neden olmuştur. Ancak bu ilişkiler Türkiye'nin
bağımsızlık ve iç bütünlüğü adına pek de samimi olma-
mış, iki ülke arasındaki işbirliği zamanla çıkar çatışma-
ları nedeniyle azalmıştır.

Kaynakça:

“Recognition of the Soviet Union, 1933.” Office of the Historian,
<https://history.state.gov/milestones/1921-1936/ussr> Erişim Tarihi: 17
Aralık 2023.

Akkor, Nesrin. “1929 DÜNYA EKONOMİK KRİZİ VE TÜRKİ-
YE'DE DEVLETÇİLİK POLİTİKASINA GEÇİŞ.” Dergi Park, Ha-
ziran 2018, dergipark.org.tr/en/download/article-file/498763. Erişim
Tarihi: 1 Ocak 2024.

Bilgiç, Erdal. Erken Cumhuriyet Döneminde Türk - Sovyet Ekono-
mik İlişkileri. 1. Basım, Elif Yayınevi, 2021.

Guzeloglu, Efe. “Türk Sovyet İlişkileri Literatürüne Bir Katkı.” Er-
dal Bilgiç'in “Erken Cumhuriyet Döneminde Türk Sovyet Ekono-
mik İlişkileri” adlı eserinin değerlendirmesi.” Yakın Dönem Türkiye
Araştırmaları-Recent Period Turkish Studies 40 (2021): 313-318. ht-
[tps://doi.org/10.26650/YTA2021-996217](https://doi.org/10.26650/YTA2021-996217)

Güneş, İhsan. “Türkiye Komünist Fırkası.” Atatürk Ansiklopedisi,
<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/turkiye-komunist-firkasi/>
Erişim Tarihi: 12 Aralık 2023.

Tacıbayev, Raşid. Sovyet Kaynaklarına Göre Türk-Sovyet Münase-
betleri. 2002. İstanbul Üniversitesi, Doktora Tezi. Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE EĞİTİM REFORMLARI KÖY ENSTİTÜLERİ VE TÜRKİYE'NİN ÇAĞDAŞLAŞMA SÜRECİ

TUNA ÜNER
12/D

Cumhuriyetin ilanının ardından Mustafa Kemal Atatürk ve dönemin lider kadrosu, Türk milletinin eğitim seviyesini yükseltmek amacıyla önemli reformlara imza atmıştır. Bu süreçte eğitim, hem bireysel hem de toplumsal kalkınmanın temeli olarak görülmüş ve köy enstitüleri gibi projelerle eğitimin yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Atatürk; eğitimdeki dönüşümün, çağdaş bir toplum oluşturmanın ve ülkenin kalkınmasının anahtarı olduğunun farkındaydı. Bu nedenle, millî mücadele sırasında bile eğitimi güçlendirmek adına çeşitli adımlar atılmış, 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasından kısa süre sonra eğitim reformları başlatılmıştır. 1 Mayıs 1920'de Milli Eğitim Bakanlığı kurulmuş ve 15 Temmuz 1921'de ise Maarif Kongresi düzenlenerek eğitimdeki temel hedefler tartışılmıştır.

Atatürk, eğitimde ulusal kimliği güçlendirecek ve ülkenin bağımsızlığını koruyacak bir nesil yetiştirmeyi amaçlamıştır. Bununla birlikte, nüfusun büyük kısmının köylerde yaşaması nedeniyle köylerdeki eğitimi iyileştirmenin gerekliliği vurgulanmış, bu doğrultuda köy enstitüleri gibi projeler devreye alınmıştır. Köy enstitüleri, kırsal kesimde yaşayan insanlara eğitim sunmayı ve köylerde kalkınmayı sağlamak amacıyla kurulmuştu. Bu enstitülerde, eğitim süreci sadece teorik derslerle sınırlı kalmayıp öğrencilerin aynı zamanda pratik beceriler kazanmaları sağlanmıştır. Öğrenciler, köylerdeki ihtiyaçlara göre çeşitli mesleklerde eğitim almış ve köylerin kalkınmasına katkı sağlamıştır. Hasan Ali Yücel'in Milli Eğitim Bakanı olduğu dönemde köy enstitülerinin sayısı artmış ve bu kurumlar, özellikle kırsal alanda eğitimin yayılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Köy Enstitüleri'nin kuruluşu, kırsal kalkınmayı sağlamak ve köylüye modern üretim tekniklerini öğretmek amacıyla önemli bir adımdı. Öğrencilere tarım, sağlık ve öğretim gibi alanlarda beceri kazandırılmış ve bu sayede köylüler, çağdaş yaşam biçimlerine uyum sağlamak konusunda bilinçlendirilmiştir. 1940 yılında çıkarılan Köy Enstitüleri Kanunu, köy öğretmeni ve köylünün kalkınması için bir model oluşturmuş; enstitülerin eğitim programları, kırsal kesimdeki sosyal ve kültürel değişimi desteklemiştir.

Köy Enstitüleri'nin eğitim programları tarım, teknik ve kültür dersleriyle kapsamlı bir yaklaşım sunmuş ve mezunlar, yalnızca öğretmen değil, aynı zamanda köyün gelişimine katkı sağlayabilecek bireyler olarak yetiştirilmiştir. Bu eğitim modelinin temel amacı, öğrencilere sadece teori değil aynı zamanda pratik beceriler de kazandırmaktı. Bu sayede, enstitülerden mezun olan öğrenciler, köylerde çağdaş yaşamın gerekliliklerini öğretebilecek donanıma sahip olmuşlardır.

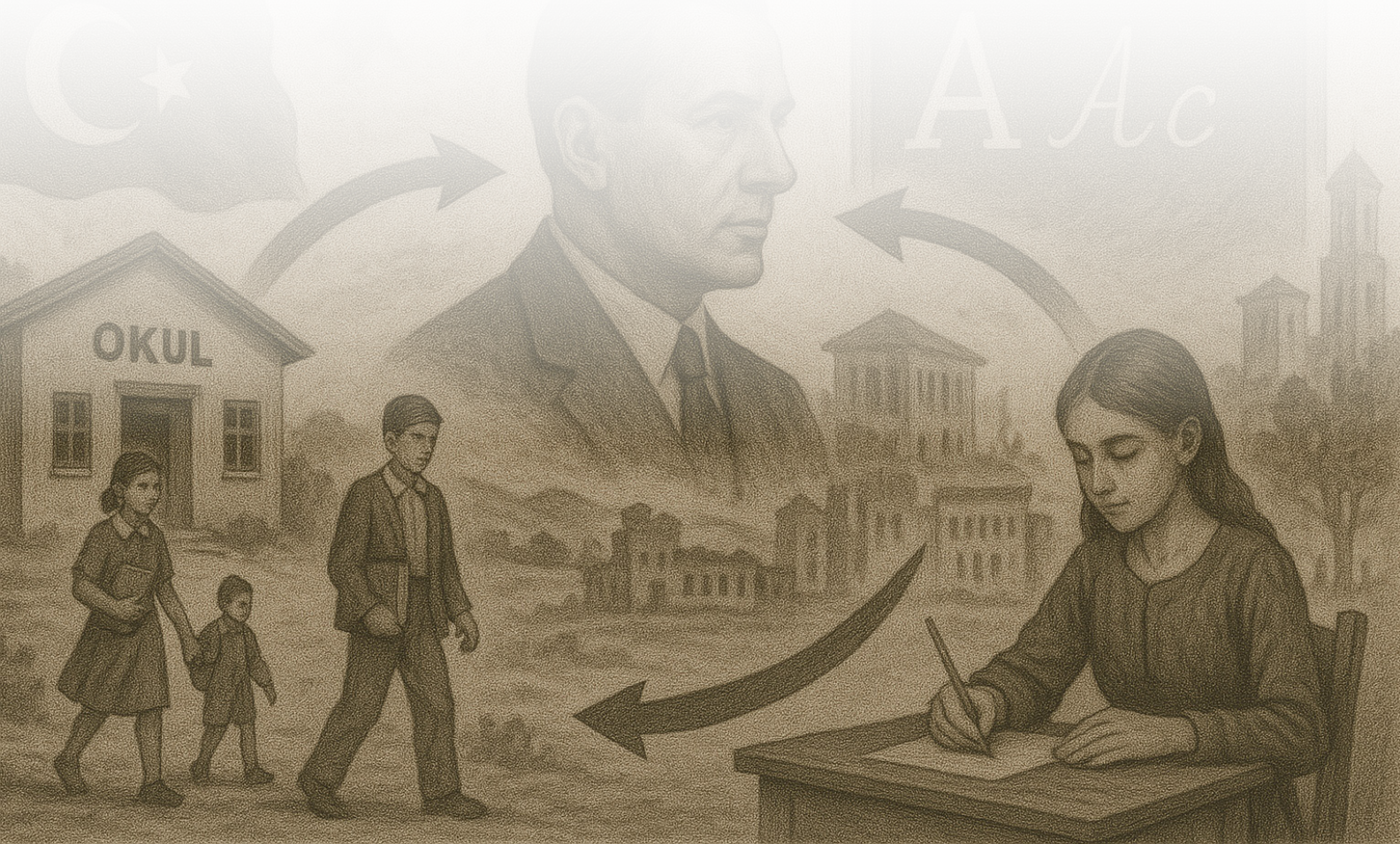
Köy Enstitüleri'nin en önemli özelliklerinden biri de kadınların eğitimine verdikleri önemdir. Cumhuriyetin erken yıllarında, kadınların toplumsal rollerini güçlendirecek bir eğitim anlayışı benimsenmiş ve köy enstitüleri, kırsal alanda yaşayan kadınlara eğitim fırsatları sunarak toplumsal eşitlik yönünde önemli bir adım atmıştır. Bu, köy kadınlarının bilinçlenmesini sağlamış ve toplumda daha aktif bir rol almalarına olanak tanımıştır.

Ancak 1950'li yıllarda enstitülere yönelik eleştiriler artmış; bazı kesimler, enstitülerde komünist düşüncelerin yayıldığı iddialarını dile getirmiştir. Sonuç olarak 1954 yılında Köy Enstitüleri kapatılmıştır. Yine de Köy Enstitüleri Dönemi, Türk eğitim tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak kalmıştır. Enstitüler, modernleşme ve kalkınma adına attıkları adımlarla Türkiye'nin çağdaşlaşma sürecine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Atatürk'ün yüksek ideallerini benimseyen enstitü mezunları, hem köydeki eğitim seviyesini artırmış hem de Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek bireyler olarak yetişmiştir.

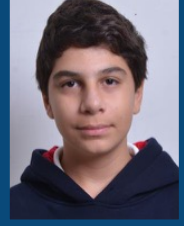
Bu bağlamda kurumun, eğitim sistemine kazandırdığı yenilikçi yaklaşımı, mesleki eğitimi ve toplumsal kalkınmaya katkılarıyla Türkiye'nin çağdaşlaşma sürecinin önemli bir parçası olmuştur.

Kaynakça:

- Akyüz, Y. (2009) Türk Eğitim Tarihi, Pegem Akademi, . Ankara.
- Aydın, M. (2011) Türk İnkılabı Tarihi, Cantekin Matbaacılık. Ankara.
- Şeren, M. (2008) Köye Öğretmen Yetiştirme Yönüyle Köy Enstitüleri", Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,.
- Güler, B.D. (2015) KÖY ENSTİTÜLERİ BAĞLAMINDA EĞİTİM VE İDEOLOJİNİN TOPLUMSAL DEĞİŞME ETKİSİNİN İNCELENMESİ: KÖY ENSTİTÜLERİ DERGİSİ (1945-1947). İstanbul.
- Türkmen, İ. (2022) İsmet Türkmen 'Köy Enstitüleri' . İstanbul, Üsküdar: Selenge Yayınları.
- Alizade, M. et al. (no date) Köy enstitüleri Yeniden Açılabilir Mi?, Independent Türkçe. Available at: <https://www.indyturk.com/node/496791/t%C3%BCrkiyeden-sesler/k%C3%B6y-enstit%C3%BCleri-yeniden-a%C3%A7%C4%B1labilir-mi> (Accessed: 12 March 2024).
- Köy Enstitüsü (no date) TDV İslâm Ansiklopedisi. Available at: <https://islamansiklopedisi.org.tr/koy-enstitusu> (Accessed: 12 March 2024).
- Kartal, S. (1 Haziran 2008) Toplum Kalkınmasında Farklı Bir Eğitim Kurumu: Köy Enstitüleri . Mersin: Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Say.
- Aydoğdu, A.G. (Ağustos 2016) KÖY ENSTİTÜLERİNİN TÜRK EĞİTİM HAYATINA KATKISI ÜZERİNE BİR SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI. Gazi Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi Köy Enstitülerinin Türk Eğitim....
- https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6y_enstit%C3%BCs%C3%BC

MATBAANIN AVRUPA'YA ETKİLERİ

ALİ DEMİR ERTÜRK
9/C

593 yılında Çinliler tarafından bulunan matbaanın geçmişte yaşanan süreçler ve bugün geldiğimiz noktada etkisi tartışılmazdır. Matbaanın icadıyla yazı daha sistemli bir şekilde birlikte bilgiyi çoğaltma, aktarma, yayma ve saklamanın aracı olarak kullanılmıştır. Ama matbaanın toplumlar tarafından etkin halde kullanılması uzun zaman almıştır. Özellikle Fransa, İtalya, Almanya ve İngiltere gibi Avrupa ülkelerinde matbaanın kullanılması bazı kilise ve Hristiyan tarikatları tarafından tepki ile karşılanmış hatta engellenmeye çalışılmıştır. Bunun sebeplerinden biri, matbaa aracılığıyla çoğalan kitapların kilise kürsülerinin önemini azaltmış olması, bir diğer sebep ise elle yazılan kitap gelirlerinin eksilmesi idi. Matbaa getirdiği daha kolay ve ucuz yazı kopyalama yöntemleriyle birçok fikrin ve bilginin Orta Çağ'da yayılmasına katkı sağlamıştır.

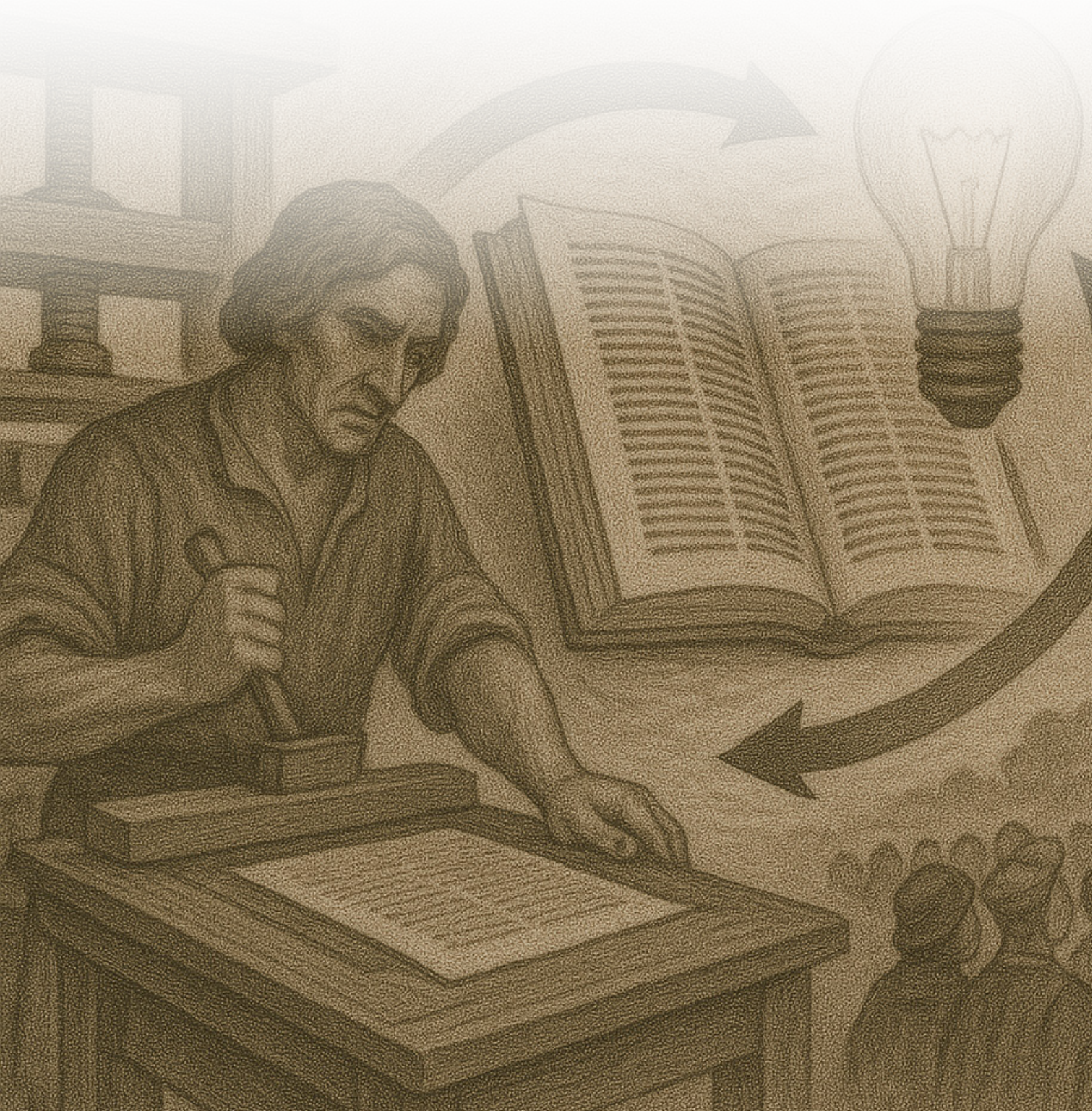
1450'de Johannes Gutenberg tarafından ilk hareketli metal matbaanın kullanımı ile bu devrim başlamıştır. Bu matbaa sistemi, her bir harfin birbirinden bağımsız olarak yer değiştirmesine olanak tanıdığı için "Değişirilebilir Harf Karakterleri" ya da "Hareketli Metal Harfler" (movable type) olarak da anılmaktadır. Gutenberg, geliştirdiği baskı sisteminin yanı sıra kuyumculuk bilgilerini kullanarak kurşun alaşım harfler ve bu alaşıma uygun olan yağ bazlı bir mürekkep de üretmiştir. Böylece tahta baskının yerini, sıcağa ve aşınmaya karşı daha dayanıklı bir malzeme olan metal harfler almıştır. Aslında yazı MÖ 5000'li yıllarda bulunmasına rağmen toplum tarafından öğrenilmesi ve benimsenmesi 6500 yıl sonra ancak gerçekleşebilmiştir. Bu sayede Avrupa'daki halkın bilgiye ve o zamanın önde gelen isimlerinin fikirlerine erişimleri arttı. Kitap ve yazı fiyatları düştü ayrıca matbaa artık sadece dini yazılar için değil bilimsel yazılar için de kullanılmaya başlamıştı.

Avrupa'da matbaa 1470'lerde artık çoğu bölgede bulunmaktaydı. 1500'den sonra Avrupa'da 1000'den fazla matbaa makinesi vardı. Matbaanın bu dönemde en büyük etkilerinden biri Martin Luther'in, Katolik mezhebinin baskısına karşı reformist fikirlerini matbaa sayesinde hızla yayması ve Avrupa'da reformist akımların oluşmasına neden olmasıdır. Matbaa akıl ve bilim çağının başlaması, Rönesans Dönemi'nin oluşması ve yayılmasında en önemli teknik olmuştur.

Kaynakça:

<https://dergipark.org.tr/download/article-file/612085>
<https://www.britannica.com/technology/printing-press>
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Matbaac%C4%B1%C4%B1k>
https://www.learnhist.com.tr/icerik?post_id=288

BABİL'İN ASMA BAHÇELERİ

MELİS DEMİREZEN
9/C

Bahçelerin İnşası Hakkında İpuçları

Asma Bahçeleri, her katmanı yemyeşil bitki örtüsüyle dolu bir dizi basamaklı teras halinde tasarlanmıştır. Bitkilerin uygun olmayan koşullarda bile büyümesi için ayrıntılı bir sulama sistemi kurulmuştur. Su, Fırat Nehri'nden büyük bir kaldırma cihazı ile gelmiş ve pompa sistemiyle yukarıdaki teraslara taşınmıştır.

Başka bir teori de terasların kil kaplama ile su geçirmez hale getirildiğini ve suyun tüm teras sistemine sızmasının engellendiğini söylemektedir. Bu sistemle bitkilere daima nem sağlanmıştır. Bu bahçelerin nehre yakınlığı kolay su taşımacılığına olanak tanımış olabilir, ancak bu sistemi üretmek için kullanılan mühendislik teknikleri çok etkileyicidir.

Bu makineler, Mezopotamya'nın doğal iklim koşullarına iyi uyum sağlaması için özel olarak seçilmiştir. Böylece bölge, bitkilerle kaplı bir doğa harikası haline gelmiştir. Bu sulama ve tarım teknikleri bahçelerin varlığını sürdürmekte önemli rol oynuyordu.

Asma Bahçeleri Üzerine Araştırmalar

Babil'in Asma Bahçeleri, tarihçiler ve arkeologlar arasında merak konusu olan bir konudur. Antik Yunan zamanlarında Herodot ve Strabon, bahçelerin güzelliği ve yapısal harikaları hakkında çok canlı ve ayrıntılı açıklamalara sahipti. Ne yazık ki bu tür tüm eski açıklamalar, bu bahçelerin Babil'de varlığını kanıtlamak için modern arkeolojik kanıtlara çevrilemedi.

Bazı yazarlar, Asma Bahçeleri'nin Babil'de değil, o zamanki Asur başkenti olan Ninova şehrinde olması gerektiğini öne sürdüler. Bu teori, Asur Kralı Sanherib'in sarayında bulunan ve oldukça gelişmiş bir sulama sistemini ve gösterişli bahçeleri anlatan yazıtlarla desteklenmiştir. Bu anlatılar, Asma Bahçeleri kavramının aslında sadece Babil bahçeleri yerine Ninova bahçelerine dayandığını öne sürmektedir. Bu, Asma Bahçeleri'nin gerçekten var olup olmadığı sorusunu gündeme getirir, ayrıca ilk başta hiç var olmamış olabilecekleri inancı da vardır; bazı tarihçiler tarafından yanlış tarihlendirilmiş veya mitolojiye dayandırılmıştır. Herodot'un anlattıkları da kişisel anlattımlardır. Yapılan çokça kazıdan sonra bile Babil'e hiç rastlanılamamıştır.

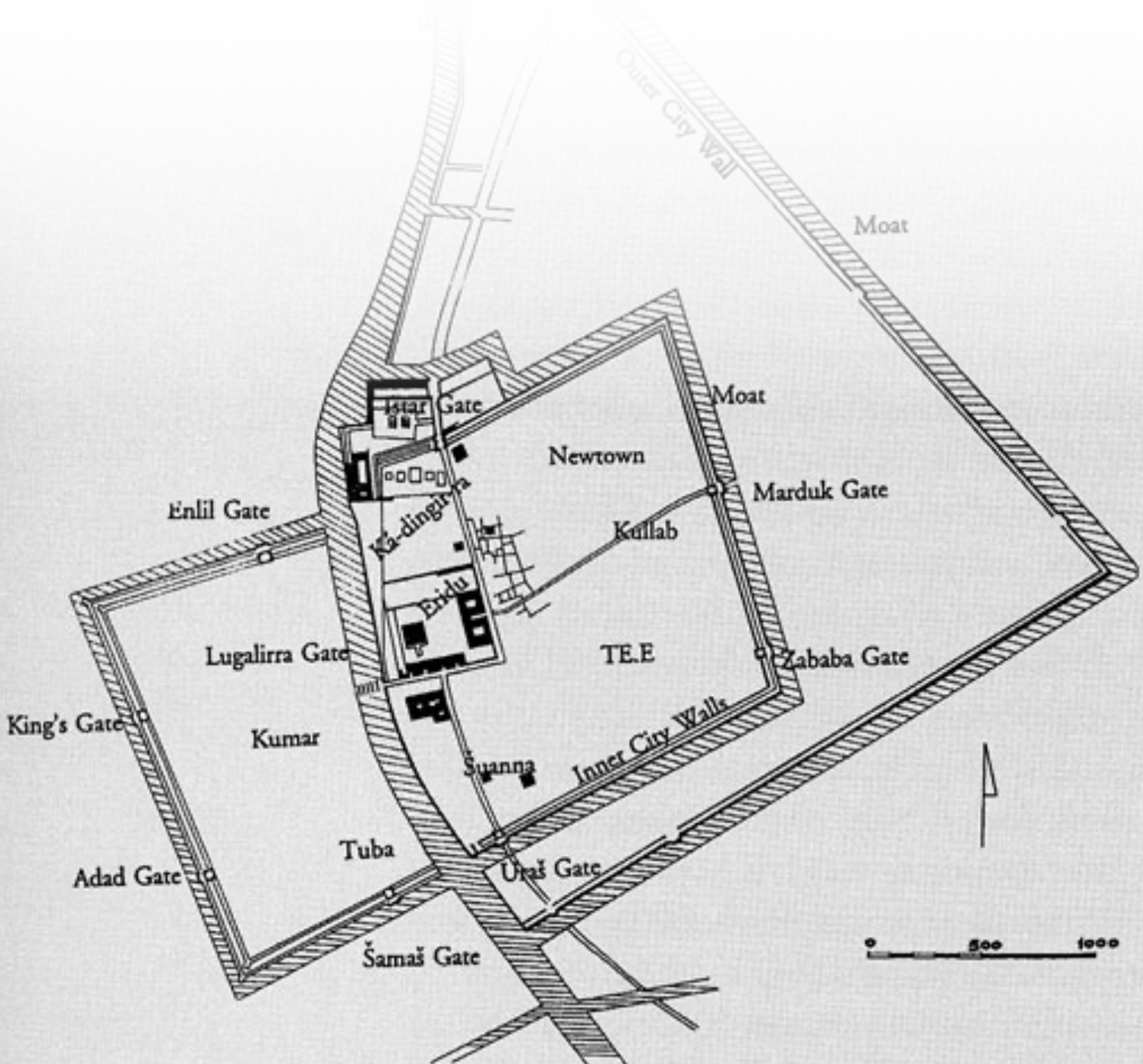

Gerçek olsun ya da olmasın, Babil'in Asma Bahçeleri en güzel antik hikayelerden biridir. Bu bahçelerin, Mezopotamya mühendisliğinde insan yaratıcılığını sembolize eden sevgi ve hayal gücünün somutlaşmış hali olduğu söylenmiştir. O dönemde teknolojik ilerlemeyi büyük ölçüde gösterecek olan bahçelere atfedilen sulama sistemleri ve mimari yenilikleri içermektedir.

Fiziksel olarak var olsun ya da olmasın, Asma Bahçeleri insanlığın mimaride estetik güzellik anlayışının sembolü olarak varlığını sürdürmektedir. Çoğu insan bu yapının tarihte var olmuş bir eser olduğuna inanırken bazıları onu büyüleyici efsane olarak görmektedir. Her iki durumda da Babil'in Asma Bahçeleri gelecek nesillere ilham kaynağı olacaktır.

Kaynakça:

- <https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-17206/babilin-asma-bahceleri/>
- <https://apelasyon.com/yazi/5/babilin-asma-bahceleri>
- <https://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3A-text%3A1999.01.0239%3Abook%3D16%3Achapter%3D1%3Asection%3D5>
- <https://www.worldhistory.org/article/84/herodotus-on-babylon/>
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Medler>
- Antik Dünyanın Yedi Harikası-Peter Clayton & Martin Price
- https://brown.edu/Departments/Joukowsky_Institute/courses/city-festival/1311.html
- <https://arkeofili.com/biri-haric-antik-dunyanin-7-harikasinin-nerede-oldugunu-biliyoruz/>

19.YY OSMANLI-ALMAN DOSTLUĞU BERLİN- BAĞDAT- BASRA DEMİR YOLU PROJESİ

YUSUF HIZLITÜRK
11/D

Bu dönemde Avrupa’da büyük güçler arasında yoğun bir rekabet yaşanıyordu. Osmanlı İmparatorluğu ise zayıflayan konumunu güçlendirmek için denge politikası ile varlığını koruma amacı güdüyordu.

İngiltere kendi sömürgelerinde çıkan sorunlar dışında Rusya’nın giderek büyüyen güneye inme projesini engelleyemeyeceğini anlayınca “Hasta Adam” projesini onaylamak durumunda kalmıştır. Şark Meselesi altında Osmanlı topraklarının paylaşılmasında Rusya’ya Akdeniz’e inme karşılığında Osmanlı ülkesinde serbestlik tanımıştır.

Osmanlı bu şartlarda yüzyıllardır kapitülasyon hakları altında Osmanlı toprakları ve gelirlerini sömüren Fransa’ya da güvenemeyeceğini biliyordu. Bu nedenle Avrupa tarafından dışlanan ve sömürgecilikte arka planda kalan Almanya’nın dostluk ve destek anlaşmalarına olumlu cevap vermiştir.

Bu siyasi ve ticari ilişkiler o kadar ilerlemiştir ki Alman Kralı 2. Wilhelm, İstanbul’u 1889, 1898 ve 1917’de olmak üzere 3 kez ziyaret etmiştir.

II. Wilhelm, Osmanlı'yı destekleyerek İngiltere ve Fransa'nın Orta Doğu'daki etkisini azaltmak istedi. Bu kapsamda Bağdat-Berlin Demir Yolu Projesi gündeme geldi. Almanya, bu demir yolu sayesinde Basra Körfezi'ne kadar ulaşarak İngiltere'nin Hindistan üzerindeki hâkimiyetini tehdit etmeyi amaçlıyordu. Aynı zamanda Almanya, Osmanlı topraklarındaki petrol yataklarına ulaşmak istiyordu. Almanya ile yapılan demir yolu anlaşmalarında demir yolu hattının geçtiği bölgelerde bulunan kaynaklar Almanlar tarafından işletilebilecekti. Bu nedenle demir yolu projesi Anadolu'da sapa ve dağlık da olsa Divriği gibi madenlere sahip bölgeleri de içine alacak şekilde projelendirilmiştir. Bunun bir nedeni de bu demir yolları yapımının çok masraflı olması ve Osmanlı tarafından finans edilememesidir.

Osmanlı ise bu proje ile Anadolu ve Mezopotamya'yı birbirine bağlayarak ekonomik kalkınmayı hızlandırmak istemiştir. Demir yolu, Osmanlı'nın iç bölgelerinin kalkınmasını sağlayacak ve merkeze uzak bölgelerde ekonomik ve askeri katkı sağlayacaktı.

İngiltere ve Fransa, bu projeyi kendi çıkarlarına tehdit olarak görmüştür. Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması nedeniyle proje tamamlanamamıştır. Ancak bu demir yolu hattı, Osmanlı-Almanya ilişkilerini güçlendirmiş, Osmanlı'nın Almanya ile müttefik olarak 1. Dünya Savaşı'na girmesine zemin hazırlamıştır.

Kaynakça:

Kaynak: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3652024>
Onlineburak.com/urun/6144909/alman-imparatoru-2-wilhelm-in-istanbul-ziyareti-1898-anisina-cikartilmis-kart
<https://canakkalemuharebeleri1915.com/makale-ler/konuk-yazarlar/iclal-tunca-orses/386-son-kez-deuschland-uber-alles-kayzer-2->

SSCB'NİN DAĞILIŞI

BATUHAN USLU
11/A

Sovyetler Birliği, 25 Aralık 1991 tarihinde Mihail Gorbaçov'un istifasıyla fiilen dağılmış, 26 Aralık'ta ise 15 cumhuriyetin bağımsızlığının tanınmasıyla resmen sona ermiştir. Bu dağılma, sadece bir devletin sonu değil aynı zamanda siyasi, ideolojik ve ekonomik açıdan büyük bir kırılmanın ifadesidir. Sovyetler Birliği'nin çöküşü, yıllardır biriken sorunların nihai bir patlaması olarak değerlendirilmelidir.

Öncelikle ekonomik faktörler bu sürecin en önemli itici gücü olmuştur. Merkezi planlamaya dayalı ekonomik yapı, küreselleşen ve serbest piyasa temelli dünyada Sovyetler'i rekabet edemez hâle getirmiştir. 1980'lerin ortasında düşen petrol ve doğal gaz fiyatları, ülke gelirlerinin önemli bir kısmını oluşturan enerji ihracatını sekteye uğratmış, hiper enflasyon riski gündeme gelmiştir. Temel ihtiyaç ürünlerine bile ulaşamayan halk, uzun kuyruklarda saatlerce beklemesine rağmen çoğu zaman eli boş dönmek zorunda kalmıştır. Bu tablo, ekonomik sistem sürdürülemez olduğunu açıkça ortaya koymuştur.

Bununla birlikte, ideolojik dönüşüm de dağılma sürecinde etkili olmuştur. Mihail Gorbaçov'un iktidara gelmesiyle birlikte uygulamaya koyduğu glasnost (açıklık) politikası, halkın ifade özgürlüğünü artırma amacı taşıyordu. Bu politika, halkın onlarca yıldır bastırılmış düşüncelerini dile getirmesine olanak sağlamış; Stalin Dönemi'ne ait baskıcı yönetim anlayışı ve uygulamaları ilk kez bu denli açık şekilde tartışılmaya başlanmıştır. Devlet arşivlerinin halka açılması, Komünist Parti'nin geçmişteki uygulamalarına dair eleştirileri güçlendirmiştir. Bu durum, partiye olan güveni zayıflatmış ve çok partili sisteme geçiş yönündeki talepleri artırmıştır.

Sovyetler Birliği'nin çok uluslu yapısı da bir başka kırılma noktasını oluşturmuştur. 15 farklı cumhuriyetten oluşan bu yapı, glasnost ile birlikte geçmişte yaşanan tarihi travmaların yeniden gündeme gelmesine neden olmuştur. Ukrayna'da 1930'lardaki büyük kıtlık, Sovyet-Nazi iş birliği ile Batı Ukrayna ve Baltık ülkelerinin işgali, II. Dünya Savaşı sırasında etnik grupların zorla yer değiştirmeye zorlanması gibi olaylar, milliyetçi duyguların yeniden canlanmasına zemin hazırlamıştır. Bu bilinçlenme süreci, Sovyet kimliğini geri plana iterken yerel kimlik ve bağımsızlık arzularını öne çıkarmıştır.

Tüm bu gelişmelerin ortasında, liderlik tartışmaları da dağılmayı hızlandıran bir diğer etken olmuştur. Gorbaçov, ülkeyi kurtarabilmek adına köklü değişiklikler yapılması gerektiğinin farkındaydı ancak izleyeceği yolun net olmaması ve farklı kesimlerin çelişkili tepkileri süreci zorlaştırdı. Reformist çevreler onu yetersiz bulurken muhafazakâr kesimler ise ülkenin gereksiz şekilde değişime sürüklendiğini savundu. 1991'in Ağustos ayında muhafazakârlar tarafından gerçekleştirilen ancak başarısız olan darbe girişimi, Gorbaçov'un otoritesini sarsmış ve Sovyetler Birliği'nin çözülmesini hızlandırmıştır. Bu girişimin ardından bağımsızlık ilanları peş peşe gelmiş, Kremlin'deki Sovyet bayrağı indirilmiştir.

Sonuç olarak Sovyetler Birliği'nin dağılması, tek bir nedene indirgenemeyecek kadar çok katmanlı bir sürecin sonucudur. Ekonomik iflas, ideolojik dönüşüm, milliyetçi uyanış ve liderlik krizleri bir araya gelerek bu büyük yapının çözülmesine yol açmıştır. Sovyetler'in dağılması, Soğuk Savaş'ın sonunu simgelemekle kalmamış dünya siyasetinde yeni bir dönem açmıştır.

Kaynakça:
Hobsbawm, Eric. The Age of Extremes: The Short Twentieth Century, 1914–1991. Vintage Books, 1994.
Brown, Archie. The Gorbachev Factor. Oxford University Press, 1996.
Suny, Ronald Grigor. The Revenge of the Past: Nationalism, Revolution, and the Collapse of the Soviet Union. Stanford University Press, 1993.
Service, Robert. History of Modern Russia: From Tsarism to the Twenty-First Century. Harvard University Press, 2009.
<https://www.bbc.com/turkce/articles/ce811nqjmj400>

27 ARALIK 1991 DİŞ HABERLER CUMHURİYET-9

Kremlin'den kızıl bayrak indirildi, Sovyet Parlamentosu kendisini feshetti

Gorbaçov gitti, bir dönem bitti

'Tarih affetmez'
Dış haberler bürosu - Moskva'dan gelen haberler...
İstifanım öyküsü
Çocu 4000 kelime öğrenen Boris'in...
Özal'dan Gorb'ye davet
Cumhurbaşkanı Özal, Boris Nişnev'i...
ANKARA (Cumhurbaşkanı Özal) - Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Moskva'da...
ANKARA (Cumhurbaşkanı Özal) - Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Moskva'da...

BİR KIZIN GÖZÜNDEN ATLAR VE BİNİCİLİK DÜNYASI

BERRE NAZ ÇALIŞKAN
11/A

Atlar, ruhları derin ve eşsiz olan varlıklardır. Onlar, insanın iç dünyasına dokunabilen nadir hayvanlardır. Çoğu zaman fark edilmez ama bir at, binicisinin duygularını en ince detayına kadar hissedebilir. Binici üzgünse, gerginse, at hemen o hissi algılar ve ona göre tepki verir. Hani derler ya “At sahibine göre kişner.” işte bu söz tam anlamıyla gerçeği yansıtır. Çünkü at, sahibinin ruh haline göre şekil alır; korkak bir binicinin ruhundaki kaygıyı hissederken cesur bir binicinin güvenini de hissedebilir. Binicilik, sadece bir spor değil bir anlamda bir dans gibidir. Cesur ve kararlı olabilmek, bir atla uyum içinde olmanın sırrıdır. Kararsızlık, her zaman kayıplara yol açar. Hele engel atlamada, bu kayıplar daha da büyük olabilir. Bir adımda bir anlık tereddüt, hem atı hem de biniciyi bir ömür boyu etkileyebilir. Fakat buna rağmen çoğu insan, biniciliği dışarıdan “sadece oturmak” olarak görür. Oysa at, sadece bir yol arkadaşı değil, aynı zamanda binicinin en yakın arkadaşıdır.

Engel atlamak, sadece atın işi değildir. Binici atın ritmini, temposunu, nerede nasıl bir adım atacağını da belirler. Bir at, devasa vücuduyla bile bir çocuğun zihnini taşır. Küçük bir ses, beklenmedik bir hareket, ona korku verebilir. Bu yüzden atlar, binicilerinden güven isterler. Bu güven, her şeyin temelidir. Binici, atına güven verir ve at da ona geri döner. Güven kaybolduğunda ise işler değişir. Bir atın kalp kırıklığı, bir insanınkinden farksızdır. Ama sevgiyle, sabırla, cesaretle o kaybolan güven yeniden kazanılabilir ve bazen asla düzelmeyecek sandığınız bir at, günün birinde bir yıldız gibi parlamaya başlar.

Binicilik, sadece iki varlık arasındaki bir uyumun dansıdır; bir insan ve bir at, birbirlerinin ruhuna dokunurlar. Bu yüzden binicilik, diğer sporlarla karşılaştırılmaz. Binici, yalnızca bir sporcudan daha fazlasıdır. O bir ruhu okur, bir kalbi hissedebilir. At bazen binicisinin ruh halini, bazen de kendisinin ruh halini yansıtır. Bir atla yarışmak, yalnızca fiziksel bir mücadele değildir; bir kalbin derinliklerinde, bir duygunun yansımada yarışmaktır. Bazen binicinin moralini bozan bir gün bazen de atın ruh halindeki eksiklik, bir yarış sezonunu kaybettirebilir. Ama bazen de her şey mükemmel bir uyum içinde gerçekleşir.

Bir insanın 600 kiloluk bir varlığa hükmetmesi, ona kendisini güçlü ve özgüvenli hissettirir. Binicilik, içsel bir güçlenme yolculuğudur. Atın kalp atışlarını hissetmek, onun ruhunu hissetmek, gerçekten de bir insanı özgürleştirir. Binicilik, görüldüğünden çok daha derin ve karmaşıktır. Her hareketin, her duygunun bir anlamı vardır. Her terim, bir anlam taşır. Bu spor, dışarıdan basit gibi görünse de aslında bir ömür boyu sürecek bir anlayış gerektirir.

İşte, bu yüzden atlarla yapılan spor, hiçbir zaman bir robotun yapabileceği bir şey olmayacaktır. Çünkü robotlar duyguyu, hissiyatı, kalbin ritmini anlamazlar. Binicilik, kalpten kalbe yapılan bir spordur ve bu kalbin ritmini sadece gerçek bir at, gerçek bir binici hissedebilir.

EN SPORCUNUN
EVİK AYNI ZAMANDA
KLISINI SİRİM

RÖNESANS BİLİM İNSANLARI VE YAPILAN ÇALIŞMALARIN REFORMA ETKİSİ

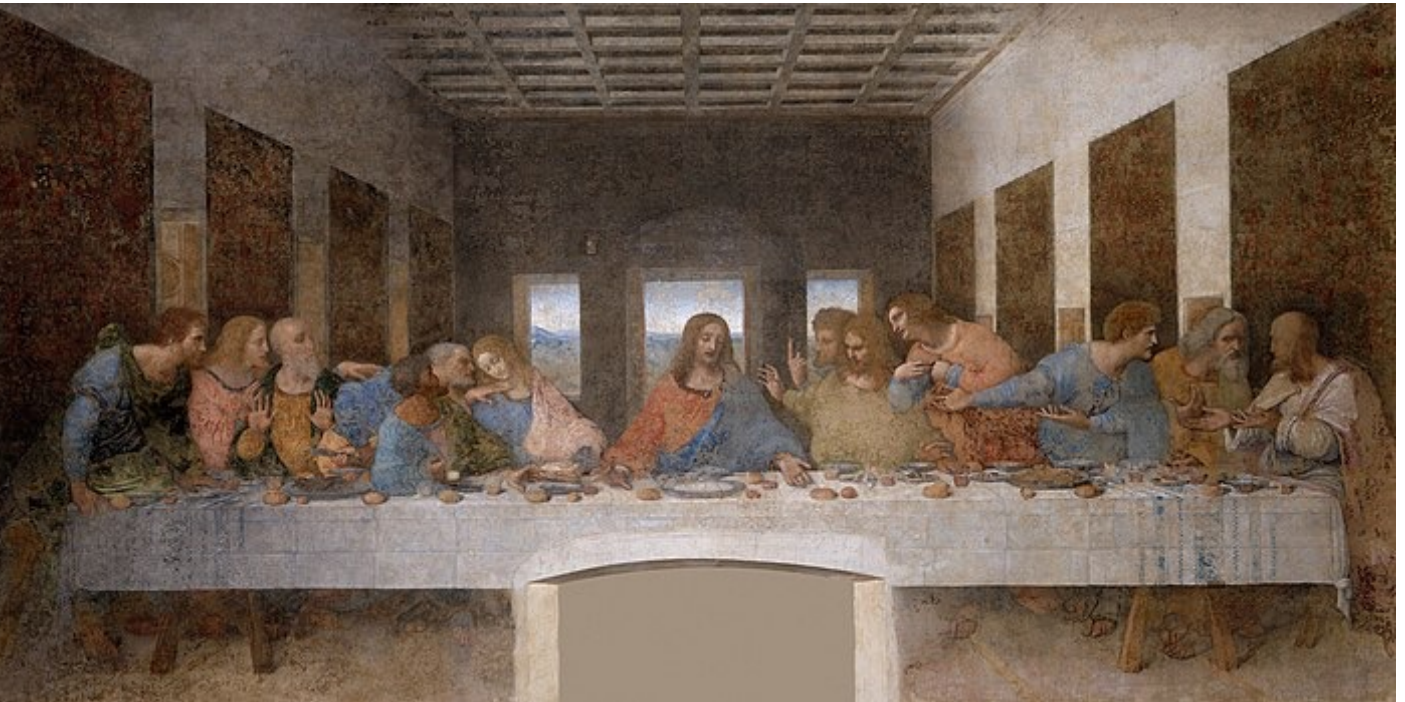

DENİZ CİDDİ
10/A

Orta Çağ'da Avrupa; feodalite ile yönetilen kiliselerin okullara, insanlara ve ülke yöneticilerine bile kurduğu üstünlük sayesinde özgür düşüncenin gelişmediği, skolastik düşüncenin hâkim olduğu bir dönemdi. Bu dönemde halkın dini duyguları sıkça kötüye kullanılmış, bilimsel düşüncelere karşı kilisenin dayattığı yanlışlar sorgulanmamış, sorgulansa da karşılığında idam ve cadı ilan edilme gibi ağır cezalar verilerek doğruları savunanların susturulması sağlanmıştır. Avrupa'da şehir devletlerinin hâkim olması nedeniyle papazlar buldukları bölgedeki otoritelerden bağımsız olarak kendi isteklerine göre kararlar almış ve bunları halk üzerinde uygulamıştır.

Rönesans; Yeni Çağ'ın başlamasıyla Avrupa'da edebiyat, güzel sanatlar ve bilim alanlarında ortaya çıkan yenilikleri tanımlayan bir terimdir. Rönesans'ın İtalya'da başlamasının başlıca nedenleri arasında, İtalya'nın Papa'nın merkezi olması ve güçlü bir din ve kültür merkezi olarak kabul edilmesi, İstanbul'dan ayrılıp İtalya'ya gelen bilim insanlarının Eski Yunan eserlerini öğretmeleri ve oradaki güçlü burjuva sınıfının sanat faaliyetlerini desteklemesi sayılabilir. Rönesans'ın ortaya çıkmasında rol oynayan faktörler arasında matbaanın, kâğıdın ve pusulanın Haçlı Seferleri ile Avrupa'da yaygınlaşması; okuma yazma oranlarının artması ve coğrafi keşiflerle zenginleşen denizci devletlerdeki burjuva sınıfının sanatı desteklemesi yer almaktadır. Ayrıca, İstanbul'dan İtalya'ya göç eden bilginler, Eski Yunan eserlerini öğretmiş ve bu durum halkın bilimsel gelişmelere ve edebiyata olan ilgisini artırmıştır. Eserlerle geniş düşünmeye başlayan halk, kilisenin yalanlarına ve dolandırıcılıklarına son vermek istemiştir. Bu aydınlanma süreci, Martin Luther'in 95 Tezi'ni Şato Kilisesi'nin kapısına asmasıyla halkın kiliseye karşı isyanını ve ayaklanmalarını başlatmış, Reform Hareketi'nin temelini atmıştır.

Rönesans Dönemi, bilim insanlarının ve sanatçıların önemli katkılarıyla şekillenmiştir. Galileo Rönesans Dönemi'nde yaşamış ve fiziğin kurucusu olarak kabul edilen bir bilim insanıdır. Galileo, teleskobu bilimsel çalışmalar için kullanan ilk kişiydi. Dünya'nın yuvarlak olduğunu ve merkezde olmadığını, aslında merkezde Güneş'in bulunduğunu savunmuş; Kopernik'in evren modelini desteklemiş ve Jüpiter'in bazı uydularını ve Güneş lekelerini gözlemlemiştir. Özellikle Kopernik'in Dünya hakkındaki düşüncelerini savunması nedeniyle Roma Katolik Kilisesi ile ciddi anlaşmazlıklar yaşamış ve hayatının son sekiz yılını ev hapsinde geçirmiştir. Ancak araştırmalarından vazgeçmemiştir.

Leonardo da Vinci, Yüksek Rönesans stilinin kurucusu olarak kabul edilir. Ressam, heykeltıraş, doğa bilimci, mimar ve yazar gibi birçok farklı alanda önemli çalışmalar yapmıştır. Mona Lisa ve Son Akşam Yemeği tabloları en bilindik eserlerindedir. 1503 yılına kadar din, matematik, Orta Çağ ve Rönesans tıbbi konularını kapsayan kişisel bir kütüphane kurmuş, Vitruvius Adamı adlı eskizi büyük ilgi görmüştür. Vitruvius'un insan vücudunun oranlarıyla mimari oranlar arasında bir ilişki olduğunu savunduğu görüşünden ilham alarak matematiksel oranlar üzerinde çalışmalar yapmıştır. Bu çalışma, insan-evren ilişkisini sembolize eden bir metafor olarak değerlendirilmektedir ve Rönesans'ın sembolik anlam taşıyan eserlerinden biridir.

Hümanist düşünürlerden Desiderius Erasmus, Rönesans'taki önemli figürlerden biridir. Erasmus, dini bölünmeyi engellemeye çalışmış ve Reform Hareketleri'ne katılmamıştır. Toplumda huzur ve güven ortamının oluşmasının önemine inanan Erasmus, eski metinleri çevirerek hayata döndürmüş ve eğitimde reforma önem vermiştir. Bu çalışmaları sayesinde okuma yazma oranı artmış, reformcuların etkili konuşmalar yapabilmesi için zemin hazırlamıştır. Erasmus'un amacı doğrudan dini reform yapmak olmasa da dolaylı yoldan gelişmelere önemli katkılarda bulunmuştur.

Avrupa'daki kiliseler, günahları affettirmek için cennetten arsa satışı gibi uygulamalarla halkın dini duygularını sömürmüş ve büyük bir para tuzağı oluşturmuştur. Bu durumu fark eden Martin Luther, kiliseye giderek cehennemin satılık olup olmadığını sormuş, olumlu yanıt alınca gereken parayı ödemiş ve halkı bir duyuru yaparak "Bundan sonra cehenneme gitmek yok, çünkü orası kapalı" demiştir. Bu olay ne kadar şehir efsanesi olarak nitelendirilebilecek bir hikâye olsa da kilisenin yalanlarını ortaya çıkarmak için etkili bir yöntem olduğu açıktır. Bu olayın ardından Protestanlık mezhebi doğmuş, insanlar Tanrı ile aralarına rahip girmeden, her Hristiyan'ın bir rahip olabileceği görüşünü savunmuştur.

Sonuç olarak, Coğrafi Keşiflerle başlayan gelişmeler ve ardından Rönesans'ın insanlar üzerindeki etkileri, Reform hareketinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu süreçte bilim insanları, sanatçılar ve düşünürler bir arada çalışarak, büyük fedakârlıklar ve riskler alarak toplumsal değişim için önemli katkılarda bulunmuşlardır.

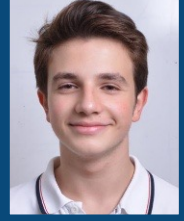
Kaynakça:

<https://ronesans-ve-reform.nedir.org/>
<https://www.britannica.com/event/Reformation>
<https://www.oxfordbibliographies.com/display/document/obo-9780195399301/obo-9780195399301-0166.xm>
<https://www.oxfordbibliographies.com/display/document/obo-9780195399301/obo-9780195399301-0151.xml>
<https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-18002/leonardo-da-vinci/>
<https://nek.istanbul.edu.tr/ekos/TEZ/41052.pdf>
<https://www.dervirgul.com/analiz-yorum/bir-sehir-efsanesi-cehennemi-satin-alan-adam/44264/>

YENİ OSMANLILAR İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİ

EFEKAN YAVAŞ
11/A

Osmanlı Devleti'nin Dağılma Dönemi'nde ortaya çıkan İttihat ve Terakki Cemiyeti, tarih sahnesine girebilmiş pek çok ismi içinde bulundurur. Buna örnek olabilecek bazı isimler başlıca: Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü, Fevzi Çakmak, Celal Bayar, Ziya Gökalp, Enver Paşa şeklinde sıralanabilir. Ancak bu kadar tarihi figürün içinde bulunduğu bu cemiyetin asıl amacı neydi? Cemiyet nasıl kuruldu ve tarih sahnesinde nasıl bir rol oynadı? Cemiyetin kuruluş ideolojisi, Tanzimat Dönemi'nde (1839-1876) toplumu etkilemiş birtakım yazarlar -Namık Kemal, İbrahim Şinasi gibi isimler- tarafından ortaya atılmıştır. Değerli sanatçılarımız; adalet, hak, hukuk, milliyetçilik gibi kavramları topluma empoze etmiş ve bu etki Osmanlı halkında bir hareketlenme başlatmıştır. Ancak II. Abdülhamit Dönemi'nde girilen "İstibdat" yani "Baskı ve Kontrol" yıllarında Tanzimat Dönemi'nde filizlenmeye başlamış bu fikirler durdurulmuştur. Böyle bir baskı altına giren yenilikçi kesim ya sürgün edilmiş ya da fikirlerini gizlice korumaya devam etmiştir. Bunun sonucu olarak II. Abdülhamit'in sıkı ve baskıcı yönetiminden hoşnut olmayan beş tıbbiyeli öğrenci (resimde görülen öğrencilerdir, bakınız) 21 Mayıs 1889 tarihinde "İttihadi Osmani" örgütünü gizli bir şekilde kurmuştur. Örgütün kuruluşundaki ilk amaç, "Kanun-i Esasi"yi (Anayasayı) yürürlüğe koymak ve Meşrutiyet'i (yönetimin hem bir hükümdarın hem de yasaların ve seçilmiş bir parlamentonun elinde olması) ilan etmektir. Bahsettiğimiz amaçlarla doğan örgüt, İstanbul'da hızla yayılıp büyümeye başlar.

1892 yılına kadar istikrarlı bir şekilde büyüyen İttihadi Osmani Cemiyeti, öylesine genişlemiştir ki cemiyetin varlığına dair haberler, II. Abdülhamit'in kulağına kadar varmıştır. Ancak padişah, cemiyetin bazı üyelerini sorguya çekmek veya tutuklamak dışında çok büyük bir önlem almamıştır.

1895 yılında ise cemiyete sonradan katılan ve bu dönemde Fransa'da bulunan Ahmet Rıza Bey, "Meşveret" isimli bir gazete çıkartmıştır. Böylece kendisi, ittihatçıların ideolojilerini yaymakta Osmanlı sınırları ile yetinmemiş ve Avrupa ülkelerinde de bir bilinç uyandırmıştır. İttihatçılığın Avrupa'ya yayan Ahmet Rıza Bey, cemiyetin adını "İttihat ve Terakki" yani "Birlik ve Yükselme" olarak bugünkü bildiğimiz haline getirmiştir. Aynı yılın 30 Eylül gününde İstanbul'da yapılan bir Ermeni protestosunun çatışma halini almasıyla toplam 120 asker ve 172 Ermeni hayatını kaybetmiştir. İttihatçılar ise bunu hükümete karşı çıkarabilecekleri bir ayaklanma olarak görmüş ve halkı ayağa kaldırmaya çalışmıştır. İttihatçıların halkı bir ihtilale sürüklemeye çalıştığını gören padişah, bu cemiyetin üyelerine sürgün üstüne sürgün vermiştir.

Fransa, Almanya, Mısır gibi ülkelere sürülen cemiyet üyeleri, art arda Avrupa'nın belli başlı yerlerinde yeniden örgütlenip hükümet karşıtı gazeteler ve haberler yaymaya devam etmiştir. Defalarca kez bunu durdurmaya çalışan hükümet ise sonunda cemiyet üyelerini vatandaşlıktan çıkartmakla tehdit etmiş ve böylece İttihat ve Terakki Cemiyeti uzun bir süre boyunca dağılmıştır, ancak bu bir son değildir! 1904 yılında Meşrutî-Monarşik yönetilen Japonya ve Rusya arasında geçen savaşta Japonya'nın galip gelmesi, Osmanlı İmparatorluğu'nun topraklarında bulunan küçük cemiyetlerin ve eski cemiyet üyelerinin üzerinde bir etki yaratmıştır. Bu etki sayesinde 1906 yılında İttihatçı-Osmanlı bir ideolojiye sahip olan ve Talat Paşa tarafından kurulmuş "Osmanlı Hürriyet Cemiyeti" kendisine üye bulmaya ve büyümeye başlamıştır. Ayrıca aynı dönemde Suriye, Şam'da bulunan ve Mustafa Kemal'in de içinde bulunduğu "Vatan-Hürriyet Cemiyeti" yavaş yavaş genişlemeye başlayan Osmanlı Hürriyet Cemiyeti'ne katılmıştır. Kısa bir süre sonra ise birleşmiş cemiyet, eski gücünü yitirmiş (ancak dirilecek olan) İttihat ve Terakki Cemiyeti'yle birleşmiş ve İttihatçılık yeniden doğmuştur!

1908 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti bir ihtilal başlatmak amacıyla Balkanlarda çalışmalara başlamıştır. Bunu işiten padişah (Bu dönemde padişah halen II. Abdülhamit'tir!) durumu araştırmak için Balkanlara birtakım devlet adamları göndermiştir. Bunu gören İttihatçılar, başarısız bir suikast girişimine başvurmuşlar ve ardından Enver Paşa'nın önderliğinde cemiyet, Balkan dağlarında bir iç isyan başlatmıştır. Günler geçtikçe Balkan topraklarının farklı yerlerinde bu isyan artarak devam etmiştir. Buna dayanamayan II. Abdülhamit, II. Meşrutiyet'i (23.07.1908) ilan etmek zorunda kalmıştır.

II. Meşrutiyet ile birlikte meclis yeniden açılmıştır. Mecliste İttihatçıların fazla olması sebebiyle İttihatçı yanlı olan Kamil Paşa sadrazamlığa seçilmiştir. Ancak İttihatçı bir sadrazamın seçilmesine rağmen bu yıllarda kaynayan Balkanlarda herhangi bir çözüm yolu öne sürülmemiştir. Bunun yanında monarşi taraftarı bazı gazete yazarları, gizemli bir şekilde suikastlere uğramaya başlamıştır. Bu nedenlerden dolayı padişah ve monarşi taraftarları 13 Nisan 1909'da öfkeyle Yıldız Sarayı'na doğru yol almış ve "31 Mart Vakası" (Hicri takvim kullanıldığından dolayı ismi budur) olarak adlandırılan bir isyan başlamıştır. "Hareket Ordusu" isimli bir ordu (içinde İttihatçılar da bulunur), çıkan isyanı bastırmıştır ancak ardından ordunun kendisi bu sefer Yıldız Sarayı'na yönelmiştir. Böylece Hareket Ordusu; sarayı askerlerle sarmış, sıkıyönetim ilan etmiş ve II. Abdülhamit'i tahttan indirmiştir. Tahta V. Mehmet Reşat getirilmiş ve Kanun-i Esasi'nin (Anayasanın) maddelerine meclis üyelerinin lehine olacak değişiklikler yapılmıştır.

Mecliste yüksek mevkili devlet adamları ile yetenekli subaylar bulunuyordu ve İttihat ve Terakki Cemiyeti artık küçümsenemeyecek bir boyuta gelmişti. Buna rağmen cemiyet, içerisinde bir türlü birlik sağlayamıyor ve meclis içinde muhalif kesimler oluşmaya başlıyordu. Çalkantılı geçen bu dönemde, ne bir iç ne de bir dış sıkıntı halledilebiliyordu. Bu kargaşayı yararına kullanan İtalya, Trablusgarp'ı işgal etmiş (1912) ve adaları yeni yeni bombalamaya başlamışken bu pastadan pay almak isteyen Arnavutlar ise Balkanlarda bir isyan çıkartmıştı. Ancak asıl çöküntü I. Balkan Savaşı'nda olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu, bu savaşta Avrupa'daki topraklarının %83'ünü kaybetmiştir! Durumdan anlaşıldığı gibi acilen bir şeyler yapılması gerekiyordu.

Bunu gören ve ilk adımı atan Enver, Talat ve Cemal Paşalar; İttihat ve Terakki Cemiyeti'ndeki muhalif kesime bir silahlı baskın düzenlemiş ve kontrolü ele geçirmiştir. Böylece kontrol daha iyi sağlanmış ve (az da olsa) devlet yeniden düzene girmeye başlamıştır. II. Balkan Savaşı'nda bir miktar toprak (Edirne ve Kırklareli) elde edilmiştir.

Ancak bunun da pek bir yararı dokunmamış ve Enver Paşa kendi Alman hayranlığı yüzünden padişaha ve meclise danışmadan Almanya ile gizli bir antlaşma yapmıştır. Böylece Osmanlı, I. Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri'nin yanında yer almış ve ağır toprak kayıplarına uğramıştır. Savaşın ardından Damat Ferit hükümeti İttihat ve Terakkiciliği yasaklamış ve küçük bir örgüt olarak başlayan ancak son dönemlerinde bir fırka haline gelen cemiyet 1918 yılında dağılmıştır.

Kaynakça:

<https://www.indyturk.com/node/235651/t%C3%BCrki%C3%87yeden-sesler/ii-abd%C3%BClhamitten-i%C3%87ttihat-ve-terakkiye%E2%80%A6-yenilgiler-tarihi>
<https://millidusunce.com/ittihat-terakki-ve-aturk/>
<https://www.altayli.net/osmanli-ittihat-ve-terakki-cemiyeti.html>
<https://tr.pinterest.com/pin/406309197627250741/>
<https://www.akademiktarihtr.com/31martvakasi/>
https://www.tbmm.gov.tr/kutuphane/siyasi_partiler.html

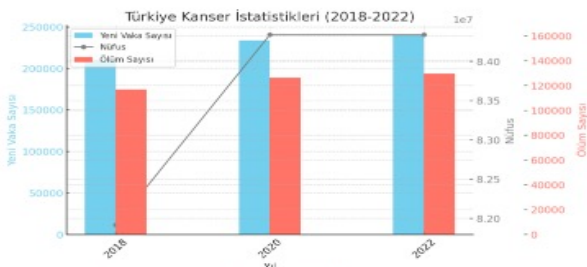

HEP BİRLİKTE KANSERE KARŞI DAHA GÜÇLÜYÜZ!

“Kanserle mücadele sadece hastaların ve sağlık çalışanlarının değil, tüm toplumun ortak sorumluluğudur.”

Kanser, günümüzde modern dünyanın en büyük sağlık tehditlerinden biri olarak milyonlarca insanın hayatını derinden etkilemektedir. Hem fiziksel hem de psikolojik anlamda büyük yıkımlara yol açabilen bu hastalık, sadece bireyleri değil, toplumları da derinden sarsmaktadır. Ancak, kanserle mücadele yalnızca tedavi süreciyle sınırlı kalmamakta, sağlıklı yaşam alışkanlıklarının benimsenmesi bu hastalığın önlenmesinde ve tedavisinde kritik bir rol oynamaktadır. Kanserinin gelişiminde genetik faktörlerin yanı sıra çevresel etkenler de önemli bir yer tutar. Sigara içmek, sağlıksız beslenmek, hareketsizlik, aşırı alkol tüketimi ve stres gibi faktörler kanser riskini artırır. Özellikle sigara, akciğer kanserinin başlıca nedenidir ve dünya genelinde milyonlarca insanı etkileyen bu hastalığın en yaygın sebebidir. Alkol ise ağız, boğaz, karaciğer ve meme kanseri gibi pek çok kanser türünün gelişimine katkı sağlar. Sağlıksız beslenme alışkanlıkları da kansere zemin hazırlayabilir; işlenmiş gıdaların aşırı tüketimi, düşük kaliteli yağlar ve yüksek şeker oranı, vücutta iltihaplanmaya ve hücrelerde bozulmalara yol açarak kanserin gelişmesine neden olabilir.

2020 yılında Türkiye'nin nüfusu 84.339.067 olarak kaydedilmişken, yıllık yeni kanser vaka sayısı 233.834 ve kansere bağlı yaşam kaybı sayısı 126.335 olarak bildirilmiştir. Bu veriler, 2018 yılına kıyasla artış göstermektedir. Türkiye nüfusu 81.916.866 iken, yeni vaka sayısı 210.537 ve kansere bağlı yaşam kaybı sayısı 116.710 olarak kaydedilmiştir. DSÖ ve GLOBOCAN tarafından yayınlanan 2022 yılı verilerine göre Türkiye'de 2022 yılında 240.013 kişi kanser tanısı almış. 129 672 (%25.2) kişi hayatını kaybetmiştir.

Kaynak: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-istatistikleri>
<https://gco.iarc.who.int/media/globocan/factsheets/populations/792-turkiye-factsheet.pdf>

EVREN ÇİÇEKÇİ
HAZ/ B

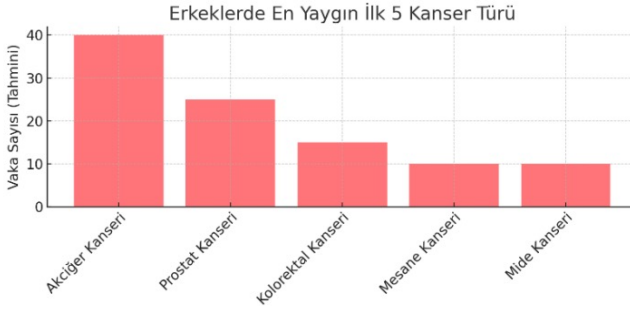

Türkiye’de en sık görülen ilk beş kanser türü sırasıyla akciğer kanseri, meme kanseri, kolorektal (kalın bağırsak) kanseri, prostat kanseri ve tiroid kanseridir. Bu beş kanser türü, tüm kanser vakalarının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Tütün mamullerinin kullanımı, akciğer kanseri başta olmak üzere birçok kanser türünün oluşumunda önemli bir rol oynamaktadır. Tütün kullanımı, erkeklerde görülen kanserlerin en az %40’ının arkasında yatan temel sebeplerden biridir. Bu bağlamda, tütünlü mücadele, kanserle savaşın en ön saflarında yer almaktadır.

Kanserle mücadelede en etkili savunma sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemekle mümkündür. Doğru beslenme, düzenli egzersiz, yeterli uyku, stres yönetimi ve zararlı alışkanlıklardan kaçınmak gibi faktörler sağlıklı yaşamın temel bileşenleridir. Özellikle dengeli bir beslenme, kanserle mücadelede en önemli unsurlardan biridir. Taze meyve ve sebzeler, antioksidanlar bakımından zengin gıdalar, lifli besinler ve sağlıklı yağlar kanser riskini azaltmaya yardımcı olur. Kırmızı etin ve işlenmiş gıdaların sınırlı tüketimi, sağlıklı bir diyeti destekler. Düzenli egzersiz yapmak, vücudun bağışıklık sistemini güçlendirir, metabolizmayı hızlandırır ve kanser riskini azaltır. Fiziksel aktivite, kilo kontrolünü sağlamak için önemlidir ve obezite gibi kanser riskini artıran faktörlerin önlenmesine yardımcı olur. Yeterli uyku almak, stresle başa çıkmak ve mental sağlığı güçlendirmek de kanserle mücadelede hayati rol oynar. Erken teşhis, kanserin tedavisinde başarı oranını artıran en önemli unsurlardan biridir. Kanser erken evrelerde tespit edildiğinde tedavi süreci daha başarılı ve daha az zorlayıcı olabilir. Bu nedenle düzenli sağlık kontrolleri ve tarama testleri, kanserle mücadelede önemli bir yer tutar. Kadınlar için meme kanseri, rahim ağzı kanseri taramaları; erkekler için prostat kanseri kontrolleri gibi testler, kanserin erken evrede tespit edilmesine yardımcı olabilir. Sağlık kuruluşları, okullar, medya organları ve sivil toplum kuruluşları, kanserin risk faktörleri hakkında bilinçlendirme faaliyetleri yürüterek toplumda erken teşhis ve sağlıklı yaşam konusunda farkındalık yaratmaktadır.

Bu noktada, Onkoday Derneği gibi sivil toplum kuruluşlarının rolü önem kazanmaktadır. Onkoday Derneği, kanser hastası bireylerin ve ailelerinin yanlarında olarak, tedavi süreçlerinde onlara hem psikolojik hem de fizyolojik destek sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, sağlıklı yaşam alışkanlıklarının benimsenmesi ve toplumsal farkındalık yaratılması konusunda büyük bir sorumluluk üstlenmektedir. Dernek, düzenlediği eğitim seminerleri, atölye çalışmaları ve sosyal etkinliklerle bireylerin hayat kalitelerini artırmaya yönelik projeler üretmektedir. Bu faaliyetler, kanser tedavisi gören bireylerin moral bulmasına yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda sağlıklı yaşam biçimlerinin benimsenmesini teşvik ederek toplumda olumlu bir etki yaratır. Ayrıca, Onkoday Derneği'nin yürüttüğü projeler, kanserle mücadelede sıkça karşılaşılan yalnızlık hissini azaltmaya yardımcı olur ve toplumsal dayanışmayı artırır. Dernek, sağlık alanında çalışan uzmanlar, gönüllüler ve destekçileriyle iş birliği yaparak, kanserle mücadelede toplumun tüm kesimlerini bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

Sonuç olarak, kanserle mücadele sadece tıbbi bir konu değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi meselesidir. Sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemek, düzenli sağlık kontrolleri yaptırmak ve kanserin risk faktörlerine karşı dikkatli olmak, bu hastalığa karşı alınabilecek en güçlü önlemlerden biridir. Onkoday Derneği gibi sivil toplum kuruluşları, sağlık alanındaki uzmanlarla birlikte, kanserle mücadelede önemli bir köprü görevi görmekte ve sağlıklı yaşam kültürünü yaymak için büyük bir sorumluluk üstlenmektedir. Toplum olarak birlikte hareket ederek, sağlıklı yaşam hedeflerine ulaşmak yalnızca bireylerin değil, tüm toplumun yararına olacaktır. Kanserlin önlenmesi ve tedavi edilmesinde atılacak her adım, geleceğimizi daha sağlıklı ve güvenli kılacaktır.

Kaynak: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-istatistikleri>

Kaynak: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-istatistikleri>

COĞRAFİ KEŞİFLERİN AMERİKA VE AVRUPA'YA SOSYAL, SİYASAL VE EKONOMİK ETKİLERİ

YAĞMUR TOKATLI
10/C

15. yüzyılın sonlarından itibaren Avrupa'da meydana gelen Coğrafi Keşifler, dünya tarihinde dönüm noktası oluşturan siyasi, ekonomik ve kültürel dönüşümlere zemin hazırlayan önemli bir süreçtir. Bu keşif hareketleri, Portekiz ve İspanya öncülüğünde başlamış daha sonra İngiltere, Hollanda ve Fransa gibi diğer Avrupa devletlerinin katılımıyla küresel bir nitelik kazanmıştır. Söz konusu keşifler, yalnızca yeni coğrafyaların bulunmasıyla sınırlı kalmamış; Avrupa'nın dünya üzerindeki gücünü pekiştirmiş, küresel ticaretin yönünü değiştirmiş ve sömürgecilik sisteminin temelini atmıştır. Avrupa'nın bu keşif hareketlerine yönelmesinde çok sayıda etken rol oynamıştır. Öncelikle, Osmanlı Devleti'nin İpek ve Baharat Yolları üzerindeki denetimini artırması ve bu güzergâhları kullanan Avrupalı tüccarlardan yüksek vergiler talep etmesi, alternatif ticaret yollarının aranmasına yol açmıştır.

Ayrıca Avrupa'da feodal sistemin zayıflaması, şehirleşmenin artması ve ekonomik sistemin dönüşmesi; değerli maden, baharat ve lüks tüketim mallarına olan talebi artırmıştır. Bu gelişmelere paralel olarak pusula, harita ve gemi teknolojilerindeki ilerlemeler, uzun deniz yolculuklarını mümkün kılmıştır. Keşifleri tetikleyen bir diğer önemli faktör ise Katolik Kilisesi'nin Hristiyanlığı yayma arzusudur. Keşfedilen topraklarda yaşayan halkları Hristiyanlaştırma amacı, Avrupalı devletlerin keşifleri dini bir misyonla desteklemelerine olanak tanımıştır. Coğrafi Keşifler sürecinde önemli denizciler öne çıkmıştır. Bartolomeu Dias, 1488'de Ümit Burnu'na ulaşarak Afrika'nın güney ucunu keşfetmiştir. Kristof Kolomb, 1492 yılında Hindistan'a ulaşma amacıyla yola çıkmış ancak Amerika kıtasına varmıştır. Vasco da Gama, Ümit Burnu'nu geçerek Hindistan'a ulaşmış, böylece Doğu'nun zenginliklerine doğrudan erişimi sağlamıştır. Ferdinand Magellan ve Juan Sebastian Elcano tarafından yürütülen sefer ise, dünyanın çevresinin deniz yoluyla dolaşılabilirliğini kanıtlamıştır. Hernán Cortés'in Aztek İmparatorluğu'nu, Francisco Pizarro'nun ise İnka İmparatorluğu'nu fethetmesi, Amerika kıtasındaki sömürgecilik faaliyetlerinin başlangıcını oluşturmuştur.

Keşiflerin Avrupa üzerindeki etkileri çok yönlü olmuştur. Öncelikle, Yeni Dünya'dan gelen tarım ürünleri (mısır, patates, kakao vb.) sayesinde beslenme olanakları artmış, bu da nüfusun hızlı bir şekilde artmasına katkı sağlamıştır. Ekonomik anlamda, değerli madenlerin Avrupa'ya taşınması, ticaretin canlanmasına neden olmuş; Lizbon, Amsterdam ve Londra gibi Atlantik kıyısındaki liman kentleri önemli ticaret merkezlerine dönüşmüştür. Bu gelişmelerin sonucunda tüccar sınıfı güçlenmiş, "burjuvazi" olarak adlandırılan yeni bir sosyal sınıf ortaya çıkmıştır. Feodal sistem zayıflarken ticaret ve sanayi temelli bir ekonomik yapılanma ön plana çıkmış, kapitalizmin temelleri atılmıştır.

Avrupa'nın ekonomik yapısında yaşanan dönüşüm, bankacılık, sigortacılık ve şirketleşme gibi modern finansal kurumların ortaya çıkmasına da zemin hazırlamıştır. Özellikle Hollanda Doğu Hindistan Şirketi gibi ticari girişimler, modern şirket kavramının öncüllerini oluşturmuştur. Ancak bu ekonomik kalkınma, köle ticareti gibi insanlık dışı uygulamaların da yaygınlaşmasına neden olmuştur. Afrika'dan milyonlarca insan köleleştirilerek Amerika'daki plantasyonlarda çalıştırılmış, bu süreç insan hakları açısından ciddi sonuçlar doğurmuştur.

Amerika kıtası, Coğrafi Keşifler'in en çok etkilediği bölgelerden biri olmuştur. Keşifler öncesinde Aztek, Maya ve İnka gibi gelişmiş medeniyetler varlığını sürdürmekteydi. Ancak Avrupalıların gelmesiyle birlikte bu uygarlıklar askeri güç, salgın hastalıklar ve zorla çalıştırma gibi araçlarla yok edilmiştir. Yerli nüfusun büyük bir kısmı, özellikle Avrupa'dan getirilen çiçek hastalığı, kızamık ve grip gibi hastalıklar nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Avrupalılar, kıtanın zenginliklerini sömürerek bölgenin ekonomik yapısını tarım ve madencilığe dayalı bir sömürge düzenine dönüştürmüştür. Şeker kamışı, pamuk ve tütün gibi ürünlerin üretildiği büyük plantasyonlarda, yerli halk ve Afrikalı köleler çalıştırılmıştır.

Keşiflerin ardından Amerika'da Avrupa kültürü ve dili egemen hale gelmiş, yerli halkın inançları ve kültürel mirası büyük ölçüde yok edilmiştir. Katolik misyonerler aracılığıyla Hristiyanlık yayılmış, bu süreç Avrupa'nın sömürge düzenini meşrulaştıran bir araç olarak kullanılmıştır. Avrupa kökenli fakat Amerika doğumlu kişiler (Criollos), Avrupalı asilzadelere göre daha az siyasi haklara sahip olurken, yerli halk ve Afrikalı köleler en alt sınıf olarak konumlandırılmıştır. Böylece, Amerika kıtasında uzun yıllar sürecek olan sosyal eşitsizlik ve ayrımcılık temelleri atılmıştır.

Sonuç olarak, Coğrafi Keşifler yalnızca yeni toprakların bulunması değil, aynı zamanda küresel ekonomik sistemin yeniden yapılandırılması, Avrupa'nın dünya üzerindeki hâkimiyetinin artması ve sömürgecilik düzeninin kurulması gibi köklü dönüşümlere neden olmuştur. Bu süreç, modern dünya sisteminin şekillenmesinde önemli bir rol oynamış, Sanayi Devrimi'ne giden yolu hazırlamıştır.

Kaynakça:

- Blaut, J. M. (1993). Dünyanın Kolonizasyon Modeli: Coğrafi Yayılmacılık ve Avrupa Merkezli Tarih (Çev. A. Yılmaz). New York: Guilford Yayınları.
- Fernández-Armesto, F. (2006). Kâşifler: Keşiflerin Küresel Tarihi (Çev. M. Özdemir). New York: W. W. Norton & Company.
- Gökçe, B. (2015). Coğrafi keşiflerin ekonomik ve sosyal etkileri. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(36), 134-140.
- Koca, S. (2012). Coğrafi keşiflerin Avrupa ve dünya tarihi açısından sonuçları. Tarih Araştırmaları Dergisi, 31(52), 25-44.
- Parry, J. H. (2010). Keşif Çağı: 1450-1650 Arasında Keşif, Kolonileşme ve Yerleşim (Çev. E. Çelik). Londra: Phoenix Yayınları.
- Pomeranz, K. & Topik, S. (2017). Ticaretin Yarattığı Dünya: Toplum, Kültür ve Küresel Ekonomi, 1400-Günümüz (Çev. F. Yıldız). İstanbul: Routledge Yayınları.
- Şahin, M. (2011). Coğrafi keşiflerin sebepleri ve sonuçları. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1), 45-60.

Z KUŞAĞI DİL VE EDEBİYATI

ADA MELİS AKARSU
9/A

Doğum yılları 1997 ile 2010 arasında olan bireyler Z kuşağı olarak adlandırılıyor. Z kuşağının üyeleri; diğer kuşaklar tarafından yaratıcılıkları, farklı mizahi tarafları ve hazırcevaplılıklarıyla bilinirler. Kendim de bir Z kuşağı üyesi olarak rahatlıkla söyleyebilirim ki kendimize has bir dilimiz ve dolayısıyla edebi zevkimiz var.

Bu edebiyattaki kelimeler genellikle birkaç kelimenin kısaltması veya birleşiminden oluşuyor. Ayrıca birçok yabancı dilin etkisiyle de ortaya karışık kelimeler ürettiyor, her türlü durumda kullanılabilir kadar geniş çaplı ve günlük Türkçemizde kullanılmayan terimleri türetebiliyoruz. Farklı türde sokak jargonların olduğu gibi bu kelimeler de Z kuşağı jargonunu oluşturuyor. Her ne kadar çoğu kişi tarafından bu durum yadırgansa da ve bu kelimelerin dilimizde yozlaşmaya sebep olduğu düşünülse de ben bu şekilde düşünmüyorum. Dünyanın her yerinde görülen bu durum neredeyse her ülkedeki gençlikte mevcut. Günümüzde Z kuşağı çocuklarından etkilenen ve çocuklarının kullandığı bu kelimeleri duymaya alışmış ebeveynler tarafından bile kullanılmaya başlanan sözcükler herkesin kelime dağarcığını genişletiyor. Aynı zamanda sosyal medya bu durumun oluşmasında fazlasıyla etkili.

Z kuşağının teknoloji ve sosyal medyaya olan bağlılığı yadsınamaz bir gerçek. Yabancı ülkelerde ortaya çıkan akımları takip eden gençler, bu akımlardaki olayları kendilerine uyarlıyor ve kullanılan kelimeleri anlaşılacak kadar Türkçeleştirerek kendi sözcük ve terimlerini türetiyorlar. Z kuşağı olarak atasözü ve deyimlere dahi yeni anlamlar katmayı başarabiliyoruz.

Bu duruma İngiltere'den bir örnek verelim. Sözlükleri ile ünlü Oxford, her yıl o yıla damgasını vuran bir kelime seçiyor. 2023 yılında karizma anlamına gelen "rizz" kelimesi, 2024 yılında ise beklenmedik bir şekilde, beyin çürümesi seçildi. Yani İngilizcesiyle "brain rot". Böylece Oxford Yılın Kelimesi Ödülü Z kuşağı kelimelerine gitmiş oldu. Dijital dünyanın aşırı etkisini gösteren beyin çürümesi, bir jenerasyonun ruh halini özetledi. Oxford hem güldürdü hem de düşündürdü. Beyin çürümesi, modern çağın zorluklarını mizahi bir dille ifade ediyor. Dijital tüketimin sonuçlarına dair bir uyarı niteliği taşıdığı da yadsınamaz bir gerçek. Bu sözcükleri kullananları kimisi yargılamayı kimisi ise takdir etmeyi seçiyor ancak herkes ister istemez günlük hayatlarında kullanıyor. İlerleyen yıllarda böyle kelimelerin artacağı şüphesiz.

Kaynakça:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Z_Ku%C5%9Fa%C4%9F%C4%B1_jargonu

<https://21yylideri.com/beyin-curumesi-2024-yilinin-kelimesi/>

KORKU TÜRÜ EDEBİYATI

ALİ DEMİR ERTÜRK
9/B

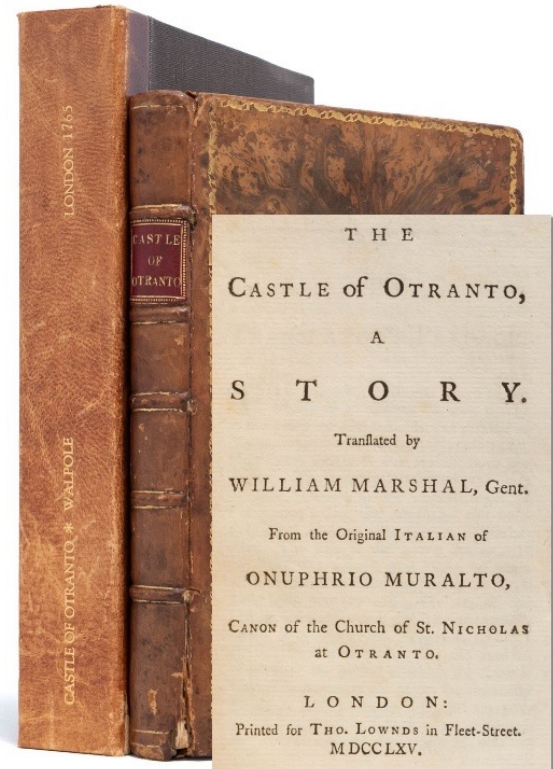
Korku türü edebiyatı, eski dönemlerden beri var olmuş bir edebiyat türüdür ve asıl amacı okurun üstünde çeşitli tekniklerin kullanımı ile korku, tedirginlik ve rahatsızlık gibi hisler uyandırmaktır. Korku edebiyatı içinde hayaletler, vampirler, şehir efsaneleri ve psikolojik korkular gibi unsurlar kullanarak bu duyguları okuyucuya aktarır. Korku edebiyatı dönemin özelliklerini yazarlar tarafından işlenerek daha meraklandırıcı ve gerilimli bir şekilde yansıtılarak kısa sürede ilgi toplamıştır.

İlk korku romanı “The Castle of Otranto” ve bu türü ilk roman formatıyla kullanan yazar ise bu romanın yazarı Horace Walpole. 1764’te ilk olarak isimsiz bir şekilde basılan roman 1765’te özgün bir eser olmasından dolayı çok popüler oldu ve Walpole ismini açıkladı. Otranto Şatosu antik ve modern edebi motifleri bir araya getirir ve bu nedenle ondan önceki örneklerden farklılaşarak çağdaş bir gerçekçilik kurgusu kullanır. Korku edebiyatının birçok alt türü bulunur. Kırsal korkuda olaylar medeniyetten uzak yerlerde geçer ve yerel efsaneler veya batıl inançlar işlenir, bu tür Deliverance (1972), The Evil Dead (1981), Wrong Turn (2003) ve benzeri filmleri kapsar. Kozmik korku bilimkurgu unsurlarını içerir ve kişilerin bilmek istemediği korkunç bir gerçeği öğrenmesi üzerine odaklanır. Okült korku; büyü, şeytan çıkarma, lanetler ve tarikatlar üzerine odaklanır ve bu türe örnek olarak The Exorcist, Constantine (2005) ve Final Destination (2000) gibi filmler verilebilir. Sürreal korku okuyucuyu korkutmaktan çok rahatsız etmeyi amaçlar ve bu türde rüya gibi atmosferler ve gariplik gibi faktörler kullanılır. Psikolojik korkuda karakterlerin korkuları, ruh hali ve yaşadığı psikolojik sorunlar işlenir, gerilim ve korku karakterlerin üzerinden aktarılır. Bu farklı özellikleri olan birçok alt türün var oluşu sayesinde Korku Edebiyatında bir sürü farklı hikâyeler ve anlamlar bulunabilir, bu da Korku Edebiyatına zenginlik kazandırır. Korku edebiyatının temsilcilerinin çoğu bu edebiyata kendi fikirlerini ve görüşlerini katmışlardır. Horace Walpole, ilk korku romanı yazarı olmuş ve bu türü başlatmıştır. Ann Radcliffe korku romanlarında atmosferde ustalaşmıştır. Mary Shelley bilimkurgu ve korkuyu birleştirmiştir. Bram Stoker vampir temasını yaygınlaştırdı ve klasik korku figürü Dracula’yı yarattı. Edgar Allan Poe kısa hikâye türünü kullandı ve psikolojik korkuyu işledi.

H. P. Lovecraft ise kozmik korku türünü kurdu ve bilinmeyene karşı korkuyu başlattı. Dünyanın her yerinden olan bu önemli yazarlar Korku Edebiyatına çeşitlilik ve ilgi kazandırdı bu şekilde Korku Edebiyatı bugünkü haline geldi. Son olarak Türk Korku Edebiyatından bahsedecek olursak bizim duyguları iyi işleme yeteneğimize rağmen korku edebiyatı Türkiye’de geç ve az gelişmiştir. Selim Nüzhet Gerçek, Claude Farrere’nin La Maison des Hommes Vivants adlı 1911 tarihli romanını Ahmet Kâmil takma adıyla yaşadığı döneme uyarladığı “Canvermezler Tekkesi” adlı bir roman kaleme alır ve bu adaptasyon roman bilinen ilk korku eserimizdir. Mehmet Rauf ‘un İhtizar adlı romanı Türk Edebiyatı’nda ilk psikolojik korku hikâyesi olarak kabul edilir. Kısacası dünyada çok büyük bir etkisi olan Korku Edebiyatı Türkiye’de biraz geç gelişerek bizim hareketli ve canlı edebiyatımız arasında çok gelişmemiştir. Ancak son yıllarda yeni ilgilerin ortaya çıkmasıyla ve yeni anlatım şekilleri beraber Türk Edebiyatı’nda da korku türünün gelişimi ve yaygınlaşması mümkün olabilir.

Kaynakça:

https://www.ajjernet.com/journals/Vol_2_No_4_April_2012/16.pdf
<https://www.britannica.com/art/Gothic-novel>
<https://medyagunlugu.com/turk-edebiyatinda-korku/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Horror_fiction#History

ATLAR HAKKINDA BİLİNMEYENLER

BERRE NAZ ÇALIŞKAN
11/A

Yüzyıllardır insanların en yakın dostlarından olan atlar, eskiden savaşlarda ve ulaşım amacıyla kullanılsa da günümüzde spor ve nadir olsa da hala ulaşım amacıyla kullanılırlar. Atlar, tarihteki pek çok kültür ve medeniyetin bir parçası olmuş, insanlık tarihinin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Özellikle savaşlarda, atlı askerler büyük bir stratejik avantaja sahipti ve bunun sayesinde birçoğu zafer kazanmıştır. Zamanla, atların yerini makineler ve araçlar almış olsa da hala birçok spor dalında atlar önemli bir yer tutar. Özellikle binicilik, atlı koşular ve atla yapılan diğer sporlar, hem eğlenceli hem de zorlu aktiviteler olarak karşımıza çıkar. Ayrıca bazı uzak bölgelerde ve kırsal alanlarda atlar, ulaşım ve tarım işlerinde kullanılmaktadır.

Atlar o kadar büyük cüsselerine rağmen çok korkak hayvanlardır. Otçul hayvanlar oldukları için doğaları gereği hep tetiktedirler (avlanma korkusu yüzünden). Yani, atlar bir tehlike sezdiklerinde hemen kaçmaya çalışırlar. Bu, onların hayatta kalma içgüdülerinin bir sonucudur. Hatta uyurlarken bile yere yatıp uyumazlar, çünkü bu, bağırsaklarının dolanmasına neden olabilir. Atların vücut yapısı öyle bir şekilde evrimleşmiştir ki onların %60'ı bağırsaklardan oluşur. Bu durum, onların sürekli tetikte olmalarını sağlayan bir faktördür.

Atlar, REM denilen derin uykuyu hiçbir zaman yatarak yapmazlar. Atların dizlerindeki eklem ve kasların kilitlendiği bir nokta vardır ve bu noktayı kilitleyerek ayakta uyuyabilirler. Bu, onların dinlenmelerine olanak tanıyan, aynı zamanda çevrelerinden gelen tehditlere karşı hızlıca tepki verebilmelerini sağlar. Atlar, biz insanlar gibi derin uykuya, yani REM uykusuna ihtiyaç duymazlar. Bunun yerine daha çok Yavaş Dalga Uykusu (SWS) denilen uykuyu uyurlar. SWS, atların ayakta bile olsalar, bazen yürürken bile uyuyabilmelerine olanak tanır. Yavaş Dalga Uykusu, atların fiziksel ve zihinsel olarak dinlenmelerini sağlar, ancak tamamen derin bir uykuya dalmazlar.

Atlar belki çoğunuzun şaşıracağı üzere regl olabilirler, ancak tabii ki de bizlerin regl döneminden farklıdır. Dişi atlar da üreme dönemlerinde hormon değişiklikleri yaşar ve bu süreçte davranışlarında değişiklikler gözlemlenebilir. Ancak atların regl döneminde dışarıya kanama meydana gelmez. Bu özellik, onların üreme sistemine ait farklı bir biyolojik mekanizmanın sonucudur.

Atlar bizden çok farklı olduğu gibi, bizim gibi renkleri de tam olarak göremezler. Mavi, turuncu ve yeşil tonlarını çok net görebilirken, mor ve kırmızı tonlarını tam olarak ayırt edemezler. Bunun nedeni ise atların gözlerindeki koni hücrelerinin spektrumunun o kadar gelişmiş ve fazla sayıda olmamasıdır. İnsanlar renkleri daha geniş bir spektrumda görebilirken, atlar bunun yerine daha belirgin renkleri tercih eder. Bu durum, onların doğal yaşamlarında daha iyi yön bulmalarını sağlar.

Atlar, sağrılarına kadar görebilirler, yani görüş açıları insanlara kıyasla çok daha geniştir. Sağrı, atların kalçasıdır ve bu geniş görüş açısı sayesinde atlar, etraflarındaki tehlikeleri daha kolay fark edebilirler. Bu özellik, onların hayatta kalma yeteneklerini pekiştiren önemli bir avantajdır. Görüş açılarının genişliği, avcılarının bile dikkatli olmalarını gerektiren bir özellik sunar.

Sonuç olarak, atlar insanların hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Hem tarihi hem de biyolojik açıdan incelendiğinde, atların nasıl evrimleştiği ve insanların hayatındaki rolü hakkında çok şey öğrenebiliriz. Yüksek zekaları, hızları ve uyum sağlama yetenekleri, onları doğal dünyada olağanüstü varlıklar yapar.

Kaynakça:

<https://www.atbilimleridergisi.com.tr/atlar-hangi-renkleri-net-gorur/>
<https://www.durvet.com/how-do-horses-sleep/>
https://www.google.com/search?q=atlar+nas%C4%B1+regl+o-lur&rlz=1C5CHFA_enTR896TR896&oq=atlar+nas%C4%B1+re&aqs=chrome.3.69i-57j33i160l5j33i67114.9829j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8

TÜRKİYE'DE MÜZİK SEKTÖRÜ- NÜN SANATTAN UZAKLAŞMASI

DORA KIRCALI
9/B

Müzik yalnızca bireysel duyguların ifadesi değil aynı zamanda toplumun kolektif bilinç düzeyinin bir göstergesidir. Türkiye’de son yıllarda müzik sektöründe yaşanan değişim, sanatsal niteliklerden uzaklaşmayı ve estetik değerlerin ticarileşmesini beraberinde getirmiştir. Özellikle kalitesiz rap müziğin yükselişi, bu dönüşümün en belirgin yansımasıdır.

Yaşanan değişim yalnızca müzik piyasasına özgü değil, toplumun kültürel yapısındaki genel bir yozlaşmayı gözler önüne sermektedir. Türkiye’de 2000’li yılların başından itibaren müzik sektörü, yapımca merkezli bir anlayıştan tamamen tüketici merkezli bir yapıya evrilmiştir. Bu evrim, sanatsal üretimin piyasa taleplerine bağımlı hale gelmesine yol açmıştır. Sanatçılar yaratıcı özgünlükten çok dijital platformlarda “en çok tıklanan” olabilecek şarkılar üretmeye yöneltildiği için bu da üretimde kalite ve derinlik kaybına sebep olmuştur. Türkiye’de rap müzik, 1990’lı yıllarda Cartel gibi gruplarla başlayan bir protest ve kimlik arayışının ifadesi olmuştur. Ancak 2010 sonrası dönemde ana akım rap müzik hızla ticarileşmiş, toplumsal meselelerden kopmuş, bireysel hazlar ve tüketim kültürü temalarına yönelmiştir. Türkiye’de popüler rap şarkılarında madde kullanımı, alkol tüketimi ve lüks yaşamın yoğun bir şekilde teşvik edildiğini belirtmektedir.

Bu içeriklerin, özellikle genç dinleyici kitlesinde madde bağımlılığı ve sorumsuz yaşam tarzı algısını normalize ettiği ifade edilmektedir. Bu ne olduğu belirsiz şarkılarda sıkça karşılaştığımız “uyuşturucu/madde kullanımı”, “alkol tüketimi”, “anlık hazlara yönelim”, “kadın aşağılama” temaları, biz gençlerin gerçeklik algısında ciddi yıpranma yaratmaktadır. Bu yıpranma, yalnızca bireyi değil toplumun değer yargılarını da zayıflatır. Gültekin (2020) ve MESAM (2021) raporlarında, Türkiye’de genel kültürel tüketim alışkanlıklarının da hızlı, yüzeysel ve kısa süreli içeriklere yöneldiği vurgulanmaktadır. Kitap okuma oranlarının düşmesi, nitelikli tiyatro ve sanat etkinliklerinin seyirci bulmakta zorlanması, bu dönüşümün diğer boyutlarıdır. Toplumun beklentisi, sanattan ziyade eğlence ve tüketim odaklı hale gelmiştir. Toplum, hızlı tüketim kültürünün kolaylığına alışarak sanatın sabır ve emek gerektiren doğasına yabancılaşmıştır. Bu yozlaşma sürecinin önüne geçilemezse Türkiye’de sanat üretimi tamamen tüketime ve geçici “trendlere” bağımlı bir endüstri haline gelecektir.

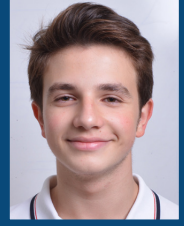
Kaynakça:

- Emrah Türedi (2019). Türkiye’de Rap Müziğin Tarihi ve Gelişimi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(1), 85-104.
Ruhi Su Gültekin (2020). Türkiye’de Popüler Kültür ve Müzik Tüketimi. Marmara Üniversitesi Yayınları.
Barış Özkul (2021). Rap Müzik ve Gençlik Alt kültürleri: Türkiye Örneği. Akdeniz Üniversitesi Yayınları.
MESAM (2021). Türkiye Müzik Endüstrisi Raporu 2021. Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği.
<https://yasamoykusu.com/biyografi/cartel>

II. MAHMUT DÖNEMİ VE OSMANLI'DA MODERNLEŞME

EFEKAN YAVAŞ
11/ A

Osmanlı İmparatorluğu'nun Dağılma Dönemi'nde ortaya çıkan, bazılarının göre "Gavur" ve diğerlerine göre "Devrimci" şeklinde nitelendirilen ve tarihçiler tarafından üzerinde çok durulmuş bir padişattır II. Mahmut (1785-1839). Kendisi yaptığı yenilikçi adımlarla tanınmış ve kendi dönemindeki gelişmiş medeniyetleri örnek almaya çalışan bir sultandır. Kişilik özellikleri olarak zayıf yapılı, yumuşak huylu, sara illeti olan (Epilepsi hastalığı) ancak son derece azimli, hırslı ve dinamik yapılı birisidir. Peki II. Mahmut'un dinamik ve yenilikçi yapısı ona ve devletine ne gibi adımlar attırmıştır?

DÖNEMİN ÖNEMLİ SİYASİ OLAYLARI VE SAVAŞLAR

Sultan II. Mahmut Han, devletin bulunduğu konumu görmüş ve hem iç hem de dış sıkıntıların giderilmesi gerektiği kanaatine varmıştır. Herhangi bir yenilik gerçekleştirilmeden önce Osmanlı'nın son iki yüzyılda başına bela olmuş Ruslar, yeniden Osmanlı'ya savaş açmıştır ve 6 yıl sürecek olan Osmanlı-Rus savaşı başlamıştır. (1806-1812) Daha yeni tahta çıkabilmiş olan II. Mahmut'un öncelikle bu sorunu halletmesi gerekmektedir. Savaşın gidişatında Fransa, Osmanlı'ya destek olabilmek için, Napolyon Bonapart'ın önderliğinde Rusya'ya savaş açar. Ancak Napolyon'un güvenilmez kişiliğinden ve II. Mahmut'un kulağına Napolyon'un İstanbul'u fethetme isteğinin ulaşmasından dolayı Fransa'nın bu isteği reddedilerek 1812 yılında Ruslar ile Bükreş Antlaşması (Barışı) yapılmıştır. Bir başka siyasi olay ise Fransız İhtilali'nin etkisi ve Rusların "Panslavizm" denen milliyetçi akımları sayesinde Osmanlı'nın Balkan topraklarında çıkan isyanlardır. Osmanlı'nın artık klasikleşmiş çözüm yöntemi olan idam ve baskı ile II. Mahmut bu sorunu düzeltmeyi ve iktidarını elinde tutmayı başarmıştır.

Gelecek yıllarda (1827) Osmanlı Devleti'nin eski gücünü yitirdiğini gören Avrupalı devletler (Özellikle Rusya-Fransa-Britanya) onun topraklarını işgal etmek için Mora Yarımadası'ndaki Yunanlılara destek olmuşlardır ve "Navarin Faciası" ile Osmanlı donanmasına büyük hasar vermişlerdir. Daha yeni ordusunu ıslah etmeyi başaran Osmanlı Devleti (Vaka-i Hayriye olayı, bundan bahsedeceğiz), buradaki topraklarını donanması ve ordusu olmadığından dolayı kaybetmiştir ve Yunan Krallığı yeni bir devlet olarak doğmuştur (1832).

OSMANLI'NIN YENİLİKÇİ DÖNEMİ VE II. MAHMUT'UN ATTIĞI ADIMLAR

II. Mahmut öncelikli olarak atalarının (II. Genç Osman Dönemi'nde bu fikir doğar) daha 17. yüzyılda yapmayı hayal ettiği ıslahatı gerçekleştirmeyi başarmıştır. “Vaka-i Hayriye” yani “Hayırlı Olay” olarak adlandırılan bu mesele, yeniçeri ocağının kaldırılması ile gerçekleştirilmiştir. Kökeni III. Murat Dönemi'ne (1574-1595) dayanmaktadır ve III. Murat'ın yeniçeri ocağına liyakatsiz asker alması ile başlamıştır. Bunun sonucu gelecek yüzyıllarda ağır ve gergin bir şekilde devam etmiştir ve II. Mahmut Han, buna son verir. Yeniçeri ocağının kapanması ile “Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye” (Muhammed'in Muzaffer Askerleri) isimli ordu kurulmuştur. Peki bir devlet kendi ordusunu imha edip üstüne yeni ve modern bir ordu nasıl kurar? II. Mahmut bunu nasıl başarmıştır? Hedefine adım adım gitmeyi tercih eden sultan, yeniçeri ocağının gücünü kırmak için kendi adamlarından birini Şeyhülislam yapar ve din alimlerini (ulema sınıfı) ve halkı kendi yanına çekmeyi başarır. Ardından padişah, yeniçerilerden oluşan yeni bir ordu kuracağını açıkça dile getirmiştir ve işte bu tutum Vaka-i Hayriye'ye zemin hazırlar. Kurulacak ordudaki kuralların açıklanması ile (Batılı kıyafetler, az verilen maaşlar ve yeniçerilerin başıboş olamayacağı gibi kararlar) yeniçeriler çileden çıkar ve (II. Mahmut'un isteği de budur) yeniçeriler isyan başlatırlar. Ancak halkın desteği ve yeniçerilerin yetersiz adam boşluğu sonucu askerler öldürülür, hayatta kalanlar ise idam edilir veya sürgün edilir. Halkın yeniçerileri unutmaları için sahte hikayeler ortaya çıkarılır ve yeniçeri ocağı tarihe karışmış olur.

Kurulan yeni ordu; Batılı silahlara, kıyafetlere ve tarza sahip bir ordudur. Eski dönemlerde bulunan liyakatli asker sistemi geri getirilmiştir ve ordu yavaş yavaş toparlamaya başlar. Diğer ismi ile “Nizam-ı Cedid” ordusu, Osmanlı'nın sahip olduğu son ordu niteliğindedir ve 1923 yılında saltanatın kaldırılması ve cumhuriyetin ilanı ile “Türk Kara Kuvvetleri” ismini almıştır.

Bir diğer yapılan reform ise II. Mahmut'un çıkardığı kıyafet kanunudur (1828). Bu kanun ile sarık ve kavuk gibi kıyafetler yasaklanmıştır. Onların yerini ceket, pantolon ve fes almıştır. Fes, her ne kadar Mısır kültürünün bir parçası olsa da II. Mahmut bunun İslamiyet'i temsil ettiğini ve askere düzenli bir duruş sağladığını düşündüğünden bu kanunu koymuştur.

Ayrıca devlet ve saray teşkilatında geniş ölçüde değişiklikler yaparak Tımar Sistemi'ni, Enderun Mektebini ve Divan-ı Hümayun'u kapatıp yerine daha Avrupai tarzda olan bakanlıklar ve meclisler açmıştır. Bunun yanında modern anlamda ilk nüfus sayımı (1832), ilk resmi Türkçe gazete olan Takvim-i Vekayi'nin çıkarılması, ilk modern tıp okulu Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'nin kurulması ve modern anlamda kurulan ilk harp okulu Mekteb-i Harbiye gibi yenilikler düzenlenmiştir. Ayrıca Avrupa'ya ilk kez öğrenci gönderimi bu dönemde başlatılmıştır.

DÖNEMİN SONU VE SONUÇ

Verem hastalığına yakalanmış olan padişah, 1839 yılında hayata gözünü kapatmıştır. Geçirdiği 30 yılı aşkın hüküm süresi boyunca yenilikler yapmış ve devletini ıslah etmeye çalışmıştır. Yaptığı çalışmalar bazıları tarafından “Gavur taraftarı” olarak algılanılmıştır ve II. Mahmut eleştirilere maruz kalmıştır. Ancak modern anlamda çoğu alanda gerekli temeli atmayı başarmıştır ve Osmanlı'nın gelecek yıllarda yapacağı reformlara bir önder olmuştur. Peki sizce II. Mahmut, Osmanlı için bir kurtarıcı mıydı, yoksa büyük bir değişimin sancılı habercisi mi?

Kaynakça:

- Mora Isyani ve Yunanistanın Bağımsızlığı (24 Nisan 1830). ISLAHATI-YENİLEME PADAHA SULTAN II. MAHMUT DÖNEMİ (1808-1839). (n.d.). <https://www.mevzuatdergisi.com/2005/04a/05.htm>
- Robert Mantran (Haziran 1995). Osmanlı İmparatorluğu Tarihi 2. II. Mahmut ve İktidardaki Kararsızlıkları. ADAM. ss. 27-31.
- BARDAKÇI, M. (2003, Kasım 15). III. Selim ve II. Mahmut. son dakika haberler. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/hukumdar-halki-sevinsin-diye-baba-oldugunu-il-n-etti-183806>
- Kinross, Lord (1977). The Ottoman Centuries. İstanbul: Sander Kitabevi. ISBN 0-224-01379-8.
- Costanza, Maurizio (2010). La Mezzaluna sul filo - La riforma ottomana di Mahmud II. Venedik: Marcianum Press. ISBN 978-88-6512-032-3
- Milliyet.com.tr. (2021a, May 8). Vaka-i hayriye nedir?. Milliyet. <https://www.milliyet.com.tr/molatik/tarih/vaka-i-hayriye-nedir-89523>
- Gerçekler, T. ve G. (2017, May 5). Asakir-i mansure-i muhammediyye. Asakir-i Mansure-i Muhammediyye. <https://tarihvegizligercekler.blogspot.com/2017/05/asakir-i-mansure-i-muhammediyye.html>
- Hurriyet.com.tr. (2020, December 10). II. Mahmud Kimdir? II. Mahmud Dönemi Olayları ve 2. mahmut'un hayatı. son dakika haberler. <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/ii-mahmud-kimdir-ii-mahmud-donemi-olaylari-ve-2-mahmutun-hayati-41684715>

SANATÇILAR VE GİZLİ MESAJLAR

ELİFNAS TORAMAN
9/D

Sanat, eskiden beri çoğu insanın fikrini belirtmek için tercih ettiği bir iletişim yolu olmuştur fakat sanatçıların her zaman ne düşündüklerini özgürce dile getirmeleri pek mümkün olmamıştır. Özellikle dini ve siyasi baskıların yaşandığı dönemlerde sanatçılar, görüşlerini eserlerine ekledikleri gizli mesajlar yardımıyla anlatmışlardır. İfade etme yetileri bu kadar sınırlıyken yine de ne düşündüklerini bu kadar açıkça ve net ifade edebilen sanatçılar beni kendilerine ve eserlerine hayran bırakıyor. Sanatçıların eserlerine ekledikleri bu mesajlar, semboller hem onlara güvenlik sağlamış, hem de izleyicilere “entelektüel bir meydan okuma” olanağı sağlamıştır.

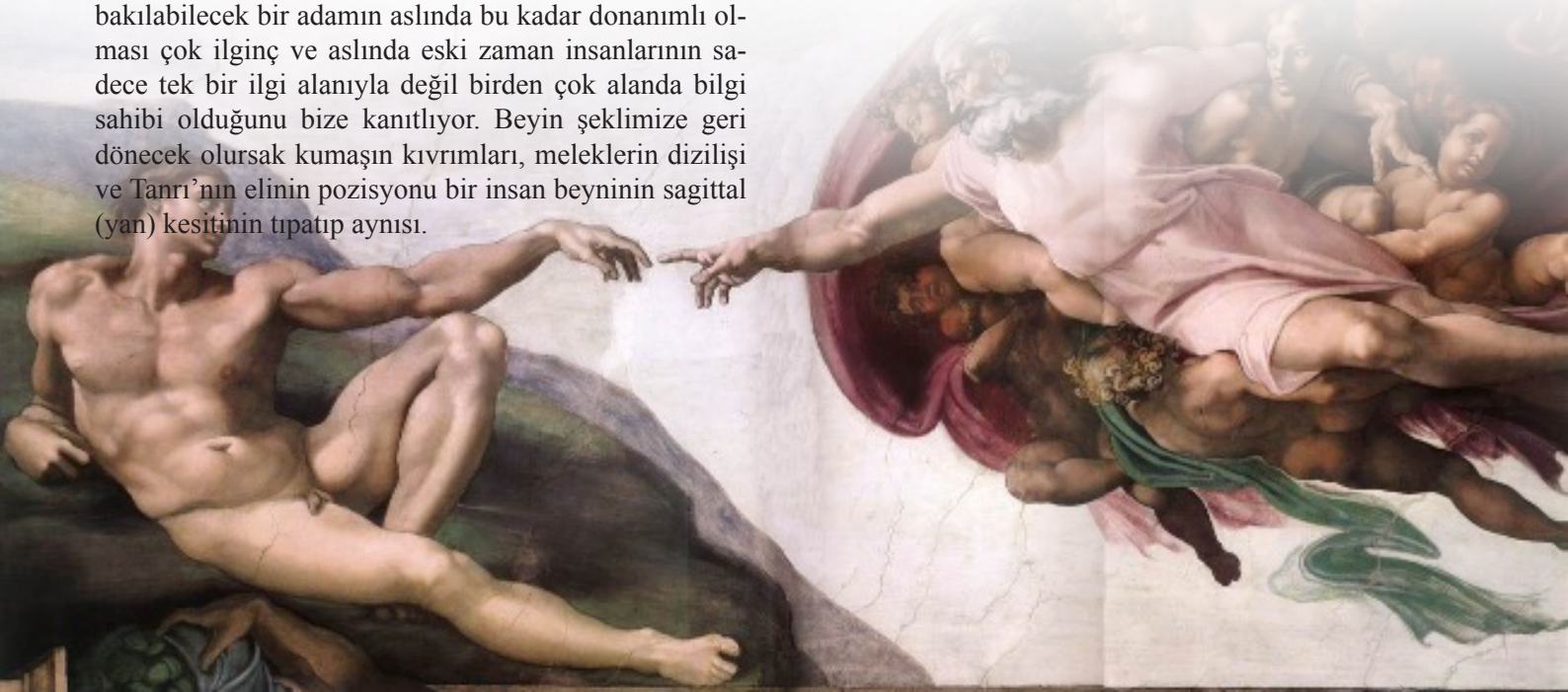
Rönesans Dönemi’nde sanatçılar sansür ve özellikle dini baskılardan dolayı ifade etmek istedikleri düşüncelerini gizlemişlerdir ve aktarmak için çeşitli semboller kullanmışlardır. Yukarıda bulunan “Tanrı’nın Adem’i Yaratması” isimli eser dünyada en çok tanınan sanat eserlerinden birisi olmasına rağmen anlamı üzerine fazla kafa yorulmayan ya da arkasındaki mantığı ve bilgi birikimini anlamak için çok çaba sarf edilmeyen eserlerden birisi. Resme ilk bakıldığında Tanrı’nın uzattığı parmakla Adem’e hayat verdiği ikonik sahne görünüyor. Ancak 1990’larda Dr. Frank Meshberger isimli nörolog Tanrı ve meleklerin çevrelediği alanın bir insan beyninin anatomik şekline bire bir uyduğunu fark etmiştir. Zamanın imkansızlıkları ve teknolojinin geriliği karşısında bizim çağımızda ressam olduğu için neredeyse işsiz gözüyle bakılabilecek bir adamın aslında bu kadar donanımlı olması çok ilginç ve aslında eski zaman insanların sadece tek bir ilgi alanıyla değil birden çok alanda bilgi sahibi olduğunu bize kanıtlıyor. Beyin şeklimize geri dönecek olursak kumaşın kıvrımları, meleklerin dizilişi ve Tanrı’nın elinin pozisyonu bir insan beyninin sagittal (yan) kesitinin tıpatıp aynısı.

Peki, bunca şey ne anlama geliyor? Bu kadar derin anatomi bilgisi aslında bize Michelangelo’nun çok derin ve detaylı bir anatomi bilgisi olduğunu ve bu konuda usta olduğunu kanıtlıyor. Zaten Michelangelo gençken de anatomiye meraklıydı ve devamlı kadvralar üzerinde çalışırdı. Burada anlatmaya çalıştığı şey de muhtemelen bilgiyi kutsal bir unsur gibi gördüğüydü. Bu görüşünü saklama sebebiyse apaçık ortada: Kilise baskısı. O zamanlar İncil’i bile kendi çıkarlarına göre insanlara aktaran Katolik Kilisesi tabii ki de yeni ve böylesine detaylı bir anatomi bilgisine ve yayılmasına karşı çıkacaktı. Michelangelo ise bilimi dini dogmaların önüne koymuş olacaktı ki bu aforozu hatta idama kadar gidebilirdi.

Michelangelo’nun “Tanrı’nın Adem’i Yaratması” eserin dışında Leonardo da Vinci’nin “Son Akşam Yemeği” ve Jan van Eyck’ın “Arnolfini Portresi” gibi birçok eserin de gizli mesajlar ve semboller içermesi bize çağın ve kilisenin ne kadar baskıcı, dogmatik ve yeni bilgiye kapalı olduğunun birer kanıtıdır.

Kaynakça:

<https://resimbiterken.wordpress.com/2014/03/06/michelangelo-nun-the-creation-of-adam-eseri/>
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/48/The_Last_Supper_-_Leonardo_Da_Vinci_

JEAN LOUIS FOURNIER-DUL ESERİ ÜZERİNE

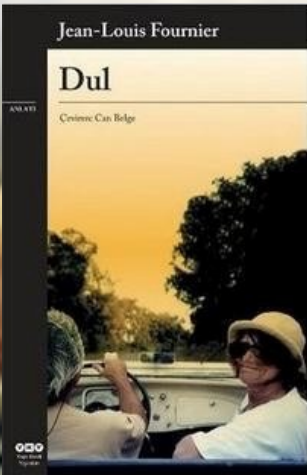

SİMAY ŞAHİN
9/C

Jean-Louis Fournier, Fransa'nın Calais kentinde doğmuş babası doktor, annesi ise ev hanımıydı. Çocukluk yılları, alkol bağımlısı bir babaya maruz kaldığı için sıkıntılı geçti. Fakat buna rağmen kitaplarındaki ironik ve samimi anlatımını hiçbir zaman esirgemedi. "Dul" adlı kitabında bir yakınına hatta yakından da fazlası olan eşini kaybetmenin acısını, yalnızlığını ve bu trajik duyguları mizahla ustaca harmanlayarak anlatmıştır. Kitapta, yazarın eşini kaybetmesiyle hissettiği yalnızlık, acı, geride kalmış hatıralar ve yapılmış hataların verdiği pişmanlık işlenir.

Kitap; yas, kayıp, yalnızlık, pişmanlık ve belki de intikamı işler. Eşinin onu habersizce, sessiz bir şekilde terk etmesinin intikamıdır belki de. Bu yas ve yalnızlıkla işlenen kitabı sonsuz bir samimiyet ve gerçeklikle kaleme almıştır. Yazar, bu kitabı kendi gururuna daha fazla engel olamayacağını anlayarak yazmıştır ya da insanların baskısı üzerine bir süre sonra karısını çok sevdiğine kendini inandırarak. Sonuçta yazar kendisi de bunu dile getirmiştir: "Ben ki seni aldatmayı sık sık istemiş hatta istemekle kalmamışım." demek ki insanlar aldatıldıktan sonra da "çok sevdikleri" eşlerine kitap yazabiliyor. Üstelik sıradan bir kitap değil, aldatılan kişiyle geçirdiği zamanın yasını bolca tutan bir kitap. Belki yazar sadece kendini affetmek istiyordur, ne dersiniz? Kitabın en sevdiğim ve göze çarpan yanlarından biri, yası anlatış şekli. Kimine göre eşini kaybetmiş birine göre fazla samimi bir üslup kimine göre ise yası tam yerinde yaşayan, doğru bir çaresizlik sunmuş yazar.

Ben bu iki duyguyu da hissettim fakat ikisi de zamanla ortaya çıkıyor ya da yok oluyor. Yazar, kitabın başında eşine duyduğu kını, ondan önce bu dünyayı terk etmesine kızarak egosunu yenmeye çalışıyor. Yani duyguları karışık ve adam çaresiz. İlerleyen kısımlarda yazarın kendini iyileştireceğini düşündüğü için bir kitap almasıyla yas evresi daha da kolaylaşıyor ya da kendisini kandırıyor şu sözleri tekrarlayarak: "Her geçen gün her bakımdan daha iyiyim, çok daha iyi olacağım..." Her bakımdan daha mı iyi yoksa daha mı iyi olacak? Kafa karışıklığını önemsemiyor, her gün bu cümleleri bıkana kadar tekrar ediyor. Dul olma durumu, ölen bir yakınının üzüntüsünün üstesinden gelme ve bundan etkilenenlerle başa çıkma süreci ne kadar egolu ya da bencil olsan da başkalarının duygularını kendinden üstün görmeyi öğrenmekle ilgilidir ki yazarın da bu konuda her zaman bir eksikliği olmuştur. Kitap, psikolojik gerçekleri işleyen ama samimi ve ironik anlatımı sebebiyle yormayan, sade fakat etkileyici bir eser. Kitabın yas anlatımının dışında, kısa ve kesik cümle yapıları benim için alışılmışın dışındaydı. Sayfalar fazla sade ve mesafeli, boş görünüyordu. Ama yine de samimi, ironik anlatımıyla sıkılmadan okuyabildim. Cümlelerinin genelde örtük anlamlar içermesi, yoruma açık olmasını sağlamış bu da kitabı akıcı bir şekilde okumamın bir başka nedeni oldu. Özellikle yas süreci, pişmanlık, çaresizlik ve başkaları üzerinden kendini tanıma konularıyla ilgilenen okurlar için değerli biçilemez bir kitap.

DİJİTAL ÇAĞIN OYUNCAKLARIYIZ

GÖZDE YILDIZ
9/B

“Ah nerede o eski günler...” derdi büyüklerimiz. En klişe sözlerden biridir bu cümle. Fakat artık onları anlıyor gibiyim sanki. Bu yaşta benim de bu cümleyi söylemem ne kadar doğru onu bilemem ancak gerçekten de öyle. Nerede o eski günler? Bu sözü söylerken kendimi büyümüş de küçülmüş gibi hissediyorum. “Daha ne gördün de yakınıyorsun?” diyebilirsiniz fakat en azından bazı şeyleri idrak edebilecek kadar görüp geçirdiğimi düşünüyorum. Eskiden misafırperverlik, arkadaşlık, dostluk, komşuluk... Bunlar en önemli değerlerdi ve yaşanması en olası değerlerdi. Yani olması gerektiği gibi desem daha doğru olur. Kimse telefona, internete muhtaç değildi çünkü önceliklerimiz ve eğlenme kavramımız çok daha farklıydı. Kadınlar sık sık günler yapar, her hafta birinin evinde toplanır neşeli sohbetler ederlerdi. Biz de küçükler olarak yapılan o mis kokulu yemekleri yer, bahçeye koşardık. Saat akşam altıdan gece on ikilere kadar sürerdi oyunlar. Saklambaç, körebe, seksek, hırsız polis ve daha bir sürü oyun. Monotonlaşmazdı da çünkü biz her zaman oyunları eğlenceli hale getirirdik. Sürenin nasıl geçtiğini anlamazdık bile. Ailemin ezan zamanı “Haydi Gözde yemek vakti!” diye camdan bağırırları beni üzerdi. O zamanlar arkadaşarımla sosyalleşmek benim için yemeğin önüne geçerdi çünkü. Evde olduğum zamanlar ise dijital platformlara ihtiyaç duymazdım, kendi kendime uğraş bulurdum.

Pazar günleri ailecek gezmeler, komşularla piknikler... Artık bu aktivitelerin yerini Instagram’da, TikTok’ta, Facebook’ta gezmeler aldı. Aile ve arkadaşlar arasındaki o güçlü bağ zayıfladı. Arkadaşlarla bile buluşunca kendimizi telefona bakarken buluyoruz. Asıl olması gereken bu mu? Tabi ki değil. Bu dijital platformlar sadece ben ve yaştlarımı değil, büyüklerimizi de hapsetti. Hani büyüklerimiz bize örnek olmalıydı? Hani büyüklerimiz bize yol göstermeliydi? Ben uzun zamandır ailemle eskisi gibi eğlenceli vakitler geçirdiğimi hatırlamıyorum. Ailecek buluşmalar ve görüşmeler sadece bayramlarda oluyor. Hatta artık o bile olmuyor. Üç kelimelik “Bayramın kutlu olsun.” mesajı. Oysa bayram hazırlıkları haftalar öncesinden başlar, sofraya çeşit çeşit yemekler, tatlılar konurdu. Herkesin içinde bir heyecan, küçüklerde ise harçlık heyecanı olurdu. Telefonun yüzüne bakılmaz, herkes birbiriyle özlem giderir hoş sohbetler ederlerdi. Artık bayramlar bile heyecanlı değil. Bu bizi birbirimizden daha çok kopartıyor. Dijitalleşme haberi-miz olmadan herkesi yalnızlığa sürüklüyor. İşte yalnızlık tam anlamıyla budur. Ne kadar sosyal medya üzerinden iletişimde de olsak bu bizim yalnız olmadığımızı göstermez. Çünkü oturup iki sohbet edemedikten sonra bunların hiçbir anlamı kalmıyor. Bu yüzden artık “Nerede o eski günler” lafını daha iyi anlıyorum.

İMGE HACIBABA
9/D

Sinema 20.yüzyılın başlarında bir eğlence aracı olarak doğmuştur. O günden bugüne gelişerek günümüzde büyük bir sektörü beraberinde getirmiştir. Sinemaya halen eğlence aracı olarak bakanların yanı sıra çoğunlukla sinemaya bir sanat dalı olarak bakılmaktadır. Sinemanın hızla gelişmesi sinema ve sanat arasındaki ilişkiyi güçlendirmiş, her kareye birer resim tablosuymuş gözüyle bakan yönetmenler ve seyirciler ortaya çıkarmıştır. Bundan dolayı her karenin içindeki renklerden anlam çıkarmamız gereken, seyirciye adeta bir görsel şölen yaşatacak filmler oluşmuştur ve oluşmaya devam edecektir.

Sinema görsel sanatlar kategorisinde yer alır ancak sadece bize görsel bir deneyim sunmaz aynı zamanda izleyiciyi bir yolculuğa çıkarır. Müzikler, renkler, ışıklar ve kamera açılarıyla bu yolculuğu derinleştirir bunu yaparken de izlediğimiz karakterleri anlamamızı veya sadece tanımamızı sağlar. Eski dönemlerde olmayan bu sanat dalı, bize birçok bileşenin birleşip ortaya ne çıkardığını gösteriyor. İlk başlarda eğlence aracı olarak kullanılıp basite indirgenmesi, günümüzde bile bazıları tarafından ciddiye alınmaması, gerçek sanattan sayılmaması gibi sonuçlar doğurmuştur. Oysa sinema bize zamanda sınırlarımızın olmadığı, her yönetmenin kendi dünyasına misafir olduğumuz uçsuz bucaksız bir dünya teklif ediyor. Bu dünyaları kendine göre düzenleyen, renklerden tutun karakterlere kadar sanki onların müzesinde geziyoruz gibi hissettiren başlıca yönetmenler vardır. Bu bağlamda Wes Anderson, Stanley Kubrick, David Lynch, Jean-Pierre Jeunet örnekleri verilebilir. Wes Anderson, kendi eşsiz dünyasında birbirinden farklı karakterlerle sanki onun hayalinin içindeymişiz gibi hissettiren filmler yaratmıştır.

Bu sebeple sanat denildiğinde akla ilk gelen yönetmenlerdendir. Kendine özgü renk paletlerini özenle seçmesi, detaylı set tasarımı, aşırı simetrik oluşu ve dünyamızdan yarı kopuk olmasıyla öne çıkan yönetmen bizi gerçekliğimizden ayırır ve kendi dünyasında yaşatır. The Grand Budapest Hotel, Asteroid City veya French Dispatch gibi filmlerini her karesi bir tabloyu andırır. Bu da bizi sanatsal bir yolculuğa çıkarır. Wes Anderson'ın doğrudan bir sanat akımından geldiğini söyleyemeyiz, kendi özgün stilini geliştirmiş yönetmenin mimari ve mekân açısından ilham aldığı sanat akımına modernizm diyebiliriz ama bunu da kesin bir dil ile söylemek zordur. Özellikle kendi dünyasını kendi estetik anlayışına göre düzenleyen bir yönetmen için. Bir diğer yönetmen ise David Lynch'tir. Sürrealist sinemanın öncülerinden kabul edilen Lynch, filmlerinde birçok psikolojik öğeye yer vermiştir. Çoğu kişi tarafından filmleri gerçeklik ve rüyayı ayırmadığı için karışık olarak adlandırılır. İnsanın bilinçaltına ve rüyalarına seyirci olduğumuz bu soyut yapımlarda kendi zihinsel dünyamızda filmde yaşanan olayları çözümlenmeye çalışırız. Renkler, ışıklar, mekânlar seyirciyi oradaymış gibi hissettirmekle beraber Lynch'in kafasındaki atmosfere de girmemizi sağlar. Yönetmen sinemayı bir sanat formu haline getirmiştir bunu alışılmadık tekniklerle yapmıştır. Bu nedenle seyircinin algısını sarsar, gerçeklik üzerine durur. Yaşananları tam anlamıyla anlamak zor olduğu için bu yapımları özenle, analiz ederek izlemek gerekir. Sinemada sanat yalnızca görsel bir estetikten ibaret değildir, yönetmenler filmlerindeki her detayı birer anlam üzerine kurgulamıştır. Vermek istedikleri mesaj her neyse bunu biz izleyicilere sanat üzerinden sunarlar. Bizlere kendi bakış açılarından yarattıkları dünyayla bir şeyler hissettirmek isterler, kendi yarattıkları karakterler ile bağ kurmamızı beklerler böylece sinema tek kişilik bir oyundan seyirci ve yönetmenin ortaklığına dönüşür.

Kaynakça:

Breteau, P. (2025, April 14). "What makes Wes Anderson's style so unique?" Le Monde.fr. https://www.lemonde.fr/en/les-decodeurs/article/2025/04/14/what-makes-wes-anderson-s-style-so-unique_6740215_8.html

Serdaroğlu, Fatma. "Sinema Neden Sanattır? Sinemayı Sanat Olarak Ele Alan Bir Araştırma Ne Tür Bir Yaklaşım Benimsemelidir?" Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi, Haziran 2016. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1505568>

<https://gaiadergi.com/yeni-filmi-the-french-dispatch-oncesi-wes-anderson-ve-sinemas/>

IS LAB-GROWN MEAT REVOLUTIONIZING OUR FUTURE?

ARDA MEHMET YILMAZ
10/A

Most people consume meat in their daily lives, whereas many others prefer not to, due to environmental concerns, personal choices, and more. In the 21st century, we are witnessing a massive transformation in food production. Perhaps the best example of this shift is the production of lab-grown meat, instead of the conventional meat we've been used to eating. But what is lab-grown meat, and why are people choosing to produce it?

Lab-grown meat is essentially the cultivation of animal cells in a laboratory environment. It is produced by acquiring samples of animal cells—such as muscle or fat cells—without slaughtering real animals.

To obtain cultivated meat, a biopsy is first taken from an animal. Then, stem cells are extracted from the biopsy. These cells are placed in a nutrient-rich environment (a bioreactor) to grow. As they grow, they develop into muscle tissue. Finally, the grown muscle is harvested, and the meat is ready.

It sounds great, but how much does it cost to produce? The first-ever cultured meat was produced in 2013 and cost a whopping \$325,000. However, with technological advances over the years, the cost has dropped significantly—to as little as \$9 per portion in 2025—and is expected to decrease even further.

The main reasons for the growing demand for cultured meat are animal welfare (since no animals are slaughtered) and the more sustainable production of protein. Additionally, the controlled environment reduces the risk of diseases like Salmonella or E. coli. While lab-grown meat is still in its early stages and currently available only in select high-end restaurants, it is expected to hit store shelves in many countries in the near future.

Bibliography:

Swartz, E. (2025, February 7). The science of cultivated meat | GFI. The Good Food Institute. <https://gfi.org/science/the-science-of-cultivated-meat/>, Thompson, J. (2024, February 20). Lab-Grown meat approved for sale: What you need to know. Scientific American. <https://www.scientificamerican.com/article/lab-grown-meat-approved-for-sale-what-you-need-to-know/>, Lab grown meat: how it is made and what are the pros and cons. (n.d.). Eufic. <https://www.eufic.org/en/food-production/article/lab-grown-meat-how-it-is-made-and-what-are-the-pros-and-cons>,

THE PHYSICS OF TIME DILATION: HOW MOTION AND GRAVITY ALTER TIME

MELİS DEMİREZEN
9/C

It seems that time is perhaps the most constant of our lives. A second is a second, whether standing still or running, right? Apparently, physics defies this notion. Time can stretch and shrink with the motion and the force of gravity. This phenomenon called time dilation is one of the most dramatic consequences of Einstein's theories in relativity. Here, we're going to deconstruct the scientific phenomenon of time dilation and look at the consequences that it has taken bear in mind, especially none other than a kind of thought experiment popularly known as the Twin Paradox.

What Is Time Dilation?

Time dilation means that time does not flow at the same rate for all people everywhere. Thus, it depends mostly on the following two parameters:

- Speed: The closer you are to the speed of light, the more you can time travel as in very slow motion compared to someone standing still.
- Gravity: Stronger, the force of gravitation slowing time as compared to someone else who is in a weaker gravitational field.

The Twin Paradox

Here are two twin boys, Adisson and Aiden. While Adisson enjoys life normally on Earth, Aiden joins a spaceship and then travels almost at the speed of light across the stars. Years pass, but since the ship of Aiden moves at a fast pace, time passes much slower for him than for Addison. In some years, when Aiden returns to Earth, he discovers that Addison has aged decades whereas he himself aged only for a few years.

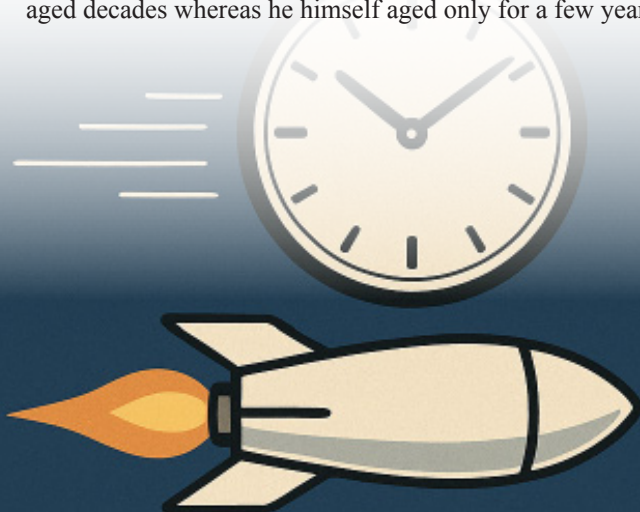
Why Does This Happen?

Because of high speeds' effect on time, this is where the Twin Paradox emerges. For Aiden, who is traveling at nearly the speed of light, time is really moving so much slower than it would be for Adisson, who hasn't ever left Earth at all. Aiden's whole world aboard might feel rather normal—seconds ticking normally. But when they compare clocks after the trip with Adisson, it is really much clearer that far less time has actually passed for Aiden than for Addison.

It doesn't mean that time sped up or slowed down in a way they could ever feel. It's all with regard to their motion. Aiden's clock runs at a different rate as compared to Addison's clock.

Real Life Examples

Think of it like a really long flight on a plane. Did you ever sense that it took a very long time, while someone waiting for you at the airport had the sensation that it passed very quickly? Now, assume the airplane was somehow going nearly the speed of light. That time difference multiplied by billions, creating a case similar to the Twin Paradox.

MOTION

GRAVITY

Time Dilation due to General Relativity: Gravitational Hold on Time

While speed stretches time, gravity has the same ability. In simple words, massive objects such as planets, stars and black holes bend the fabric of spacetime. It is called the General Theory of Relativity. This bending, however, is not only in space but also affects time.

Then the stronger the gravitational field becomes, the more time shall slow down for anyone who experiences it. For example, if you stood near a black hole, time would pass much more slowly for you than for someone far away in space.

In summary, although we might have theories to time dilation, this phenomenon will still be showing us how real things are. More than that, however, Time is of a behavior that contradicts how we think it works just by looking at how the relative motion has been seen through the Twin Paradox or how gravity pulls heavily near a black hole. Time changes from GPS devices all the way to traveling through stars with the time dilation that lends its presence to modern science in ways that are strong in their relationship to our understanding of the universe itself.

But next time you wonder why a minute sometimes feels long and sometimes feels short, remember: that even the universe agrees that time is not absolute-it's relative.

Resources:

https://en.wikipedia.org/wiki/Special_relativity
https://en.wikipedia.org/wiki/General_relativity
https://en.wikipedia.org/wiki/Time_dilation
<https://www.britannica.com/science/time-dilation>
https://en.wikipedia.org/wiki/Twin_paradox
<https://www.britannica.com/science/twin-paradox>
https://en.wikipedia.org/wiki/Gravitational_time_dilation
<https://www.scientificamerican.com/article/how-does-relativity-the-or/>
<https://www.youtube.com/watch?v=R3tbVHlsKhs>
https://www.youtube.com/watch?v=ScdLqAA_64E
<https://www.youtube.com/watch?v=7H3ksmxwpWc>
<https://www.youtube.com/watch?v=h8GqaAp3cGs>
<https://www.youtube.com/watch?v=yuD34tEpRFw>
[https://en.wikipedia.org/wiki/Interstellar_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Interstellar_(film))
https://en.wikipedia.org/wiki/Global_Positioning_System
https://en.wikipedia.org/wiki/Particle_physics
https://en.wikipedia.org/wiki/Black_hole
<https://spacenews.com/first-observational-evidence-linking-black-holes-to-dark-energy/>

Time dilation due to special relativity and general relativity

PYTHAGORAS AND MUSIC

KUZEY BABAÖĞLU
9/A

We all know Pythagoras (Pisagor) as a mathematician who found the pythagorean theorem in geometry. In fact Pythagoras was a philosopher who lived in Ionia between 570 BC and 495 BC. Although he was a philosopher, he believed that everything was related with mathematics, that everything could be measured and predicted by using mathematics.

Pythagoras explained music, a branch of art, using mathematics. According to legend, the sound of the blacksmiths' iron hammers caught Phytagoras's attention while he was walking in the bazaar. He thought that some of the hammer sounds were very harmonic with each other. Then he went to the blacksmiths shop and observed the hammers. He discovered that hammers with similar weights have similar sounds and the ratio between their weights affect the harmony of their sounds. Then he began to make experiments with strings which have various thickness and lengths.

He obtained significant results at the end of these experiments. He was the first person who discovered the relationship between music and mathematics. He discovered that two strings with the same length, same tightness and made of the same material, have the same sound, and when the length of the string changes, the sound of the string changes, too.

Then he took a 12 unit length of string and divided it in half and he determined that the difference between the 12 unit string's sound and the 6 unit string's sound was one octave. He created the base of today's note system by using the 2:3 and 3:4 ratio of the string. At this time, with the use of irrational numbers, today's notes and different octave intervals were formed as a result of Pythagoras's initial studies. We can easily see that many musical instruments such as the piano, guitar and flute were designed according to the system founded by Pythagoras. There is a certain ratio between the strings which are connected to the keys on the piano. We can see a similar ratio between guitar strings. There is also a similar ratio in the placement of holes in wind musical instruments.

Pythagoras showed that there is mathematics in music. We remember him with the following sentence he said about mathematics and music: "There is geometry in the humming of the strings, there is music in the spacing of spheres."

Kaynakça:

<https://www.matematikevreni.com.tr>

<https://bilimenc.tubitak.gov.tr>

<https://www.matematiksel.org>

PENCERE

ARAS DENİZ KOCABAŞ
6/B

Her insan hayata iki farklı pencereden bakar. Birincisi çocukların eğlenceli, sosyal penceresi diğeri ise yetişkinlerin penceresi yani soğuk sıkıcı olan. Daha birçok konuda da karşılaştırma yapabiliriz.

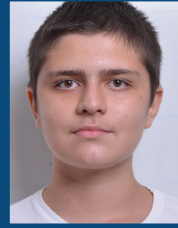
Buradaki pencerelerin iyi ya da kötü olarak değerlendirmiyoruz ama bu iki pencere arasında büyük farklar var. En büyük fark çocukların da başarıya ulaşmak istemeleri ama yetişkinlerin beklentilerinin hep biz çocukların hedeflerinden daha da üstün beklentileri olmasıdır. Mesela biz bir yarışmaya katıldık 2. olduk ya da sene sonu aldığımız karnede ortalamamız 97. Bunlar bizim için birer başarıyken yetişkinler için başarı sayılsa da yeterli değil.

Şöyle ki hemen soruyorlar: Neden birinci değil de ikinci, neden 100 değil de 97? Çünkü yetişkinler her zaman her şeyin olabilecek en iyisini isterler. Bizim iyiliğimizi istedikleri için böyle söylerler ama bu durum bazen üzücü olabiliyor. Bence biz, onların söylediklerini de dikkate alarak kendi hedeflerimize yoğunluk vermeliyiz.

Yetişkinler hiç aşırıya kaçmaz hep tutumlulardır. Her şeyi bizden daha iyi bilirler, bize karşı çok korumacıdırlar. Lise uzar gider. Ama bazen haklılar, biz de eğlencenin, tembelliğin dozunu fazlasıyla kaçırırız kimi zaman. Yetişkinlerin de niyeti kötü değildir, ne de olsa biz onların çocuklarıyız. Farklı pencereler olsa da herkes çocukların penceresinden bir kere bakıp geçmiştir.

ADVANTAGES OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

BARLAS FİDANSOY
8/B

Have you ever used Artificial Intelligence in your life? Artificial Intelligence is bringing us closer to reality, transforming the way we work, communicate and make decisions. Although these seem to be quite useful for humanity, it also has some disadvantages like losing jobs, privacy issues, and ethical challenges.

Firstly, Artificial Intelligence affects most people's jobs. As machines are becoming more advanced, they are replacing people's work. While new jobs are being created, many people who lose their jobs, may not find a new job, especially if they don't have the technical abilities required to control AI. This could lead to higher unemployment and financial instability for many.

Secondly, AI collects massive personal data from people, without us realizing. Companies and governments can use AI-powered systems to track people's behaviour, raising concerns about personal freedom. Data breaches and misuse of AI technology can put people at risk, making privacy harder to protect in the digital age.

Thirdly, sometimes AI makes decisions on the contrary to human emotions or moral reasoning, which can lead to unfair or even harmful outcomes. Biased algorithms in hiring, policing or loan approvals can reinforce discrimination. And when it comes to life-or-death situations like self-driving cars or medical diagnoses, can we really trust AI to make the right choices?

In conclusion, because of job loss, privacy, and ethical challenges, AI can be harmful. While using AI, we have to be more careful than normal. It's up to us to ensure that AI is developed to keep human values and fairness at the centre of progress.

AI AND THE IMPENDING DOOM OF CREATIVITY

LEMİ YALÇIN
8/B

Did you know that you've most likely seen a YouTube video generated by artificial intelligence today? In today's day and age, the easiest and fastest way to make a video is using AI websites to make a video, and the best part is that you don't have to do anything except for writing the topic of the video you want. It's hassle-free and completely effortless. However, is this process healthy for one's creativity? I don't think so; I believe that AI is causing humanity's ability to create their own works dissipate, whether it be art, writing, or even YouTube videos. I believe this is because of the restraints it puts on the human mind, the advantages that are deal breakers for some, and the fact that AI is becoming more prominent every single day.

Firstly, I believe using AI for things that a person should be doing puts restraints on said person's mind in the sense that they are making their minds "lazy." Just as one lifts weights to exercise their muscles, one must also create to exercise their mind. If they don't, just like muscles, their mind will become weaker. Therefore, because people are using AI, they aren't using their minds, eventually rendering them as nothing more than unallocated brain matter.

Secondly, many people don't mind their brains being "lazy". They think that using plagiarized work as their own is completely fine, which actually isn't. A very good example of these people are corporate entities. As it's making the headlines, many corporate entities are firing massive teams of people from their creative departments because they can "get" their ideas from AI. Lastly, AI has become virtually unavoidable. It seems like sometimes there's no escape from it. It has been embedded into YouTube, X (Twitter) and many other popular websites and programs. People, for this reason, have started using and spreading it. Jobs that were once done by humans are being done by AI. Those who are still doing jobs that are largely done by AI are being paid poorly. Unfortunately, there's no way to prevent this. In conclusion, AI is destroying our creativity. The usage of AI weakens minds to an unprecedented level. People don't think that being uncultured is bad. In addition to this, we see it everywhere, as it has become visible in every aspect of life. This is why I believe AI hurts our minds.

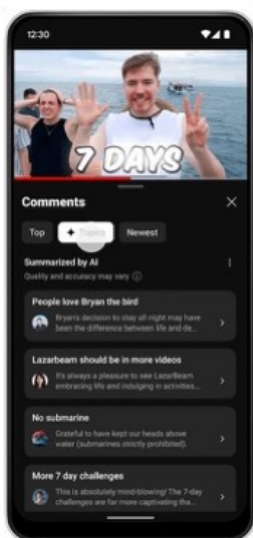
Image Sources:

<https://www.lindseygamble.com/blog/youtube-tests-new-generative-ai-features>

Comment Topics feature that was recently added to YouTube
<https://www.hiringlab.org/2024/03/14/march-2024-us-labor-market-update/>

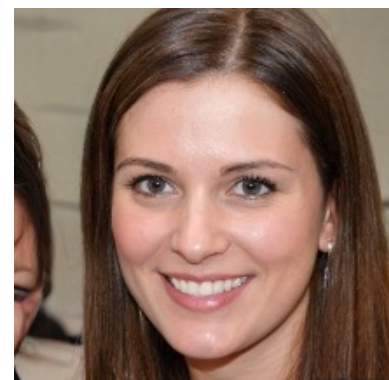
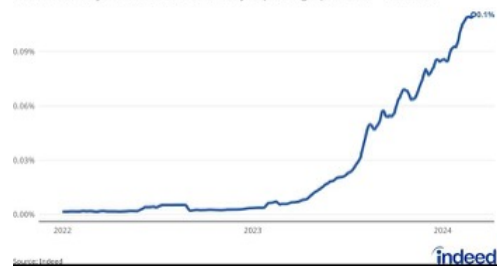
Number of jobs listing of AI content generation; Jan 2022 – Feb 2024
<https://thispersondoesnotexist.com/>

Flaw of image generation shown on left

Gen AI jobs are rare, but they are growing quickly

Generative AI jobs as a share of all US job postings, Jan 2022 - Feb 2024

AI AND TECHNOLOGY'S IMPACT ON OUR SOCIETY

SRIYA SAI PRIYA
8/B

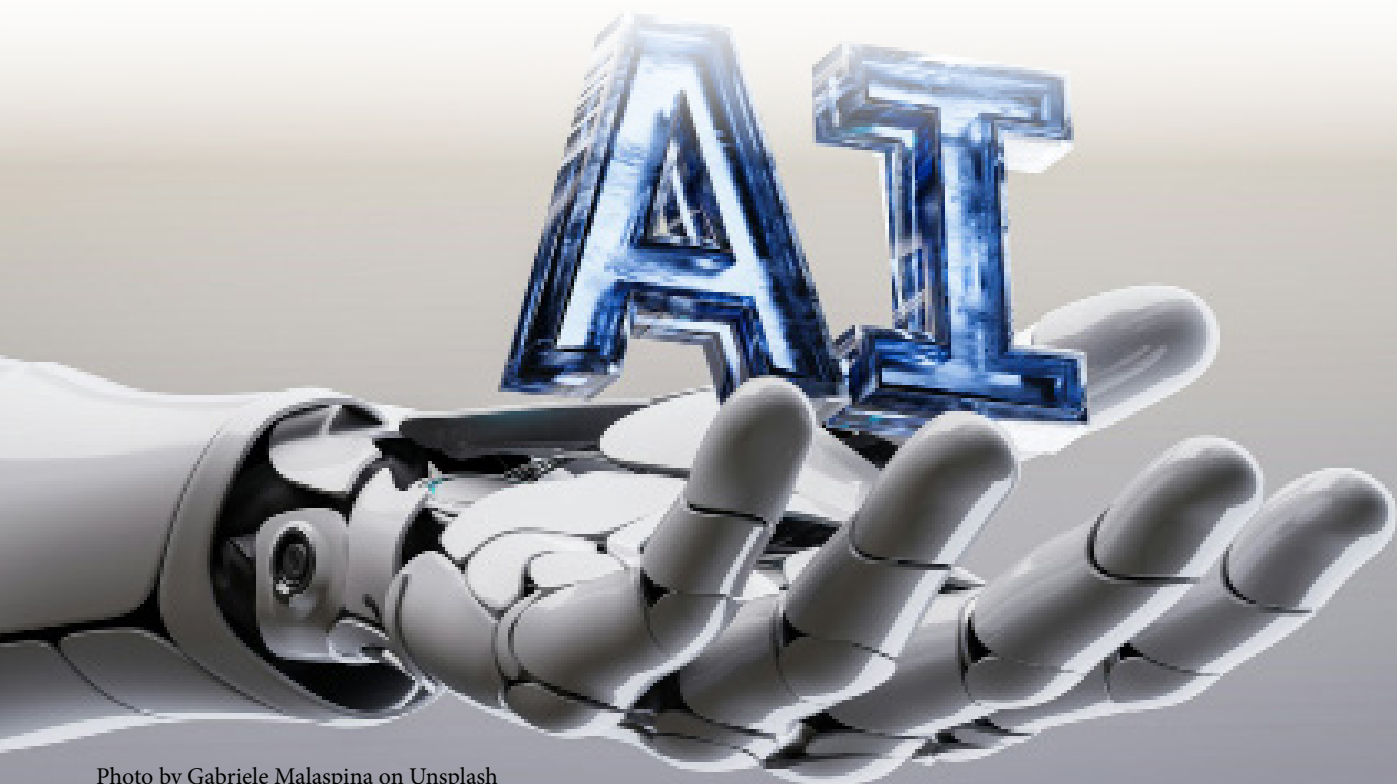
Artificial intelligence and technology have been making many amazing changes in our world. They improve our daily lives and help industries to revolutionize. The advancements in AI and technology are reshaping the way we live, work and communicate.

A big advantage of artificial intelligence and technology is that they increased efficiency. In many industries, machines and automation make processes faster and more accurate. For example, in factories, robots can do repetitive tasks quickly without making mistakes. This allows humans to do the complicated and creative part of the job which can lead to innovations.

Another advantage is that they have enhanced the ways we communicate, with the internet and smartphones. People can instantly connect with people around the world. Social media, video calls and messaging applications help us stay in touch with family and friends. This lets people work together no matter where they are.

Although AI and technology may have a lot of benefits, it can still bring challenges. One major challenge AI brings is job loss. As machines take over more tasks, some jobs may disappear leading to unemployment. This can create economic inequality, as some people may find it hard to get a job.

In conclusion, AI and technology are changing our society in many ways. They bring benefits like efficiency and better ways to communicate, but also challenges like job loss. To make the most of AI and technology, we need to work together to address these issues, helping everyone succeed in a digital world. By doing this, we can create a future where technology improves our lives and makes progress.

MERCEDES

ALP ALPER
9/A

Mercedes ist eine deutsche Automarke. Mercedes wurde 1926 von Karl Benz gegründet. Das Logo von Mercedes ist ein Stern mit drei Spitzen. Mercedes produziert Autos, Busse und Lastwagen. Die Autos sind sehr modern und bequem. Viele Leute kaufen Mercedes, weil die Qualität sehr gut ist.

Mercedes hat viele verschiedene Modelle. Es gibt kleine Autos, große Autos und sportliche Autos. Eine bekannte Serie ist die C-Klasse. Sie ist elegant und nicht zu teuer. Die S-Klasse ist sehr luxuriös. Viele wichtige Personen fahren eine S-Klasse. Mercedes produziert auch Elektroautos. Ein Beispiel ist der Mercedes EQC. Elektroautos sind gut für die Umwelt. Sie benutzen kein Benzin, sondern Strom.

Die Autos von Mercedes sind in vielen Ländern beliebt. Besonders in Deutschland gibt es viele Mercedes-Autos. Die Firma hat Fabriken in verschiedenen Ländern. Mercedes ist auch im Motorsport aktiv. In der Formel 1 hat Mercedes viele Rennen gewonnen. Die Autos sind sehr schnell und stark. Die Firma hat ihren Hauptsitz in Stuttgart.

Stuttgart ist eine Stadt in Deutschland. Dort gibt es auch ein Mercedes-Museum. Im Museum kann man alte und neue Autos sehen. Mercedes ist eine der bekanntesten Automarken der Welt. Die Firma steht für Qualität, Luxus und Innovation. Viele Menschen träumen davon, ein Mercedes-Auto zu fahren.

Quelle:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Mercedes-Benz#/media/Dosya:Mercedes-Benz_Star_2022.svg

<https://aydinlatma.org/wp-content/uploads/2020/02/Mercedes-Benz-Muzesi-8.jpg>

FRANCİS BACON: BİLGİNİN İŞİĞINDA BİR ÖNCÜ

BERRE NAZ ÇALIŞKAN
11/A

Rönesans'ın sonlarına doğru Avrupa'da yükselen bilimsel düşüncenin öncülerinden biri olan Francis Bacon (1561–1626), yalnızca bir filozof değil, aynı zamanda hukukçu, devlet adamı ve bilim kuramcısı olarak da tarihe damgasını vurmuştur. Modern bilimsel yöntemin temellerini atan Bacon, gözlem ve deneyin önemini vurgulayarak, skolastik düşüncenin soyut kavramcılığından uzak, gerçekliğe dayalı bir bilgi anlayışını savunmuştur.

Francis Bacon'un düşünceleri, yalnızca felsefeyi değil, bilimi ve hatta modern zihniyeti şekillendirmiştir. "Bilgi güçtür." sözüyle özetlenen görüşü, bugün hâlâ geçerliliğini korumaktadır. Onun açtığı yolda ilerleyen bilim insanları, doğayı anlamının insanlık için ne denli dönüştürücü bir güç olduğunu kanıtlamaya devam ediyor.

Londra'da varlıklı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Bacon, eğitimini Cambridge Üniversitesinde tamamladı. Genç yaşta hukuk ve siyaset sahnesine adım atsa da asıl tutkusu, insan bilgisinin sınırlarını zorlamak ve bu bilgiyi toplumsal fayda için kullanılabilir hale getirmektir. Ona göre bilgi ancak doğayı anlamakla ve onun yasalarını keşfetmekle gerçek bir güce dönüşebilirdi.

Francis Bacon'ın felsefesinin merkezinde yer alan en önemli kavramlardan biri, "idoller" (Latince: idola) yani insan zihnini yanıltan düşünce kalıplarıdır. Bacon, insanların dünyayı objektif biçimde algılayabilmesinin önündeki engelleri dört idol altında toplamıştır:

- 1. Kabile İdolları (Idola tribus):** İnsan doğasından kaynaklanan genel yanılgılardır. İnsanlar doğayı kendi algılarına göre yorumlarlar yani doğa değil, insan zihni merkezdedir.
- 2. Mağara İdolları (Idola specus):** Bireyin kişisel deneyimlerinden, alışkanlıklarından ya da eğitiminden kaynaklanan ön yargılardır.
- 3. Çarşı İdolları (Idola fori):** Dilin ve iletişimin yol açtığı yanlış anlamalar. Bacon'a göre kelimeler, düşüncenin önüne geçebilir ve gerçekliği çarpıtabilir.
- 4. Tiyatro İdolları (Idola theatri):** Felsefi sistemlerden veya dogmalardan gelen, sorgulanmadan kabul edilen yanlış inançlardır.

Bacon'a göre bu idollerden arınmak, doğru bilgiye ulaşmanın ilk şartıdır. Bu yüzden, yalnızca akla dayanan değil, deney ve gözleme dayanan bir yöntem önerir. Novum Organum adlı yapıtında, Aristoteles'in Organonuna alternatif olarak önerdiği bilimsel yöntem, daha sonra modern bilimde deneysel yaklaşımın temeli olmuştur.

Kaynakça:

<https://tr.pinterest.com/search/pins/?q=francis%20bacon%20idoller-i&rs=typed>

<https://www.britannica.com/biography/Francis-Bacon>

<https://history.hanover.edu/texts/bacon/novorg.html>

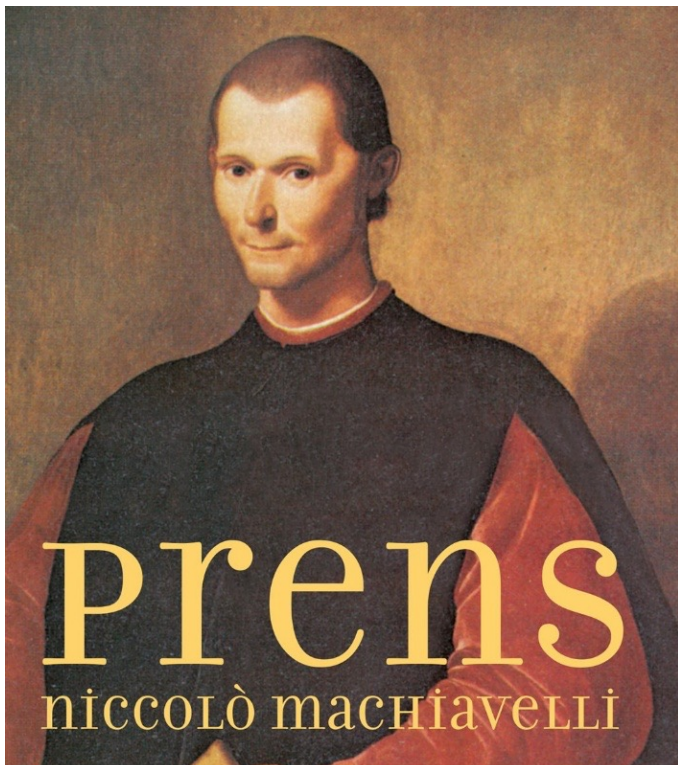
MACHIAVELLI'NİN PRENS'İ HALA YAŞIYOR

BORA BURAT
11/D

Niccolo Machiavelli'nin prens kitabı günümüzün siyaset felsefesinde çığır açmış ve çalkalı beş yüz yıl geçmesine rağmen bu alanın en önemli kaynakları arasında yer alan bir kitaptır. Machievelli Floransa'da yaşayıp büyümüş orada birtakım işler yaptı. O zamanki gözlemleriyle yapıp yazdığı Prens kitabı, İtalya'daki prensliklerin nasıl yönetilmesi gerektiği hakkında bilgiler verir. Prens; dinin politika üzerindeki etkisi, düşmanlarla baş etme yolları, ittifaklar hakkında detaylı örnekler verir. Kitapta erdem kavramının üzerinde durulmuştur. Machievelli için erdem, siyasal iktidarı elinde tutan kişinin bir sorun karşısında en uygun kararı, en yerinde önlemi alabilme yeteneğidir. (1)Prens aynı zamanda günümüzün en önemli çelişkilerinden birine yer verir: Doğru ve yanlış kavramı.

Machievelli doğru ve yanlış, iyi ve kötü kavramları için şunları söylemiştir: “Her zaman iyi olmak isteyen birinin, bunca iyi olmayan arasında yıkıma uğraması kaçınılmazdır.(2)” “Elinden geldiğince uzaklaşmamalı, alma gerektiğinde kötüye başvurmayı da bilmelidir.(3)” “Çünkü iyi olmalarını gerektiren bir gerekçe olmadıkça, insanlar hep kötü davranırlar sana.(4)”

Machievelli Cesare Borgia'yı Prens eserinde birook kez anlatmıştır ve en beğendiği prens olarak bilinir. Kitapta Borgia'nın bir çözüm yolunu anlatır. Remirro d'Orca'yı büyük yetkilerle donatarak buraya atadı. Bu kişi kısa sürede düzen ve birlik sağladı ve çok ünlendi. Daha sonra duka(7), aşırı sertliğin gereksiz olduğunu, tepkilere yol açabileceğini düşündü; eyaletin merkezinde, her kentin bir avukatının bulunduğu sivil bir mahkeme kurdurdu, başına da çok iyi bir yargıç getirdi. Geçmişteki sertliklerin kırgınlıklar yaratmış olduğunu bildiğinden bunları gidermek, kırgınlığın gönüllerini almak için eğer kıyım yapılmışsa bunun kendisinden değil, temsilcisinin sert yapısından kaynaklanmış olduğunu kanıtlamak istedi. Bu fırsattan yararlanarak onu ikiye biçirdi, ölüsünü yanında bir kütük ve kanlı bir bıçakla birlikte bir sabah Cesena'da meydana bıraktırdı. Tüyley ürpertici bu görüntü halkı hem hoşnut etti hem de şaşırttı.(8)

Politikacıların, yöneticilerin, üniversite öğrencilerinin başucu kitabı olması gereken Prens kesinlikle okunması gereken bir kitaptır. Günümüz ülkelerine, yöneticilerine ve politikalarına bakarsak bu kitabın ne kadar önemli olduğunu anlayabiliriz.

Kaynak:

- Oğlak Yayınları Rekin Teksoy çevirisi Prens.
- Oğlak Yayınları Rekin Teksoy çevirisi Prens. 19. Sayfa
- Oğlak Yayınları Rekin Teksoy çevirisi Prens. Bölüm 15
- Oğlak Yayınları Rekin Teksoy çevirisi Prens. Bölüm 18
- Remirro di Orca (ispanyol kökenli olup asıl adı Ramiro de Lorqu'a'dır) 1500 yılı Mart ayında Romagna'yı yönetmekle görevlendirildi. 22 Kasım 1502'de tutuklandı. Aynı yıl Noel'in ertesi günü öldürüldü.
- Romagna'yı ele geçirince, Romagna'ya atadı.
- Cesare Borgia
- Oğlak Yayınları Rekin Teksoy çevirisi Prens. Bölüm 7

RECETTE DE LA RATATOUILLE

CEYLİN ÇALIŞKAN
7/B

Ingrédients pour la recette:

- 2 ou 3 courgettes
- 2 ou 3 aubergines
- 3 ou 4 tomates
- 3 ou 4 pommes de terre

Si les légumes sont de la même épaisseur, l'image va être plus esthétique. Ce serait bien.

Pour la sauce:

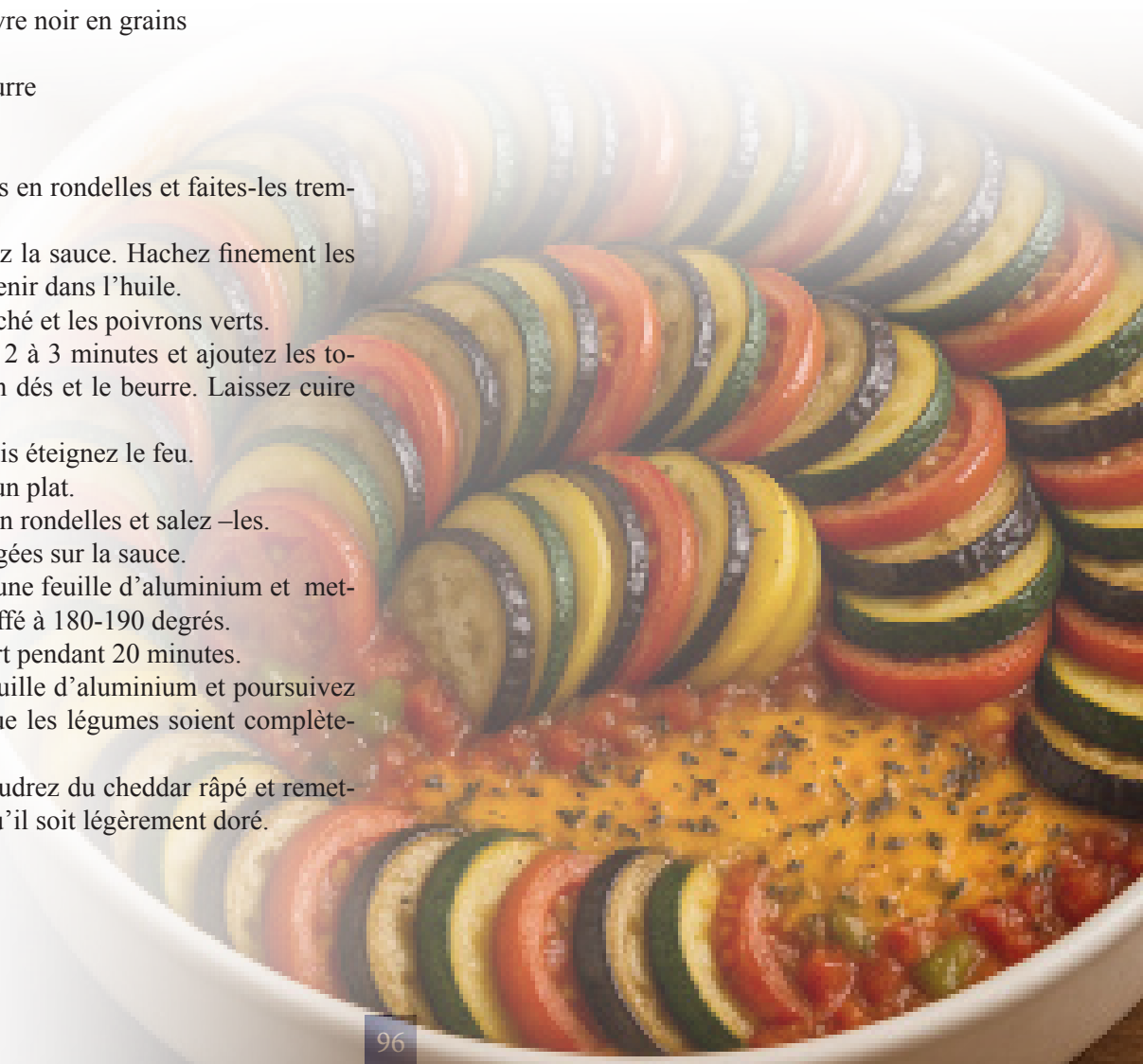
- 3 ou 4 tomates
- 1 gros oignon
- 3 gousses d'ail
- 3 poivrons verts
- un demi-verre à thé d'huile
- du sel
- du poivre noir et du poivre noir en grains
- du thym
- 1 cuillère à soupe de beurre

Préparation :

1. Coupez les aubergines en rondelles et faites-les tremper dans de l'eau salée.
2. En attendant, préparez la sauce. Hachez finement les oignons et faites-les revenir dans l'huile.
3. Après ajoutez l'ail haché et les poivrons verts.
4. Laissez frire pendant 2 à 3 minutes et ajoutez les tomates pelées coupées en dés et le beurre. Laissez cuire 2 à 3 minutes.
5. Ajoutez les épices, puis éteignez le feu.
6. Versez la sauce dans un plat.
7. Coupez les légumes en rondelles et salez-les.
8. Disposez-les en rangées sur la sauce.
9. Couvrez le plat avec une feuille d'aluminium et mettez dans le four préchauffé à 180-190 degrés.
10. Faites cuire à couvert pendant 20 minutes.
11. Retirez ensuite la feuille d'aluminium et poursuivez la cuisson jusqu'à ce que les légumes soient complètement cuits.
12. Une fois cuit, saupoudrez du cheddar râpé et remettez au four jusqu'à ce qu'il soit légèrement doré.

ZEHRA YAŞAR
7/B

PERSPECTIVE OF WOMEN THROUGHOUT THE CENTURIES

CEYLİN ÖK
10/B

What does gender change? Perspectives about being female or male have changed and are continuously changing in today's life. In ancient civilizations, namely in ancient Egypt, women were considered equal to men, could own property, or even rule the country. However, in Greece and Rome, women's roles were restricted and they had fewer legal rights. In the same era, while Egyptian women could be in politics like Cleopatra, Greek women did not even have the same legal rights as men. So what does gender really change throughout decades or regions?

To begin with, in the Middle Ages (5th–15th centuries), women were considered housewives whose only job was to take care of their husbands. Women were considered property and could be sold in bazaars. They did not have the same rights or privileges as men, so many of them just did whatever society told them they were supposed to do. In medieval literature, women were considered as “The Whore, The Witch, The Mother, The Virgin...” How can just being male or female change someone's right to make their own decisions? Women like Joan of Arc, who were aristocrats in politics, were able to show their power. She was a patron saint of France, honored as a defender of the French nation for her role in the Siege of Orléans and her insistence on the coronation of Charles VII during the Hundred Years' War. Claiming to be acting under divine guidance, she became a military leader who transcended gender roles and gained recognition as a savior of France. She was an amazing example for society to see that women are capable of doing things equally to men.

By the time the Middle Ages arrived, both peasant men and women were obligated to work a certain number of days each year for the landowner. In return, the landowner was responsible for protecting them. The Church, which held significant power during that era, promoted the belief that women were of lower status. It repeatedly emphasized that God's image was male. In 1407, Christine de Pizan brought attention to the burning of women accused of witchcraft by writing about it in a pamphlet. By the 1600s, some philosophers started to challenge the idea that women were less intelligent than men. They believed that if women were given the same education, they could show just as much potential. Feminism began to take shape as an intentional movement of resistance, growing out of the revolutionary spirit of the bourgeois class, and it placed the ideal of equality at its core.

The 19th century was a time of significant change for women. With the rise of industrialization and shifting social ideas, women began to step into spaces they had never been able to access before. Working in factories gave them some level of economic independence, but they often had to endure long hours, low wages, and tough conditions. Women got paid less than men and worked more hours, but at least they were starting to get noticed in working environments. When it came to education, women from the upper classes had more opportunities, but for most, education was still a privilege they couldn't afford. The same thing goes on in our day too. At the same time, the fight for equal rights was starting to take shape. In places like the United States and the United Kingdom, women raised their voices courageously for the right to vote and legal equality. By the end of the century, the foundations of the feminist movement had been laid, and women were starting to open the doors to a new era where they could make their voices heard and carve out a stronger place in society.

In the early 1900s, women fought for fundamental rights, like the right to vote. In many countries, women gaining the right to vote helped them get a stronger presence in public and political life. During World War II, women took on significant roles in the workplace — working in factories, offices, and even on the frontlines. The paychecks started to grow more and more. After the war, their increased participation in the workforce helped them gain more economic independence. In the 1960s and 1970s, with the rise of the feminist movement, women began to speak out louder about equality, gender freedom, and social rights. During this time, women's access to education, career opportunities, and social positions also expanded. Women evolved from being seen primarily as wives and mothers to becoming powerful figures on a path of self-discovery. By the end of the 20th century, the rights and opportunities women had gained played a crucial role in shaping societies and transforming how women saw themselves. Today, women can talk and express themselves almost equally to men. Working as a female can still be hard in some workfields; however, women have learned to stand up for themselves and will do anything to be seen equally. Most workplaces now see women as equal to men, and salaries do not differ. Women can become presidents and compete against men in numerous fields and be treated equally.

To sum up, the transformation in the perception of women has gone through several key stages in history. During the Middle Ages and beyond, women were often relegated to secondary roles, and their social positions were highly restricted. However, from the late 18th century onwards, the Enlightenment sparked ideas about individual rights and freedoms, which fueled the fight for women's equality. In the 19th century, demands for women's educational rights, participation in the workforce, and suffrage played a critical role in societal transformation. In the 20th century, the rise of feminism reshaped the role of women in society. Today, women are not only seen as part of the home and family but also as active participants in public life. The modern view of women continues to evolve, growing stronger through their empowerment, their ability to advocate for their rights, and the ongoing fight for equality in every area of society.

Bibliography:

Syed, S. (2018, May 23). What does it mean to be a woman in the 21st century? Medium. https://medium.com/@saira_/what-does-it-mean-to-be-a-woman-in-the-21st-century-e53a896d88fa

CLARA SCHUMANN

ECRİN ŞİMŞEK
5/B

Clara Schumann war eine deutsche Pianistin und Komponistin. Sie wurde am 13. September 1819 in Leipzig, Deutschland, geboren und starb am 20. Mai 1896 in Frankfurt am Main, Deutschland.

Warum ist Clara Schumann so wichtig?

Heute gilt Clara Schumann aufgrund ihrer herausragenden Arbeit als die berühmteste Pianistin des 19. Jahrhunderts. Sie war mit Robert Schumann verheiratet, und sie hatten acht Kinder.

Wie haben sie sich kennengelernt?

Clara Schumann und Robert Schumann trafen sich 1830, als Clara erst 11 Jahre alt war. Sie war gerade acht Jahre alt geworden und bereitete sich auf ihren ersten öffentlichen Auftritt als Pianistin vor, ein Konzert.

Robert Schumann, der zu dieser Zeit ein aufstrebender Komponist war, war von Claras außergewöhnlichem Talent sehr beeindruckt. Er begann, sie musikalisch zu fördern und entwickelte eine enge berufliche und persönliche Beziehung zu ihr.

Welche Rolle spielte Clara Schumann als Mutter und Künstlerin?

Trotz ihrer Mutterrolle und der Verantwortung für acht Kinder, setzte Clara ihre Karriere als Pianistin und Komponistin fort. Sie fand Wege, ihre künstlerische Arbeit mit ihrem Familienleben zu verbinden und zeigte außergewöhnliche Resilienz und Hingabe sowohl für ihre Familie als auch für ihre Kunst.

Quelle:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Clara_Schumann#/media/Dosya:Andreas_Staub_-_Clara_Wieck_\(Lithographie_1839\).jpg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Clara_Schumann#/media/Dosya:Andreas_Staub_-_Clara_Wieck_(Lithographie_1839).jpg)

LIED INSEL

ERVA DOĞAN
6/C

Alina, Hanna, Sophie und Mila sind an diesem Tag früh aufgestanden. Sie haben sich im Park getroffen. Sophie war sehr unruhig, weil die 4 Mädchen hatten einen Wettbewerb. Dieser Wettbewerb war in Deutschland. Er hieß "Geheim Schlüssel". Sie reisten mit dem für sie vorbereiteten Flugzeug nach Deutschland.

Alina und Mila, Sohphi und Hanna saßen nebeneinander. Die gegnerische Mannschaft war früher eingetroffen. In Deutschland trafen sich die beiden Mannschaften in einem Cafe. Die Gegner haben Kuchen bestellt. Die Gegner wollten die Mädchen sabotieren, deswegen haben sie Niespulver in den Kuchen hinzugefügt. Hanna aß von diesem Kuchen. Sie dachte, sie täte eine gute Tat. Aber so war es nicht.

Die Wettkampfzeit rückte näher. Hanna fing an zu niesen. Die Mädchen waren sehr überrascht. Sie begannen sich Sorgen zu machen. Alina merkte, dass etwas nicht stimmte. Alina versuchte, diese Situation mit ihren magischen Kräften zu beheben. Aber sie hat kein Ergebnis bekommen. Denn die Gegner hatten ihre magischen Kräfte genommen. Zwangsweise mußten sie zum Wettkampfgelände gehen. Der Wettbewerb hatte begonnen. Sie suchten den geheimen Schlüssel. Hannah nieste immer noch. Sie war kurz davor aufzugeben. Während die Mädchen sich um Hanna kümmerten, betrogen die Gegner sie. Unser Team sah diese Situation im letzten Moment. Die Mädchen fanden den Schlüssel in letzter Minute. Jetzt lag vor ihnen eine große Insel. Die Mädchen öffneten die Tür. Sie waren auf der Insel des Gesangs. Das haben sie gemerkt. Sie veranstalteten eine Party. Am Abend waren sie sehr müde und schliefen auf der Insel ein...

Quelle:

https://cdn.pixabay.com/photo/2020/03/02/16/19/vintage-4896141_1280.jpg

MON VILLAGE CARDEDEU

MARTINA SA JIMENEZ
11/D

Cardedeu est un village situé à la périphérie de Barcelone. C'est un village de moins de 20 000 habitants. Je vais vous parler de mon village et pourquoi je l'aime tant. Même si ce n'est pas une très grande ville, pour moi il a tout.

Cardedeu est un très joli village où l'on ne trouve pas de grandes marques comme Zara ou Nike, mais il y a des commerces de proximité. Le village dispose de services comme un centre de santé, une bibliothèque, un théâtre... Il n'y a pas de centres commerciaux dans le village, mais la ville la plus proche est à quinze minutes en voiture, cinq minutes en train, où l'on peut trouver un bowling, des cinémas, des hôpitaux... Le train à Cardedeu est très pratique. On peut aller à la Costa Brava en train et aller à ses plages magnifiques en environ une heure. Et à Barcelone en une demi-heure ou 25 minutes en voiture.

Cardedeu est un village que l'on peut facilement parcourir à pied : d'un côté à l'autre, il y a au maximum 40 minutes. La plupart des gens se déplacent à vélo, et en cinq minutes, on peut rejoindre n'importe quel endroit. C'est un village avec beaucoup d'histoire et un très beau centre historique. On peut y trouver une église du XIe siècle et beaucoup de maisons modernistes du XIXe siècle. Cardedeu est très calme et entouré de nature, très proche du Montseny, un parc naturel et une montagne de 1 500 mètres. Parfait pour la randonnée, la baignade dans le lac, le vélo. Il y a une rivière dans le village où nous nageons en été, et il y a beaucoup d'espaces pour toutes sortes d'activités. Il y a un club de tennis, des salles de sport, un club de volley-ball, de gymnastique, de basket-ball... Il y a aussi un terrain de football, un karting, des piscines extérieures et intérieures...

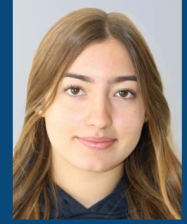

Ce village est très animé. Nous célébrons les fêtes de Saint Isidore en mai, tout le village se réunit, nous mangeons ensemble et nous sommes tous en vacances pendant quatre jours. En août, ce sont les fêtes principales : pendant une semaine, il y a des concerts, des danses, des activités pour tous les âges... Et le plus important : "Els Correfocs" Les gens s'habillent de démons, et avec des pétards et des torches enflammées, ils font un spectacle. C'est impressionnant ! Pour moi, c'est la meilleure semaine de l'année. À Noël, il y a une foire de Noël et le village se réunit le soir pour faire des feux de joie, où l'on distribue de la soupe et du pain aux gens. C'est un moment très beau. Il y a aussi le défilé des Rois Mages, et nous sortons tous dans les rues pour les accueillir pendant qu'ils nous donnent des cadeaux et des bonbons. Tout au long de l'année, il y a des concerts, des activités, des pièces de théâtre et des films. Il y a cinq écoles, et nous nous réunissons pour danser ou faire des excursions à la montagne. Tout est très familial.

Les habitants sont très accueillants. Il est facile de faire connaissance avec ses voisins et de faire des amis. Le village dispose d'écoles, de bibliothèques, de musées, et de tout ce qu'il faut pour bien vivre sans avoir besoin d'aller très loin. De plus, Cardedeu est très bien connecté à Barcelone, ce qui fait que beaucoup de gens choisissent d'y vivre à Cardedeu et en travaillant ou étudiant en ville. On y trouve le meilleur des deux mondes : la tranquillité d'un village et la proximité d'une grande ville.

RATIONALISM

MARTINA SA JIMENEZ
11/D

Rationalism is the idea that knowledge can be acquired through reason alone. In rationalism, truth can be found with the following things: Deduction - applying principles to draw conclusions. Innate Ideas - ideas we're born with. So it's the principle or practice of accepting reason as the only authority in determining one's opinions or course of action

Primacy of Reason: Rationalists believe that reason is superior to experience as a source of knowledge.

Deductive Reasoning: Rationalists often use deductive logic to derive truths from general principles.

Skepticism about the Senses: They are often skeptical of knowledge gained through the senses, as it can be deceptive.

Innate Ideas: They argue that some ideas or principles exist in the mind independently of experience. All knowledge is deductive in nature

Rationalist philosophers

René Descartes: Considered the father of modern rationalism. He is famous for the phrase “Cogito, ergo sum” (I think, therefore I am) and believed that reason is the foundation of all the knowledge.

Baruch Spinoza: Claimed that everything happens according to natural laws and that human behavior can be understood rationally.

Gottfried Wilhelm Leibniz: Developed the idea of a logical universe governed by pre-established harmony and believed in the existence of innate ideas.

EMPIRICISM

Empiricism is the philosophical view that all knowledge comes from experience, especially sensory experience. Empiricists argue that humans are born without innate ideas—our minds are like a blank slate, and all knowledge is gained through observation and experience.

Characteristics of Empiricism: Primacy of Experience: Knowledge is primarily derived from the senses.

Rejection of Innate Ideas: We are born without ideas. Ideas develop through experience.

Scientific Approach: Empiricism strongly influenced the development of the scientific method.

Empiricist Philosophers

John Locke: Argued that the mind is a blank slate and knowledge comes through experience.

George Berkeley: Claimed that objects only exist as perceptions in the mind—“to be is to be perceived.”

David Hume: Questioned the idea of causality, stating that our beliefs are habits formed by experience.

CRITICISM

Criticism, particularly Immanuel Kant's Critical Philosophy, emerged as a response to both rationalism and empiricism. Kant argued that while all knowledge begins with experience, not all knowledge arises from experience. Criticism is applied to an idea which we have already adopted, but which we remark that we have not adopted.

Characteristics of Criticism:

Synthesis of Rationalism and Empiricism: Kant believed that both reason and experience are necessary for knowledge.

A Priori and A Posteriori Knowledge: He distinguished between knowledge known independently of experience (a priori) and knowledge that comes from experience (a posteriori).

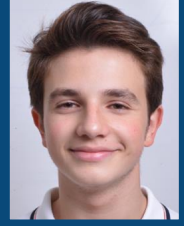
Active Role of the Mind: The mind structures experiences using categories like space, time, and causality.

Limits of Knowledge: We can know phenomena (things as they appear), but not noumena (things in themselves).

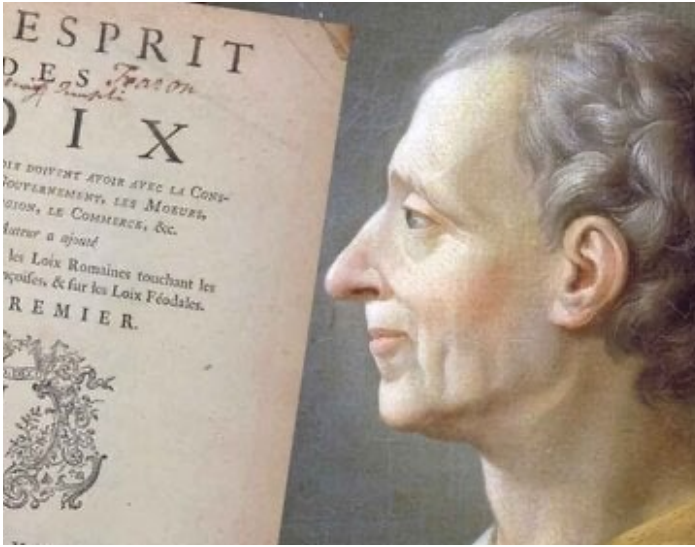

Immanuel Kant: Author of Critique of Pure Reason, he transformed modern philosophy by showing that the mind plays an active role in shaping our experience. Immanuel Kant's three critiques—the Critique of Pure Reason, the Critique of Practical Reason and the Critique of Judgment—are among the pinnacles of Western Philosophy. Kant's critics questioned his view that all duties can be derived from a purely formal principle.

DEVLETİ PARÇALAYAN FİLOZOF: MONTESQUIEU

EFEKAN YAVAŞ
11/A

“Bir kişide ya da bir kurumda hem yasama hem yürütme gücü birleşirse, özgürlük ortadan kalkar.”

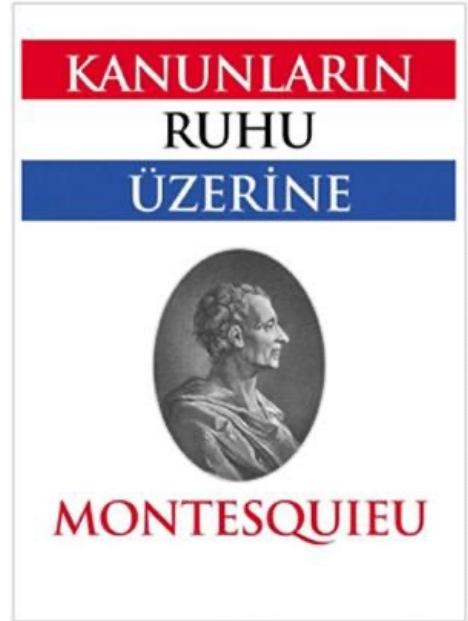
–Montesquieu

Tam bir “Rönesans Adamı” olan Montesquieu, kendi döneminde hak, adalet ve hukuk gibi kavramları savunmuştur. Öne sürdüğü düşünceler hâlen günümüzde medeni ülkelerin demokrasileri üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Filozofun özellikle ideal devletin nasıl olması gerektiği hakkındaki iddiaları meşhurdur. Kendisini sadece felsefe ve politika ile sınırlandırmayan düşünür, bunun dışında Fransız bir tarihçi ve hâkimdir. Peki, bu çılgın seviyede nitelikli adam kimdir, devleti nasıl parçalar?

Montesquieu, 1748 yılında yazdığı “Kanunların Ruhu Üzerine” isimli hukuk kitabında özgür bir milletin temelini iktidarın tek elinde toplanmasını eleştirir. Kitabında yazdıklarına göre devletin gücünün mutlak olmaması gerektiğini ve üç büyük yetki (erk) ile yönetilmesinin daha doğru olacağını savunmaktadır.

Böylece çoğumuzun bildiği “Yasama-Yürütme-Yargı” üçlüsü ilk defa 18. yüzyılda Montesquieu tarafından hayata geçirilir. Bu üç ana erk, toplumu iktidara karşı özgürleştirmenin tek yoludur ve bağımsız bir şekilde varlığını korumalıdır. Montesquieu’ye göre saydığımız erklerin devletin elinde olup olmaması farklı yönetim şekillerini doğurmuştur. Bunların en bilindikleri ise cumhuriyet ve monarşidir.

Böylece yönetim şekilleri birbirinden ayrılmaya başlamıştır. Montesquieu, demokrasinin temellerini atmakla kalmamış, aynı zamanda sonraki yıllarda yaşanacak Fransız İhtilali için de halkı aydınlatacak bir düşünür hâline gelmiştir. Onun “devlet parçalayıcı” fikirleri günümüzde istikrarlı bir şekilde varlığını sürdürmeye ve tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

GIFTIGE MASKE

NİL TANGAY
7/B

In einer abgelegenen Psychiatrie in Kalifornien war alles ruhig und friedlich. Es gab keine Veränderungen im täglichen Ablauf. Doch an einem Morgen geschah etwas Ungewöhnliches: Zwei Männer, die wie ein Krankenpfleger und ein Patient aussahen, kamen ins Krankenhaus, aber niemand wusste, wer sie wirklich waren. Einer von ihnen wirkte wie ein ehemaliger Soldat, der andere hatte sich als sehr gewissenhafter Krankenpfleger verkleidet. Sie waren heimlich ins Krankenhaus eingedrungen, was darauf hinwies, dass sie in einer geheimen Mission waren.

BESTE BİLGİN
7/A

Hinter allem steckte ein Geheimnis. An diesem Tag kam ein weiteres Gesicht ins Krankenhaus: Doktor Jeremi. Er war ein renommierter Chirurg, der in einer angesehenen Klinik jahrelang gearbeitet hatte. Doch niemand hatte jemals seinen Hintergrund hinterfragt. Wer war er wirklich? Und warum war er in dieses Krankenhaus gekommen?

Die Patienten bemerkten, dass Jeremi jeden Tag von Zimmer zu Zimmer ging und sie einzeln in den Operationssaal brachte. Doch nach den Operationen kehrten die Patienten nicht mehr in ihre Zimmer zurück, und nach und nach wurden sie aus den Fenstern geworfen, als ob sie Selbstmord begangen hätten. Es war klar, dass etwas nicht stimmte. Diese Todesfälle waren keine Zufälle, sondern Teil eines perfiden Plans. Jemand musste diesem Albtraum ein Ende setzen.

Die Polizistin, die sich als Krankenschwester verkleidet hatte, bemerkte schnell, dass etwas nicht stimmte. Jeden Tag verschwanden die Patienten eines nach dem anderen. Jeden Tag wurde ein Patient von Jeremi abgeholt, und einige Stunden später fand man ihn tot, aus dem Fenster geworfen. Die Patienten sahen aus, als hätten sie sich das Leben genommen, aber die Polizistin war sich sicher, dass das keine Selbstmorde waren. Etwas anderes war im Gange.

Die Krankenschwester, die sich als Polizistin getarnt hatte, begann, Jeremis Verhalten genau zu beobachten. Sie entschloss sich, einen Plan zu schmieden. Um Beweise zu sammeln, musste sie etwas unternehmen.

Eines Nachts, als Jeremi einen Patienten für die Operation vorbereitete, fand die Polizistin die Gelegenheit, heimlich eine versteckte Kamera an seinem Rücken anzubringen. Ihr Ziel war es, Jeremis Verbrechen aufzuzeichnen und so die Beweise zu sichern. Während der Aufzeichnung bemerkte sie, wie ruhig und kaltblütig Jeremi wirkte – ein erfahrener Serienmörder, der genau wusste, was er tat.

Die Tage vergingen, und die Polizistin wurde immer sicherer, dass Jeremi seine Patienten absichtlich tötete. Doch um Beweise zu erlangen, musste sie den nächsten Mord miterleben. Der nächste Patient war bereits in der Klinik, und Jeremi hatte ihn für die Operation ausgewählt.

Als der Patient endlich auf dem OP-Tisch lag, nahm die Polizistin mit der versteckten Kamera jedes Detail auf. Sie sah, wie Jeremi den Patienten vorbereitete, ihm vorgaukelte, ihn heilen zu können, und dann, als der Patient unter dem Messer lag, ihn ermordete. Nachdem die Operation abgeschlossen war, schubste er ihn aus dem Fenster, als ob es ein Unfall oder ein Selbstmord gewesen wäre.

Die gesammelten Beweise wurden an die richtigen Personen weitergegeben. Der Staatsanwalt und die Polizei, die ins Krankenhaus kamen, fanden Jeremis Verbrechen vollständig dokumentiert. Doch Jeremi hatte viele Jahre lang als angesehener Arzt gearbeitet, und seine Position machte es schwierig, ihm das Verbrechen nachzuweisen. Aber die Beweise waren eindeutig.

Am Tag der Verhandlung wurden Jeremis Verbrechen klar und unmissverständlich vor Gericht gebracht. Die grausamen Morde wurden Schritt für Schritt aufgedeckt. Doch Jeremi stritt alles ab, auch wenn die Videos alles zeigten. Die Polizistin, die sich als Krankenschwester verkleidet hatte, hatte ihren Teil dazu beigetragen, dass die Wahrheit ans Licht kam.

Schließlich wurde Jeremi für seine Taten mit einer Todesstrafe verurteilt. Das Krankenhaus fand wieder zur Ruhe, aber die Polizistin konnte dieses schreckliche Ereignis nicht so einfach vergessen. In einer Welt, in der viele Dinge verborgen bleiben, musste man manchmal einen Schritt zurücktreten, um die Wahrheit zu finden.

Quelle:

https://cdn.pixabay.com/photo/2016/01/25/20/25/mask-1161392_1280.jpg

ŞEHİTLERİN DESTANI

ŞEHİTLERİN DESTANI

Sırtladı Koca Seyit mermiyi,
Uyguladı Mustafa Kemal'in emrini.
O gün bir destan yazıldı,
Toprağımız düşmandan arındı.

Ordumuz canla başla savaştı,
Kurtardı şanlı al bayrağımızı.
Çanakkale'nin zaferi,
Değiştirdi tarihi.

Göğsünü siper eden korkusuz erler,
Vatan için canını veren liderler.
Toprağa düşerken teker teker,
"Zafer" diye haykırdı gökleri!

DORUK KAYRA UYUŞLU

ÇANAKKALE'DE NE OLDU?

Dedem anlattı dün gece,
Çanakkale, olmuş büyük bir cephe!
Düşmanlar gelmiş Çanakkale'ye,
Askerlerimiz haykırmış "Geçemezsin!" diye.

Toplar patlamış, dumanlar yükselmiş
Ama Mehmetçik hiç pes etmemiş.
Hepsi cesur, her biri korkusuz
Düşman kaçsa da onlar direnmiş.

Bir adam varmış en başta
Adı Mustafa Kemal, yıldız gibi parlayan,
"Geçit Yok!" demiş askerlerine,
Ve gerçekten durdurmuş düşmanı, bir emirle!

O yüzden şöyle der Atalarımız
Çanakkale geçilmez,
Mustafa Kemal Atatürk,
Yenilmez!

BATU OVACIK

BÜYÜK ZAFER ÇANAKKALE

Binlerce şehit verdik bu savaşta
Mustafa Kemal Atatürk komutanlığında!
Ama zafer kazandık sonunda
Çanakkale geçilmez, nidalarıyla!

Şimdi anıyoruz şehitleri saygıyla
Ziyaretimizi yapıyoruz 18 Mart'ta,
Çanakkale Türküsü hep aklımızda
Çanakkale geçilmez!

ESMA YILMAZ

ÇANAKKALE

Ey, kutlu Çanakkale!
Senin kurtuluşun da tarihin de
Bir başka zamanlar gibi,
Tam bir hür kuş gibi.

Zamandan ayrı, geçmişte ve gelecekte
Yaşasın bu kutlu vatan!
Bir imkansız başarıldı,
Tüm yoksulluğa kafa tutan!

Çanakkale kurtuldu, herkes kurtuldu!
Düşman bir kez daha anladı!
Yıkılmazdı bu vatan,
Düşman için bir yasak!

MELİH MUTLU

BİR DESTAN ÇANAKKALE

Havada garip bir pus,
Askerler suspus...
Bekliyorlar liderlerini,
Desin ki "Haydi ordu, ileri!"

Atatürk'tü o lider,
Türkün atası.
"Çanakkale geçilmez." dedi,
Bütün dünya titredi.

Açtı tüm askerler hem de susuz,
Vatan sevgisiydi onları dinç tutan.
Kendilerini feda edip
Kurtardılar tüm Türkleri.

Bir destan yazıldı Çanakkale'de
Yüz yıllarca unutulmayan...
Dedelerimizden bize
Yaşlı gözlerle anlatılan...

Unutma sakın arkadaşım,
Nasıl kuruldu bu vatan!
Yürekleriyle savaşmış, toprakta yatan
Senin kanın, kardeşin...

GÜLCE ATASOY

ÇANAKKALE İÇİNDE

MASAL GÜLER
6/A

“Çanakkale” her bir Türk için özel bir anlam taşıyor. Bizi biz yapan şey kaybettiklerimiz ve kazandıklarımızdır. Biz de o savaşta sevdiklerimizi toprağa verdik, bayrağımızı da göklere çıkardık. Biz, savaşı kaybederken kazandık aslında.

O zorlu günler geçti ama geçerken de kalbimizde üzeri kabuk tutan yaralar bıraktı. İyileşmesi zor yaralar... Aslında şanlı Türk bayrağına bakarsak onları görebiliriz. Korkusuz Mehmetçikleri, bir şeyler yapmak için çırpınan kadınları, çocukları, gözü yaşlı büyükleri... Hepsini... Şimdi “savaş”ı dile getirmek, savaştan bahsetmek kolay geliyor ancak o acılı ve zorlu zamanlarda bu yaşadılar insanlar. Çanakkale’nin geçilemez olduğunu canlarını hiçe sayarak bize, düşmana, tüm dünyaya gösterdiler. Savaş bittiğinde de hiçbir yara bandı iyileştiremedi acılarımızı. Bu yaraları hafifletmek, acısını dindirmek için onları hiç unutmadık. Türkülerde, şiirlerde, filmlerde hep andık; yeni yaralar açılmasın diye ders alıyoruz.

Mudanya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’nün düzenlediği “İmkânsızlıkların Zaferidir Çanakkale” konulu resim, şiir ve kompozisyon yarışmasında 6. sınıf öğrencilerimizden Masal Güler kompozisyon dalında 3. olmuştur.

Ulu Önder Atatürk ve onca komutanların öncülüğünde kazandığımız bu zaferi dillerden düşmeyecek kılan şeylerden biri de şartlardı. Yaşanan onca zorluğa, imkânsızlığa, yokluğa rağmen elde edilen sonuç “imkânsızlığın zaferi”dir. Biz, o gün imkânsızı mümkün kıldık.

Bizler de yaşanan acıları unutmamalı, ülkemizin ve tarihimizin ne kadar kıymetli ve kutsal olduğunun farkında olmalıyız. Mustafa Kemal’e, şehitlere ve gazilere olan minnetimizi de vatanımızı severek ve onun için çalışarak göstermeliyiz.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ ULUSLAŞMA SÜRECİNDE GÖRÜLEN KADIN KİMLİĞİ

SUDE NAZ ÖZYİĞİT
12/B

Osmanlı kadını, Batı'daki gelişmelere paralel olarak Tanzimat'tan itibaren hakları için imkanları ölçüsünde mücadeleler vermiş, modern kadın kimliğine zemin hazırlamıştır. Osmanlı'da kadının yeri döneme, bölgeye göre değişiklik gösterse de genellikle din ve geleneksellik sınırlandırılmıştır. Osmanlı geleneklerinde kadın ve erkeğin herhangi sosyal durumda yan yana olması, etkileşim halinde olması yasak sayılmıştır. Kadının her hareketi ve bulunabileceği yerler, hükümet tarafından fermanlarla düzenlenmiştir.

Eğitimde ilk aydınlanma Tanzimat'la başlamış, kız ve erkek çocuklarının sıbyan mekteplerine katılımı zorunlu olmuştur. Islahat Fermanı'yla artmaya başlayan okullar ve kız okulları araç-gereç ve öğretmenler bakımından oldukça yetersizdir. Bu dönemde kız rüştiyeleri müfredatında ev idaresi, ahlak, dikiş, yemek yapma, gibi derslerin olmasında amaç; kadınların, daha iyi ev hanımı olmalarını sağlamaktır. Kız Rüştiyeleri İstanbul'la sınırlı kalmış, ülkenin geri kalanı bu eğitimden faydalanamamıştır. Kız okullarının varlığı, kadın öğretmen ihtiyacına yönelik öğretmen okulları açılmasına neden olmuştur. Devamında kadınlar ebelik ve sanayi alanlarında eğitim görebildi ve bu da kadının çalışma hayatına atılmasında etkili oldu.

Tablo:
1913-1914 yıllarında okullarla ilgili istatistik bilgileri

Evliliklerin denetlenmemesi, çok eşlilik, boşanma sonucu kadının itiraz ve haklarının olmaması, çocukları üzerinde hakkı olmaması başlıca sorunlardı. Miras konusunda kadın eşitsizlik olduğu gibi kadının kendi malını dahi erkek kontrol etmekteydi. Kadının yalnız şahitliği mahkemelerde kabul edilmemekteydi.

2.Meşrutiyet'te kadın hukuku açısından en önemli düzenleme hukuk-ı aile kararnamesiydi. Bu kararname, kadının ailede daha fazla hak elde ettiği, aile hukukunun resmileştirildiği kanundur. Evlilik yaşı kadınlarda 18'le sınırlandırılmış, boşanma konusunda eşitlik sağlanmış, boşanmaların hâkimlere bildirilmemesi durumlarında hapis cezası uygulanmıştır. Meşrutiyetle birlikte kadınların eğitim ve çalışma imkânları artmış, kadınların kıyafetlerinde reform gerekmişti. Özellikle peçe, toplumda kadının mahrem olduğu görüşünü körüklüyor, kadının yüzünü örterek onu toplumda görünmez kılıyordu. Peçe konusunda Osmanlı'da kadınlar başarılı olamamış ancak belli zümre bu yasaklara da uymamıştır. Ancak Osmanlı'da modernleşme, halkın mücadelesi ve talebiyle değil, devlet eliyle zorla getirilen "otoriter" yenilikler olmuştur. Aydın erkeklerin kadın meselesine dikkat çekmesiyle beraber kadın hareketi modernleşmeye üstten aşağıya doğru şehirli kadının hayatını etkilemiş, taşradaki kadına ulaşamamıştır. Ayrıca kadının eğitimini eş, ev hanımı ve anne olarak iyi bir neslin yetişmesini sağlama amacıyla desteklemişlerdir. Yine kadınların ilk mesleklerinden olan öğretmenlik ve ebelik kadının fitratına uygun meslekler olarak belirlenmiş, ihtiyaca yönelik olduğu için desteklenmiştir.

	Okul Sayısı				Öğretmen «ayısı			Öğrenci sayısı		
	Kız	Erkek	Karma Topl.		Kadın	Erk.	Topl.	Kız	Erk.	Topl.
Resmî	473	3536	477	4486	1293	6872	8165	48283	206707	254990
özel Müslim	114	1073	3500	4687	188	2749	2937	33157	79987	113144
Toplam	587	4609	3977	9173	1481	9621	11102	81440	286694	134320
Gayri Müslim	277	1295	1024	2596	1549	2676	4225	53245	92710	145955
Yabana	79	74	62	215	395	373	768	11011	10165	21176
Toplam	356	1369	1086	2811	1944	3049	4993	64256	102875	167131

Osmanlı kadınının bu sorunlarını dile getirebildiği ve modernleşmeye yönelik ilk faaliyeti Tanzimat sonrası çıkarılan kadın dergilerine yazı yazmalarındır. “Şükufe-zar” ve “Kadınlara Mahsus Gazete” gibi kadın yazarların olduğu tüm kadrosu ve sahibi kadınlardan oluşan dergilerin varlığı, kadının mücadelesini duyurması ve yürütmesi açısından önemli olmuştur. Kadın dergileri kadın hareketini geliştirmiştir. Dergiler, kadınların dış dünyadan haberdar olmasını sağlamıştır. Kadın yazarların ortak teması kadın eğitimi ve erkek kadın eşitsizliği üzerine olmuştur. Yazar ve başyazar kadrosunun büyük çoğunluğu kadınlardan oluşan Hanımlara Mahsus Gazete, 13 yıl süreyle en uzun yayınlanan dergidir. Dergi, kadın-erkek eşitliği ve kadının ilim öğrenme hakkını savunmuştur. Kadınlar Dünyası dergisi de kadınları feminizm konularında bilinçlendirerek kadın hareketini örgütlemiş, kadın hareketine diğer dergilerden farklı yaklaşmış, tek feminist dernek olan Osmanlı Müdafaa-i Hukuk-ı Nisvan Cemiyetinin yayın organı olması da inkılapçı yapısını desteklemiştir. Kadınlar zamanla Şefkat-i Nisvan, “Osmanlı Kadınları Şefkat Cemiyet-i Hayriyesi” gibi dernekler din ayrımı yapmadan fakirlere, asker ailelerine yardım etmeyi amaçlayarak, para toplayabilecekleri cemiyet ve örgütlerini kurmuşlardır. Bir diğeri ise “Osmanlı Kadınları Terrakkiperver Cemiyeti”, Halide Edip’le arkadaşlarının kurduğu “Teali Nisvan Cemiyeti”dir. Bu dernekler kütüphane, müze, atölye gibi tesisler kurmayı planlamışlar, müzik ve edebiyata önem vermişler, kadını kültürel olarak bilgilendirip geliştirmeyi amaçlamışlardır. Ayrıca vatan savunmasını görev edinen “Nisvan-ı Osmaniye İmdad Cemiyeti”, “Hilal-i Ahmer Cemiyeti” gibi dernekler, savaş dönemlerinde gerekli erzak, maddi yardım sağlamak, cephe gerisinde hemşirelik gibi faaliyetlerde bulunmaktaydılar.

Resim1 (Terakki-i Muhadderat)

Sonuçta Osmanlı kadın hareketi, kadınların toplumsal hayatta özgürlüklerini kısıtlayan faktörlerin farkına vardığı eğitim, hukuk, siyaset, sosyal hayat boyutlarında önemli değişimler sağlayan bir başlangıçtır. Kadınlar dergileri ve dernekler sayesinde bilinçlenerek hakları için mücadele vermişler, kendilerini ifade etme olanağı bulmuşlar ve yüzyıllar süren esaretin ardından toplumda birey olarak görünür hale gelmişlerdir. Fakat modernleşmenin otoriter yapısı, aydınların Anadolu halkına ulaşamaması, modernleşmenin benimsenmesini zorlaştırmıştır. Bu durum kadın hareketinin olumlu sonuçlarının yanında Türkiye’de halen kadın ve feminizm konusunda tartışmaların mevcut olmasına neden olmuştur.

Kaynakça:

- Çakır, S. Osmanlı Kadın Hareketi. Metis Yayınları. 1994.
 Demirel, Ö. Osmanlı Basınında Kadın Temsili: Hanımlara Mahsus Gazete Üzerinden Bir Değerlendirme İstanbul. 2020.
 Keşoğlu, B. T. Osmanlı ve Erken Cumhuriyet Kadın Dergileri: Talepler, Engeller, Mücadele. Libra Kitap. 2019.
 Konan, Belkis, Hukuk-ı Aile Kararnamesi’nde Kadının Hukuki Durumu ile İlgili Düzenlemeler.
 Kurnaz, Ş. Cumhuriyet Öncesinde Türk Kadını. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. 1992.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Osmanlı%20M%20Nisvan%20Cemiyeti>

Resim 2 Kadınlar Dünyası Dergisi, Sayı 128, kapak resminde Yaşar Nezihe

Resim 3 (Kadınlar Dünyası)

BİR BAŞARI HİKAYESİ ...

ALYA HÜMA ALTUN
6/B

Ben 12 yaşındayım ve üç buçuk yıldır jimnastik yapıyorum. Jimnastik hem vücudumu güçlendiriyor hem de beni daha esnek yapıyor. Düzenli antrenmanlar sayesinde kendime olan güvenim arttı ve disiplinli olmayı öğrendim. Ayrıca jimnastik yaparken çok eğleniyorum ve yeni arkadaşlar ediniyorum. Bence her çocuğun sevdiği bir spora yönelmesi çok önemli, çünkü spor sadece sağlıklı olmak için değil, aynı zamanda mutlu olmak için de gerekli. Jimnastik sayesinde hem bedenim hem de ruhum güçleniyor.

Jimnastiğe başladığım günden beri haftada en az 4 gün antrenman yapıyorum. Zaman zaman yorulsam da podyuma çıkmak, hareketlerimi en iyi şekilde sergilemek ve sonrasında emeğimin karşılığını almak her şeye değer.

Üç yıldır üst üste Bursa'daki okullar arası yarışmalarda birinci oldum. Bu yıl ise Türkiye genelinde yapılan okullar arası yarışmada Türkiye birincisi oldum. Bu benim için çok özel bir andı çünkü emeğimin boşa gitmediğini hissettim.

Sonrasında, yurt dışına gitmeye hak kazandım ve Slovakya'da düzenlenen "Slovakya Aerobik Open Cup" yarışmasına katıldım. 96 sporcu arasından 9. oldum. Farklı ülkelerden gelen sporcularla aynı podyumda olmak çok heyecan vericiydi. Şimdi ise İspanya'daki "Open Cup" yarışması için antrenmanlara devam ediyorum.

Jimnastik bana sadece fiziksel güç değil, aynı zamanda sabır, azim ve özgüven kazandırdı. Düşsem de kalkmayı, hata yapsam da yılmamayı öğrendim. Hedefim, daha fazla çalışarak ülkemizi uluslararası yarışmalarda en iyi şekilde temsil etmek.

Bu başarı yolculuğumda en büyük destekçilerim ailem ve antrenörüm oldu. Bana inandılar, her zaman yanımda oldular ve antrenörüm de yalnızca bir sporcu değil, daha güçlü bir insan olmam için elinden geleni yaptı. Emekleri, sabırları ve bana kattıkları her şey için sonsuz teşekkür ederim.

Bu benim hikayem... Yolun başındayım ama hayallerim çok büyük.

